

PONEDELJEK, 20. OKTOBER 2008

PRESEDSTVO: GOSPOD PÖTTERING

predsednik

(Seja se je začela ob 17.00)

1. Nadaljevanje zasedanja

Predsednik. – Razglašam, da se zasedanje Evropskega parlamenta, ki je bilo prekinjeno v četrtek, 9. oktobra 2008, nadaljuje.

2. Sprejetje zapisnika predhodne seje: glej zapisnik

3. Sestava parlamenta: glej zapisnik

4. Sestava odborov in delegacij

Predsednik. – Prejel sem predlog Skupine neodvisnosti/demokracije za imenovanje gospoda Faragea za člana Odbora za mednarodno trgovino namesto gospoda Colmana. Ali kdo temu nasprotuje?

Hannes Swoboda (PSE). – (DE) Gospod predsednik, ali obstaja minimalno obdobje članstva v odboru ali je to mišljeno samo za danes?

Predsednik. – To vprašanje bi seveda morali zastaviti Skupini neodvisnosti/demokracije, vendar pa vam zagotavljam, da se bo predsednik Parlamenta zavzel za popolno preglednost te zadeve.

Nigel Farage (IND/DEM). – Gospod predsednik, naj pomirim avstrijskega kolega – dejansko sem bil član Odbora za mednarodno trgovino prvi dve in pol leti tega parlamentarnega mandata. Nato sem svoje mesto prepustil kolegu, ki pa se je dokončno umaknil iz Parlamenta pred dvema tednoma. Zato se vam ni treba bati, da gre za skrivoma dogovorjeno službo v zadnjem hipu.

Predsednik. – Niste odgovorili na vprašanje, koliko časa nameravate služiti v tem odboru, vendar pa iz vaših pripomb sklepam, da boste ostali do konca tega parlamentarnega mandata.

5. Podpis aktov, sprejetih v postopku soodločanja: glej zapisnik

6. Popravek sprejetega besedila (člen 204a Poslovnika): gl. zapisnik

7. Predložitev dokumentov: glej zapisnik

8. Vprašanja za ustni odgovor in pisne izjave (predložitev): gl. zapisnik

9. Brezpredmetne pisne izjave: gl. zapisnik

10. Peticije: glej zapisnik

11. Razpored dela

Predsednik. – Končni osnutek dnevnega reda za to delno zasedanje, ki je bil sestavljen na konferenci predsednikov v četrtek, 16. oktobra 2008, v skladu s členoma 130 in 131 Poslovnika, je razdeljen.

Ponedeljek, torek in četrtek:

Ni predlogov sprememb.

Sreda:

Odbor za regionalni razvoj zahteva, da se vprašanje za ustni odgovor Komisije o Solidarnostnem skladu Evropske unije prenese na naslednje delno zasedanje.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Gospod predsednik, dejstvo je, da je bila na zahtevo Odbora za regionalni razvoj razprava o vprašanjih glede Solidarnostnega sklada vključena v sredin dnevni red. Sedaj pa smo izvedeli, da pristojni komisar, gospod Hübner, s katerim si zelo želimo razpravljati o tem vprašanju, zasedanju ne bo mogel prisostvovati.

Zato so tako Komisija kot koordinatorji različnih skupin predlagali, da bi ta razprava, ki je tako pomembna za Parlament, potekala na novembrskem plenarnem zasedanju. Zato prosimo, da se razprava preloži na novembrsko delno zasedanje. To zahtevo sem želel izraziti.

(Parlament je sprejel predlog)

(Razpored dela je bil sprejet)

o

o o

Philip Bradbourn (PPE-DE). – Gospod predsednik, želel sem vas seznaniti z dejstvom, da so v obdobju, odkar smo bili zadnjič v Strasbourg, v osmem nadstropju stolpnice vlomili v najmanj dve pisarni poslancev in iz njih odnesli nekaj stvari. Zanima me, ali je to samo naključje ali pa je morda kaj dokazov o morebitnih vlomih v druge pisarne poslancev, kjer so si vlomilci, če tako rečem, „postregli“ v obdobju, ko nas ni bilo v Strasbourg. Zadeva je zelo neprijetna. Če ne moremo zagotoviti varnosti naših pisarn med odsotnostjo, potem vse skupaj nima nobenega smisla.

Predsednik. – Najlepša hvala, gospod Bradbourn. Zadevo bomo preiskali; za to bo poskrbel generalni sekretar.

12. Enominutni govori o zadevah političnega pomena

Predsednik. – Naslednja točka so enominutni govori o zadevah političnega pomena.

Petja Stavreva (PPE-DE) – (BG) Gospod predsednik, kolegi poslanci, eden največjih izzivov Bolgarije je preglednost porabe sredstev evropskih skladov. Naša država je na področju predpristopnih programov zagrešila veliko napak, zaradi česar je bilo blokiranih več sto milijonov evrov iz programov PHARE, ISPA in SAPARD. Ta blokirana sredstva so resno opozorilo Evropske komisije, ki ga mora bolgarska vlada pravilno razumeti in izvesti nujne ukrepe v skladu z danimi obljubami.

Enako kot evropski partnerji morajo vsi bolgarski državljani pokazati več vztrajnosti in odločnosti v boju proti korupciji in organiziranemu kriminalu ter zagotoviti zanesljiv in učinkovit nadzor nad porabo evropskih sredstev. Pri upravljanju finančnih sredstev iz strukturnih skladov Skupnosti si ne moremo več privoščiti slabih začetkov, saj bo to usodno za razvoj bolgarskega gospodarstva, kmetijstva, infrastrukture, sektorja malih in srednje velikih podjetij ter nazadnje tudi za izjemno pomemben dvig življenjskega standarda Bolgarov. Na žalost so navadni državljani in ne vodilni državniki glavne žrtve napak in nepravilnosti, ki se v naši državi pojavljajo pri porabi evropskih sredstev.

S pridružitvijo Evropski uniji se nam je ponudila priložnost za upravljanje z evropskim denarjem, vendar pa moramo pri tem upoštevati evropska pravila. To je tudi v nacionalnem interesu. Zato se ne smemo speljati na napačno pot s prepričanjem, da lahko svoje napake popravimo ne da bi reformirali sistem.

Ilijana Malinova Jotova (PSE) – (BG) Gospe in gospodje, svet se sooča s finančno krizo, katere obsega in posledic ne more še nihče natančno predvideti. Primerjajo jo celo z Veliko depresijo v ZDA v 20. letih prejšnjega stoletja. V tem trenutku je najpomembneje, da skupaj ukrepamo in premagamo krizo. Eno leto pred volitvami smo v teh kriznih razmerah postavljeni na veliko preizkušnjo. Ljudje se bodo bodisi prepričali v namen in vlogo evropskega projekta ali pa bo učinek ravno nasproten in bodo še bolj skeptični. V tem trenutku bolj kot kar koli drugega potrebujemo podpisano Lizbonsko pogodbo.

Naša dosedanja skupna prizadevanja že dajejo prve pozitivne rezultate. S prizadevanji moramo nadaljevati v vsaj treh smereh, saj kljub temu da je stabilizacija bančnega sektorja na prvem mestu, to samo po sebi ni

dovolj. Sedaj samo zdravimo simptome, ne da bi se posvetili vzroku. Bodoča evropska zakonodaja mora okrepiti mehanizme, ki nadzirajo in urejajo finančne trge. Potrebujemo obsežen paket konkretnih ukrepov, ki bodo ublažili učinek krize na gospodarstvo, proizvodnjo in zlasti na socialno sfero.

Nenazadnje pa potrebujemo ločen, poseben program ukrepov za nove države članice, ki morajo šele doseči raven razvoja evropskih finančnih trgov, vendar pa jim grozijo posredne posledice krize: zmanjšanje vlaganj, višji stroški kreditiranja in upad izvoza.

Alexander Alvaro (ALDE). – (DE) Gospod predsednik, tako pred evropskimi volitvami kot po njih bomo slišali običajno žalostno oceno, da se je Evropa preveč oddaljila od svojih državljanov. Sprašujem se, kaj je Evropski parlament ukrenil v zvezi s tem.

Pred časom sva s kolegom poslancem objavila internetno peticijo, s katero se enako kot z drugimi peticijami ukvarja odbor. Približno poldrugi milijon ljudi je podpisalo to internetno peticijo; približno toliko prebivalcev ima Estonija. Pod pritiskom predsednika Odbora za peticije, gospoda Libickega, smo to zadevo predložili Konferenci predsednikov in zahtevali, da v Parlamentu dovoli razpravo o tem, kako načeloma obravnavati internetne peticije. Dejstvo, da ta peticija zadeva sedež Parlamenta, bi moralo biti nepomembno, saj pogosto razpravljamo o spornih vprašanjih – prav tako pa se zavedam, da niso vsi enakega mnenja kot jaz. Vendar pa sta si dejstvo, da taka razprava ni bila odobrena, in dejstvo, da slišimo pritožbe na račun oddaljenosti Evrope od njenih državljanov, popolnoma protislovni.

Prosim, da Konferenca predsednikov stori kaj v zvezi s tem in to morda tudi upošteva, ko ponovno sliši pritoževanje na račun oddaljenosti Evrope od državljanov.

Hanna Foltyn-Kubicka (UEN). – (PL) Gospod predsednik, gospodarska kriza, ki vpliva na evropsko in svetovno gospodarstvo, bo morda pripomogla k temu, da bodo nekateri pretirani navdušenci prišli k pameti. Kriza nam ponuja še en razlog proti izgradnji severnega plinovoda. Upam, da bodo ekonomski podatki končno prepričali tudi tiste, ki še vedno ne sprejemajo geopolitičnih argumentov, da je namreč nespametno biti odvisen od enega samega dobavitelja energetskih virov, potrebe po notranji solidarnosti med državami članicami ter resne grožnje, ki jo plinovod predstavlja ekosistemu Baltskega morja.

Splošno znano je, da sta izgradnja in uporaba plinovoda, speljanega po dnu morja, znatno dražji od predlagane alternative na kopnem. Gazprom sploh ni upošteval alternativne trase, ki bi potekala prek politično in gospodarsko stabilnih držav, ki so članice Nata ali Unije. To nam kaže, da imajo vlagatelji, blago rečeno, sumljive namene. Zlom svetovnih borz je močno prizadel zlasti moskovsko borzo. Njene težave pa lahko dosežejo več kot vsi predlagani razumni argumenti skupaj, vključno z mnenjem Evropskega parlamenta, ki zahteva resno obravnavo trase plinovoda po kopnem. Poljski pregovor pravi, da „ima vsak oblak srebrn rob“, vendar pa je ta oblak sedaj popolnoma črn.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gospod predsednik, prejšnji teden je Amnesty International poročala o poskusu ogrožanja življenja ruske odvetnice in zagovornice človekovih pravic Karine Moskalenko. V njenem avtu so odkrili kroglice živega srebra. Gospa Moskalenko je dobila 30 primerov pravnih, v katerih so ruski državljani tožili rusko državo na Sodišču za človekove pravice v Strasbourgu, in prav tu, v Strasbourgu, so poskušali ogroziti njeno življenje. Naslednji dan bi morala zastopati družino umorjene Anne Politkovskaje na sodnem zaslišanju v Moskvi. Vse kaže, da so po več umorih neodvisnih novinarjev v Rusiji sedaj prišli na vrsto neodvisni odvetniki. Zato je nujno, da izrazimo solidarnost na najmočnejši možni način, da zaščitimo tiste ljudi, ki pomagajo tistim, ki si sami ne morejo pomagati.

Ioan Mircea Pașcu (PSE). – Gospod predsednik, pravi preskus katere koli institucionalne strukture, vključno z EU, nastopi v času krize in sedaj smo v krizi. Integracija tako imenovanih novih članic ni zaključena, Lizbonske pogodbe niso še ratificirale vse države in naša odvisnost od uvožene energije je vedno večja.

Čeprav je skupno ukrepanje nujno, je žal velikokrat prepočasno in okorno, saj imajo članice raje individualen pristop. Če dopustimo, da individualizem prevlada nad skupnim delovanjem, je naša Unija v veliki nevarnosti – ne glede na moralni vidik, da imajo tisti, ki so se z njo najbolj okoristili, večjo obveznost, da se Unija krepi in ne oslabi. Enako velja tudi za Nato. Zdaj bolj kot kdaj koli prej potrebujemo skupne analize, skupna opazanja, skupna stališča in skupno ukrepanje ob soočanju z vedno večjimi izzivi.

Storimo to in ne bodo nas obdolžili, da smo zapravili edinstven primer uspešnega sodelovanja na celini, ki so jo predolgo pustošile vojne.

Fiona Hall (ALDE). – Gospod predsednik, glede na to, da je najboljši način za zmanjševanje emisij CO₂ izboljšanje energetske učinkovitosti in da bi moral v tej zadevi javni sektor v skladu z direktivo iz leta 2006 postaviti zgled, sem razočarana, da ni bilo nobenih izboljšav za večjo energetsko učinkovitost pri obsežni prenovi stavbe Parlamenta v Strasbourgu. Zanima me, kje si je mogoče ogledati potrdilo o energetski učinkovitosti stavbe.

Poleg tega pa je popolnoma protislovno, da so organi dovolili poslancem, da se na hodniku Parlamenta podpišejo na maketo bika v naravni velikosti in tako podprejo pisno deklaracijo proti bikoborbi, ne smejo pa podpisati zastave v podporo pisni deklaraciji, ki zahteva enoten sedež Evropskega parlamenta. Z enim sedežem bi najučinkoviteje zmanjšali porabo energije in prihranili 200 milijonov EUR na leto.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (GA) Gospod predsednik, Evropska komisija bi sedaj morala preučiti izvajanje direktive o habitatih v Evropski uniji. Po mojem mnenju se direktiva uporablja prestrogo in bi morala biti prožnejša.

Izvajanje direktive ovira velike infrastrukturne projekte na zahodu Irske, obvoznica okrog mesta Galway pa čuti posledice le-tega. Gre za cesto, ki jo mesto nujno potrebuje, saj bodo tako mesto kot njegovi prebivalci utrpeli negativne posledice, če ta projekt ne bo izpeljan.

Namen te direktive nikoli ni bil ovirati velikih javnih del. Komisar Dimas mora sedaj ukrepati in preučiti to direktivo, da zagotovi, da ne ovira velikih razvojnih projektov, ki prispevajo h gospodarski rasti.

Brigitte Fouré (PPE-DE). – (FR) Gospod predsednik, že nekaj tednov je svet v hudi finančni krizi. Pogosto je bilo slišati, da je kriza posledica pretiravanja nebrzdanega kapitalizma, lova za zaslužkom, ki ne temelji na ničemer konkretnem, ter neuspelega poskusa ureditve finančnega sistema. Seveda je ta analiza popolnoma pravilna! Vendar pa smo manj poudarka namenili vrtincu, v katerem bi se znašla naša valuta, če ne bi bilo gospodarske in denarne politike Evropske unije. Euro – kot je bilo poudarjeno – se je krizi zoperstavil precej bolje kot bi se lahko marka, frank ali lira. Jasno je tudi, da so imele odločitve, ki jih je na pobudo predsednika Sveta Evropske unije pred osmimi dnevi sprejela Evroskupina, takojšen učinek na finančne trge. Ni dvoma, da bodo potrebni še nadaljnji ukrepi za preprečitev ponovne finančne krize v prihodnje. Vendar pa morajo biti izvedeni na evropski ravni, če naj bodo učinkoviti. Ta kriza nam kaže, da je Evropska unija močna, ko je soglasna. Dokazuje nam, če je bil takšen dokaz sploh potreben, da so institucionalne izboljšave Lizbonske pogodbe nujnejše kot kdaj koli prej. Torej potrebujemo več Evrope in boljšo Evropo.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Združenje evropskih nogometnih zvez krivično postopa s klubom Atlético Madrid, njegovimi navijači in celo s špansko policijo. Problem pa je še širši od tega, saj ti federativni organi povečujejo sankcije, ko se ljudje obrnejo na navadna sodišča.

Ta srednjeveška miselnost, kjer za vsakega veljajo drugačni zakoni, je v nasprotju z našim pravom in evropskimi ustanovami. Zato se moramo odzvati. Na koncu se bomo tako in tako morali odzvati, saj morajo ti samovoljni srednjeveški tirani spoštovati zakone in običajne procesne predpise Evrope.

Magor Imre Csibi (ALDE). – (RO) Zakonodajni predlog, ki ga je prejšnji teden vložila Evropska komisija v zvezi z nezakonito sečnjo, bi moral pomeniti veliko zmago za vse tiste, ki so se več let dejavno borili proti nezakonitemu čiščenju zemljišč. Vendar pa je Komisija za reševanje tega zelo stvarnega problema izbrala minimalistično, skorajda idealistično rešitev.

Ni standarda, po katerem bi potrjevali zakonitost lesa. Dobaviteljem ni potrebno dokazovati zakonitosti svojih izdelkov. Niti posedovanje in prodaja tovrstnega lesa nista neposredno priznana kot kaznivi dejanji. Če lahko vsakdo postavlja standarde po svoji meri in nimamo neodvisnega javnega mehanizma za nadzorovanje te dejavnosti, Evropska unija ne počne nič drugega kot spodbuja sedanje nezakonite prakse. V sramoto nam je, da se trepljamo po ramah in pravimo, da smo dobro opravili delo, ko so kontrole zakonitosti lesa na trgu Evropske unije dejansko še vedno izjemno ohlapne.

Evropski parlament mora v svojem boju proti nenadzorovanemu čiščenju zemljišč zavzeti trdnjše stališče. V zvezi s tem pozivam kolegice in kolege iz vseh političnih skupin k sodelovanju, da izboljšamo predlog Komisije. Le če bomo sprejeli jasen in učinkovit zakon, bomo lahko poslali nedvoumno sporočilo dobaviteljem, da v EU ne bomo prenašali nezakonite trgovine z lesom.

Ioannis Varvitsiotis (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, predsednik vlade Republike Makedonije, gospod Gruevski, je prejšnji teden zagnal vik in krik in ga prenesel še v Bruselj. Dejstva so preprosta: štiri novinarje iz Republike Makedonije, ki so poskušali posneti odzive majhne skupine ljudi na vojaške vaje na tistem

območju, je policija pospremila na policijsko postajo, da bi preverila njihovo identiteto, saj s seboj niso imeli osebnih izkaznic. Na policijski postaji so jih zadržali le 20 minut. Menim, da je ravnanje gospoda Gruevskega popolnoma nesprejemljivo.

Prav tako obsojam ravnanje gospoda Gruevskega pred nekaj dnevi, ko je grškim vojaškim enotam, ki so del vojaških sil Nata in so želele na Kosovo, preprečil prehod prek Skopja. Istočasno pa bi se rad pridružil Natu.

Evgeni Kirilov (PSE). – Gospod predsednik, prejšnji teden sem z delegacijo Evropskega parlamenta obiskal Azerbajdžan kot opazovalec predsedniških volitev, ki so večinoma potekale v skladu z demokratičnimi standardi. Udeležili smo se številnih sestankov s poslanci in visokimi uradniki, vključno z ministrom za zunanje zadeve. Moram povedati, da se je moja prvotna bojazen, da za projekt Nabucco ni bilo praktično nič storjeno, le še poglobila. Azerbajdžan ni seznanjen niti z okvirom tega projekta.

Evropska komisija ni doslej naredila ničesar drugega kot podpisala splošen sporazum o sodelovanju na področju energetike. Menim, da je nezaslišano, da komisarji z visokoletečimi besedami opisujejo pomen tega projekta za vso Evropo, pri tem pa posameznim državam EU prepuščajo, da se same pogajajo o pogojih. Pri nas, v Bolgariji, pogosto rečemo, da ni dima brez ognja. V tem primeru pa je preveč dima in nobenega ognja, obenem pa se vsi tudi zavedamo, da se soočamo z zelo ostro konkurenco. Če se Komisija ne zmiga dovolj hitro, se bo celoten projekt spremenil v dim.

Eoin Ryan (UEN). – Gospod predsednik, mislim, da bomo vsi pozdravili dejstvo, da se finančni trgi vsaj v neki meri ponovno normalizirajo. Ne glede na to pa tokratna kriza žal ni bila enotirna, zato moramo pozornost posvetiti tudi drugim področjem. Eno od teh je področje kreditnih kartic.

Sedanje kreditno obnašanje se je izkazalo kot netrajnostno, tako na individualni kot tudi na širši ravni. Televizijske oddaje, časopisi in revije so v zadnjih letih poudarjali nevarnosti, ki jih imetnikom več kreditnih kartic prinaša njihova nezmožnost poravnave dolgov že samo z ene kartice. Očitno je prepuščeno vsakemu posamezniku, da se obnaša odgovorno, vendar pa so tudi finančne ustanove in vse bolj tudi trgovci na drobno dolžni delovati odgovorno pri oglaševanju in odobritvi teh kartic.

Naloga nas, predstavnikov javnih služb, je zagotoviti, da so državljani ustrezno informirani. Lahko stabiliziramo trge in skušamo vzpostaviti njihovo likvidnost, vendar če ne bomo ustrezno obravnavali vprašanja odgovornega kreditnega ravnanja, ne samo na nacionalni in mednarodni ravni, ampak na vseh ravneh gospodarskega sistema, bo okrevanje na koncu okrnjeno in netrajnostno. Naj k temu dodam še kontekst: listinjen trg kreditnih kartic je približno enako velik kot trg drugorazrednih hipotek.

Livia Járóka (PPE-DE). – Gospod predsednik, vsako leto več tisoč babic, mater in hčera oboli za rakom na dojki. Obolevnost med Evropejkami je še posebej visoka, saj je najpogostejši rak med Evropejkami ravno rak na dojki, po ocenah pa vsako leto diagnosticirajo 430 000 novih primerov.

Prvi korak pri premagovanju te strašne bolezni je osveščenost. Ta mesec se morajo Evropejci posvetiti zgodnjemu odkrivanju, ki je glavno sredstvo preventive. Pri tem je odkrivanje raka zelo velikega, ključnega pomena, kajti v Ameriki na primer je 41 % primerov diagnosticiranih v zelo zgodnji fazi, v primerjavi z Evropo, kjer se odstotek giblje med 29 % in 30 %.

Vseeno pa se pri eni od desetih žensk v EU rak na dojki razvije pred starostjo 80 let; poleg tega vsaki dve in pol minuti odkrijejo raka na dojki pri novi ženski. Kruta realnost raka na dojki je ta, da vsakih sedem in pol minut za to boleznijo umre ena ženska. V Evropi je v letu 2006 zaradi raka na dojki umrlo 132 000 žensk. Do letošnjega oktobra morajo biti ukrepi za večjo ozaveščenost o raku na dojkah, njegovo zgodnje odkrivanje in preprečevanje pripravljeni na vseh ravneh odločanja.

Richard Corbett (PSE). – Gospod predsednik, javnost v mnogih državah članicah ne more razumeti, zlasti v teh časih gospodarske krize, da smo porabili skoraj 200 milijonov EUR v enem letu za stroške prevoza v Strasbourg, zlasti ker v preteklem četrletju tega nismo počenjali in so zasedanja uspešno potekala v Bruslju.

Poleg tega pa je grešni kozel pogosto ravno Parlament, čeprav je v pristojnosti držav članic in njihovih parlamentov, da odpravijo to težavo.

Ker je francosko predsedstvo prisotno, naj sedaj povabim vlade, da ponovno preučijo to vprašanje, in ker se zavedamo, da bomo morali poiskati rešitev, ki bo sprejemljiva tako za Francijo kot Strasbourg, bi predlagal, da bi se v zameno za prenos zasedanj Parlamenta v Bruselj morda Evropski svet raje sestajal v Strasbourg. V tem bi bila tudi neka institucionalna logika. Komisija, Parlament in običajni Svet ministrov, ki se srečujejo dnevno, bi morali biti v istem mestu, v Bruslju. Evropski svet, ki je strateški organ, pa bi moral biti nekoliko

oddaljen od vsakodnevnih dejavnosti. Srečeval bi se lahko v Strasbourgu, kar bi mestu dalo enako mero prestiža kot seje Evropskega parlamenta.

Philip Bradbourn (PPE-DE). – Gospod predsednik, z leti postaja vse bolj očitno, da so davkoplačevalci v EU naveličani plačevati 200 milijonov EUR vsako leto, da bi mi lahko štiri dni na mesec delali v Strasbourgu. Tudi vplivi na okolje teh potovanj v enem letu so po izračunih enakovredni 13 000 potovanj z letalom *jumbo jet* prek Atlantika – in to v času, ko si tudi Parlament prizadeva uvesti izredno stroge okoljske predpise za evropska podjetja. To je očiten primer prakse „stori, kot ti rečem, ne kot počnem jaz“.

Dogodki v avgustu in septembru so dokazali, da ni nobene potrebe po potovanjih sem in da je zgradba Parlamenta v Bruslju zmožna gostiti vse naše uradne seje, poleg tega pa bi bili državljani EU veliko zadovoljnejši, če bi mi prenehali z mesečnimi potovanji. Zdi se mi popolnoma nesmiselno, da se Parlament toliko časa ni bil sposoben lotiti tega vprašanja in pritisniti na Svet, da zaustavi ta leteči cirkus.

Predsednik. – Hvala – na dan prihajajo vedno novi argumenti.

Glyn Ford (PSE). – Gospod predsednik, veseli boste, da ne bom govoril o Strasbourgu ali celo o dejstvu, da se vam slabša vid, saj približno polovica poslancev, ki ste jih pozvali, ni prisotnih v dvorani.

Govoriti želim o požaru v Penhallowu – o njem sem v tej dvorani že govoril –, in sicer je bilo to pravo ognjeno razdejanje, ki se je zgodilo 17. in 18. avgusta lani v mojem volilnem okrožju. Pred kratkim je izšlo glasilo, ki namiguje, da protipožarna vrata niso bila ustrezna, da bi protipožarni sistem lahko rešil hotel pred popolnim uničenjem in da je bil požar dejansko podtaknjen. To so sicer špekulacije domnevno neizkušenega gasilca, vendar je težava v tem, da niti gasilska služba niti policija še nista objavili svojega uradnega poročila.

Ker je komisarka Kuneva trenutno sredi postopkov zbiranja predlogov za izboljšanje požarne varnosti v hotelih po vsej Evropi, jo prosim, da pozove oblasti v Združenem kraljestvu, naj objavijo poročilo, da lahko tej zadevi končno pridemo do dna.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Te dni pogosto slišimo, da nihče ne more prisiliti drevesa, da zraste do neba. Banke so prepričale šibke in potrebne, da bi lahko s posojili z 1-odstotno obrestno mero živeli dobro, pri tem pa so pozabili poudariti, da velja 1 % samo za omejeno obdobje, ki se bo kmalu zaključilo. Pehanje za dobičkom za vsako ceno je spravilo finančni sistem na kolena. Finančnim strokovnjakom prepuščam, naj zadevo podrobneje preučijo. Vendar pa želim opozoriti na nebrzdano svobodo na področju, ki zadeva tudi mene in za katero so me zadolžili v Parlamentu.

V današnjih družbah, kjer se je število moških in žensk povzpelo na več milijard, je milijone deklet umorjenih. Svoboda izbire za ženske, v povezavi s predrojstveno diagnostiko, je postala orodje za odstranjevanje žensk. Sedaj se še predobro zavedamo, da dobički ne morejo rasti v nedogled, enako pa lahko rečemo tudi za moralnost. Neomejena svoboda se obrača proti nam. Naučiti bi se morali prepoznati, kdaj je drevo doseglo svojo naravno višino, in ga spoštovati takega, kot je.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Gospod predsednik, dve sosedi Madžarske, Avstrija in Slovenija, sta imeli volitve in v obeh državah so zmagali socialdemokrati. Omenili ste, da je naš kolega, gospod Borut Pahor, odstopil od svojega mandata in bo verjetno postal naslednji slovenski predsednik vlade. Obenem pa so dogodki v Avstriji, zaradi česar sem tudi zaprosil za besedo, izjemno zaskrbljujoči, saj je skrajna desnica na teh zadnjih volitvah dobila skoraj 30 % glasov. Ta rezultat vsakega evropskega državljanu navdaja s skrbjo. Poleg premagovanja finančne krize je najpomembnejša naloga Evrope boj proti skrajnežem po vsej Evropi. Pozdravljam dejstvo, da je voditelj socialdemokratov in bodoči kancler, gospod Fayman, trdno prepričan, da s skrajno desnico v Avstriji ne bodo sodelovali. Proti tej „naci“ grožnji se morajo vse demokratične sile v Evropi, tako na desni kot na levi, združiti. Hvala za pozornost.

Csaba Sógor (PPE-DE). – (HU) Večjezičnost in medkulturni dialog ne izključujeta možnosti, da se tisti, ki so del iste kulture in govorijo isti jezik, srečujejo ter ustanavljajo mednarodne organizacije in posvetovalna telesa. Mednarodna organizacija, ki predstavlja francoske govorce na petih celinah in v 55 državah članicah, podpira politično, kulturno in gospodarsko sodelovanje med skoraj 200 milijoni francoskih govorcev. Svetovni židovski kongres koordinira zaščito interesov njegovih članic že od leta 1936, in to v 100 državah. Deluje tudi Mednarodni svet židovskih članov parlamenta. Na romunskem Ministrstvu za zunanje zadeve je oddelek, ki skrbi za zaščito interesov Romunov, ki živijo v tujini. Z enakim namenom je bil ustanovljen tudi Forum madžarskih poslancev iz karpatske kotline. Politični predstavniki Madžarov, ki so posejani po osmih državah, se sestanejo enkrat letno in razpravljajo o perečih vprašanjih in o bodočnosti njihovih skupnosti in držav. Za katero koli skupnost – naj si bo francoska, židovska, romunska ali madžarska – je

nezdružljivo z evropskimi normami, da je napadena zaradi svojih miroljubnih poskusov zaščite svojih interesov, kar pa se ravno te dni dogaja na Slovaškem. Hvala.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Mreža TEN-T (Čezevropska prometna mreža) se trenutno sooča s številnimi pomembnimi izzivi. Po eni strani prihaja do zastojev pri izvajanju nekaterih med 30 prednostnimi projekti zaradi nezadostnega financiranja vključenih držav članic, po drugi strani pa že od leta 2005 tli želja po širitvi mreže TEN-T in s tem povezavi transportnega sistema Evrope in njenih sosednjih držav.

Seminar, ki ga je pred kratkim pripravila Komisija, je sprožil celo vrsto praktičnih razprav in posvetovanj na temo pregleda seznama prednostnih projektov TEN-T v letu 2010. Menim, da bi morali imeti brzovlake, ki bi Bukarešto, Konstanco in Sofijo povezali z drugimi evropskimi prestolnicami. Poleg tega bi med prednostne projekte TEN-T morali ponovno uvrstiti razvoj pristanišč in letališč v Romuniji ter izvedbo čezmejnih transportnih projektov na meji med Romunijo, Moldavijo in Ukrajino.

Nenazadnje pa delegacija Komisije za transport, ki je Romunijo obiskala v začetku oktobra, podpira prizadevanja, da se pri razvoju Evropske prometne politike Donavi da večjo prednost.

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gospod predsednik, pred tremi tedni je svetovna finančna kriza, ki je ogrozila ameriški bančni sistem, začela pobirati svoj davek tudi na tej strani Atlantika. Za mnoge od mojih volivcev je bila gospodarska katastrofa teoretična, tedaj pa se je iz oddaljene grožnje prelevila v kruto realnost, saj se delovna mesta zapirajo, cene hiš padajo, socialne storitve pa krčijo.

Pozdravljam hitro ukrepanje Komisije in držav članic pri zavarovanju depozitov in podpiranju kapitala bank, saj ni treba veliko časa, da svetovna kriza postane domača.

Zita Pleštinšká (PPE-DE). – (SK) Komunistični režimi v srednji Evropi so na Cerkev gledali kot na notranjega sovražnika in so se je začeli bati zlasti s 16. oktobrom 1978, ko je Karol Wojtyła iz Poljske postal papež.

Želim se zahvaliti poljskim kolegom, da so me povabili v skupino, ki organizira prireditve, s katero bomo v Evropskem parlamentu počastili 30. obletnico izvolitve Janeza Pavla II. za papeža in 20. obletnico, odkar je govoril v Evropskem parlamentu v Strasbourgu. Njegove besede: „Ne bojte se!“ so bile ključnega pomena za opogumljanje ljudi, zlasti kristjanov, kar je vodilo v duhovno revolucijo, ki je pripomogla k zlomu totalitarnega komunizma v srednji Evropi.

Danes je človeštvo ponovno na razpotju. Naš svet lahko spremenimo v cvetoč vrt ali pa ga uničimo. Trdno sem prepričana, da moramo danes bolj kot kdajkoli prej upoštevati sporočilo Janeza Pavla II.

Harlem Désir (PSE). – (FR) Gospod predsednik, odgovoril bi na govor gospoda Corbetta in drugih glede našega povratka v Strasbourg in stroškov, ki jih ta prinaša.

Res je, da Evropa ni samo tisto, kar je razumno. Čeprav želi biti racionalna, deluje tudi na podlagi simbolov. Ne gre za eno samo državo in nimamo samo ene prestolnice, v kateri bi imele sedež vse naše ustanove. Nekatere so v Strasbourgu, Evropska centralna banka je v Frankfurtu in, kot vem, je Evropska agencija za zdravila v Združenem kraljestvu.

Vse to pa ima svojo ceno. Vseeno pa nam je znana tudi cena, ki bi jo morali plačati, če ne bi imeli Evrope; plačevali smo jo v vsej svoji preteklosti. Zato je 200 milijonov EUR – če je to eden od elementov, ki omogočajo pravilno delovanje ustanov oziroma omogočajo Evropi, da se bolje spopada s težavami finančnih trgov in morda s tem v prihodnosti prihrani 1 000 milijard EUR pri načrtih za reševanje finančnih ustanov – po mojem mnenju cena, ki se jo splača plačati, da imamo pravilno delujočo demokracijo.

Rareș-Lucian Niculescu (PPE-DE). – (RO) Prosil sem za besedo, da lahko pozornost Parlamenta usmerim na resen problem glede postopka pridobivanja evropskih sredstev za razvoj podeželja v Romuniji. Žal moram povedati, da romunske oblasti sistematično kršijo načelo posredovanja korektnih in preglednih informacij potencialnim prejemnikom sredstev.

Pred kratkim so bila brez kakršne koli promocije ali obveščanja objavljena navodila za prijavitelje za dva pomembna ukrepa iz Nacionalnega programa Romunije za razvoj podeželja, in to samo en dan pred začetkom oddaje vlog za financiranje. Birokracija pri odobritvi sredstev za razvoj podeželja je grozljiva za katerega koli državljana. Za pridobitev nekaterih od zahtevanih dokumentov je potrebno najmanj en mesec časa, obdobje za oddajo vlog za projekte pa se zaključuje s koncem meseca.

Menim, da bi morala zakonodaja Skupnosti postaviti jasnejše in strožje predpise, da bi se izognili takim situacijam. V nasprotnem primeru evropska sredstva ne bodo mogla doseči svojih ciljev.

Britta Thomsen (PSE). – (DA) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, Parlament bi želela opozoriti na dejstvo, da danska vlada ni izvedla Direktive 2002/73/ES o enakem obravnavanju. 21. marca 2007 je Komisija danski vladi poslala formalen opomin, v katerem je med drugim poudarila, da Danska ne izpolnjuje določila direktive glede imenovanja organa za spodbujanje, analiziranje, spremljanje in podporo enaki obravnavi žensk in moških. Pod prejšnjo vlado je Danska imela tak organ, sedanja vlada pa ga je ukinila še v istem letu, v katerem je bila direktiva uvedena. Komisija mora sedaj ukrepati in od danske vlade zahtevati, naj vzpostavi organ, ki bo zagotavljal, da Danke ne bodo prikrajšane v zvezi z enakim obravnavanjem in enakim plačilom.

Colm Burke (PPE-DE). – Gospod predsednik, predlog Komisije o pravicah bolnikov do čezmejnega zdravljenja skuša razširiti pravice bolnikov do zdravljenja v tujini, če pri njihovem zdravljenju doma prihaja do neutemeljenih zamud.

S kroničnim primerom neupravičene zamude sem se pred kratkim seznanil v svojem volilnem okrožju. Otroci, ki spadajo pod južno regijo Irske zdravstvene službe, morajo na ortodontsko zdravljenje čakati do 48 mesecev. Poleg tega so se v zadnjih treh letih čakalne dobe še podaljšale. Iskreno upam, da bomo lahko s čezmejnimi predlogom skupaj pripomogli k skrajšanju teh neupravičenih zamud in bolnikom poenostavili pot do kakovostnega in pravočasnega zdravljenja. Konec koncev bi morali vsi bolniki imeti pravico do kakovostnega zdravljenja v bližini svojega doma, v primeru očitnih vrzeli v oskrbi pa bi morali imeti pravico svobodne izbire enakega zdravljenja v tujini.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, zadnja kriza nas je naučila, da se moramo zanesti na solidarnost in ne individualizem ter da moramo spremeniti način življenja, kot Evropska unija pa posvetiti posebno pozornost temu, kako bi lahko vsaka država članica učinkovito rešila svoje probleme.

To bi se seveda moralo nanašati na vsak življenjski izraz in ne le na gospodarske probleme. Tu se želim navezati tudi na spoštovanje načina življenja v vsaki državi posebej, pri čemer imam v mislih nedeljo kot dela prost dan. Nedelja je bila določena za dela prost dan v četrtem stoletju našega štetja in zato ne bi smeli slediti evropskemu modelu, ki to ukinja.

Verjamem, da se kaj takega v Evropi ne bo nikoli zgodilo.

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Hvala, gospod predsednik. Natanko pred tremi leti je Hrvaška začela pristopna pogajanja z Evropsko unijo. Na osmem srečanju Skupnega parlamentarnega odbora, ki je potekalo pred nekaj dnevi, smo opazili, da je Hrvaška od tedaj dosegla velik napredek na vseh področjih. Trenutno potekajo pogajanja o 21 od 35 poglavij. Poleg tega si država močno prizadeva izpeljati potrebne reforme in izpolniti kriterije za članstvo. Prepričan sem, da bo Evropska komisija skupaj s poročilom o napredku Hrvaške, ki bo pripravljeno do 5. novembra, predstavila časovni razpored, ki bo hrvaški vladi služil kot načrt za sklenitev pristopnih pogajanj do konca leta 2009, torej do konca mandata Barrosove Komisije. Ta časovni razpored pa bo izvedljiv le, če bomo uspeli pospešiti pogajanja in če bo Svet pripravljen odpreti preostala poglavja do konca leta. Prepričan sem, da bo pridružitev Hrvaške njenim sosedam služila kot primer, obenem pa bo tudi pomemben stabilizacijski dejavnik v regiji. Hvala lepa.

James Nicholson (PPE-DE). – Gospod predsednik, kot eden izmed treh poslancev Evropskega parlamenta iz Severne Irske, ki smo sodelovali pri zagotavljanju sredstev iz programa financiranja PEACE leta 1994, ki je po mojem mnenju ogromno prispeval k družbeni in gospodarski blaginji Severne Irske, se želim osebno zahvaliti in izkazati svoje spoštovanje tistim, ki so vse od tedaj trdo delali ter vlagali svoj čas in trud v delo lokalnih strateških partnerstev. Na svojih plečih so nosili breme izvedbe programa, kar je bila, kot vem, zelo zahtevna naloga.

Letošnji december se bodo umaknili, za to, kar so storili, pa so prejeli bore malo zahvale. Veliko kritik je bilo na račun programa PEACE, predvsem v smislu, da so njegovi rezultati nemerljivi. In vendar želim tem kritikom povedati, da nimajo prav: program je pospešil sodelovanje in partnerstvo na lokalni ravni in brez financiranja prek programa PEACE tega ne bi bilo. Ljudje so se združevali, da bi vzpostavili partnerstva, in če ne bi bilo programa PEACE, ne bi imeli te priložnosti.

Bi vas lahko prosil, predsednik, da pišete splošnemu odboru za strateška partnerstva in se v imenu Parlamenta zahvalite – saj smo odigrali ključno vlogo v teh dosežkih – vsem tistim, ki so po tolikih letih trdega dela in neplačanih dejavnosti v dobrobit ljudi, katerim so želeli pomagati, brez ceremonij odstopili s svojih položajev?

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, 16. oktobra smo praznovali svetovni dan hrane. Ko smo ta dan vzpostavili leta 1980, je bil njegov namen zmanjšati lakoto. Danes pa smo sredi paradoksnih situacij, ko moramo rešiti dve božji šibi: lakoto in debelost, prva je prizadela države v razvoju, druga pa razvite države.

Danes lakota grozi približno 850 milijonom ljudi na Zemlji, vsako leto pa jih zaradi lakote umre približno 40 milijonov. Ocenjujejo, da za lakoto trpi 2 milijardi ljudi in da 55 % smrti otrok v državah v razvoju povzroči nezadostna prehrana.

Po drugi strani pa zahodni model povzroča bolezni, kot so debelost, različne vrste raka in sladkorna bolezen: po ocenah bodo te bolezni odgovorne za 72 % smrti do leta 2020. Predlagam, da Evropski parlament začne kampanjo za uveljavitev sredozemske prehrane.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gospod predsednik, če bo odobreno ta teden, je nujno, da kandidatka za komisarko baronica Ashton doseže pravo ravnovesje med varnostjo hrane v EU in neodvisnostjo hrane na eni strani ter pomočjo trgov v razvoju pri spodbujanju proste trgovine na drugi strani, ne glede na naš obstoječi odnos z državami AKP, ki je izredno pomemben tako za nas kot zanje.

Večstranski sistem trgovanja je pomembno pripomogel k svetovnemu razcvetu, saj je odprl te trge, Svetovna trgovinska organizacija (STO) pa je zelo učinkovito poskrbela za bolj izenačene pogoje trgovanja za revnejše države.

Vendar pa kateri koli bodoči sporazum STO ne sme po nepotrebnem izpostavljati ključnih sektorjev v gospodarstvu EU. Ob trenutno veljavnih predlogih bo kmetijska proizvodnja v EU v bodoče ogrožena. Napovedi kažejo, da bo samo na Irskem vrednost proizvodnje v sektorju govedine upadla za 120 milijonov EUR na leto, na splošno pa bo zmanjšanje kmetijske proizvodnje po vsej Irski lahko doseglo celo znesek 450 milijonov EUR na leto.

Nikoli ne smemo pristati na to, da ogrozimo strateško varnost hrane v EU, komisarka, pred katero je izzivov polno novo delovno mesto, pa naj modro prislusne zaskrbljenosti tega Parlamenta in upošteva pooblastila, ki so ji jih dale vlade v državah EU.

Predsednik. – S tem se ta točka zaključuje. Priporočam, da poslanci prosijo za besedo samo, če nameravajo biti prisotni.

13. Začasno delo (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je priporočilo za drugo obravnavo (A6-0373/2008) v imenu Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve o skupnem stališču Sveta (10599/2/2008 – C6-0327/2008 – 2002/0072(COD)) z namenom sprejetja direktive Evropskega parlamenta in Sveta o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela (poročevalec: gospod Désir).

Harlem Désir, poročevalec. – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje – upam, da se nam bo pridružilo tudi predsedstvo Sveta –, minilo je že več kot šest let od odložitve sprejetja direktive o začasnem delu, ne zaradi Parlamenta, ki je svoje mnenje podal takoj, ko je leta 2002 prejel predlog Komisije, ampak izključno zaradi zavlačevanja nekaterih držav članic v Svetu.

Danes imamo priložnost, da se po sprejetju skupnega stališča držav članic posvetimo temu pomembnemu dokumentu socialne zakonodaje, saj so v tem trenutku pričakovanja socialne Evrope velika in moramo zato to priložnost izkoristiti. Začasno delo predstavlja več kot tri milijone delovnih mest v Uniji. Začasne delavce zaposluje okrog 20 000 podjetij, ki ustvarijo za 75 milijard EUR prometa.

V tem sektorju rast očitno zelo niha,časni delavci pa so danes prvi na seznamu, ki jih bosta prizadeli gospodarska kriza in rast brezposelnosti. Vendar pa je podobno kot druge vrste nezanesljivih in netipičnih zaposlitev tudičasno delo v zadnjih nekaj letih beležilo strukturno rast, in sicer naj bi po ocenah v zadnjih petih letih dosegla skoraj 60 %. Posebej intenzivno rast so beležile nove države članice.

Začasno delo je prisotno v velikem številu sektorjev, ti pa se od ene do druge države članice razlikujejo: v nekaterih državah prednjači industrija, v drugih storitve, spet drugod gradbeništvo, kmetijstvo in promet. Tudi obseg je v vsaki državi drugačen. Lahko predstavlja kar 5 % delavcev – na primer v Združenem kraljestvu. Tudi trajanje zaposlitve je različno. V nekaterih državah je kratko, samo 10 dni, kot na primer v Franciji; v

Španiji traja manj kot teden dni, na Finskem pa okrog 20 dni. V nekaterih državah, kot so Irska, Belgija in Nizozemska, pa lahko traja tudi več mesecev ali leto in več, kot na primer v Avstriji.

Vemo, da so začasni delavci bolj izpostavljeni fizičnim nevarnostim, večji intenzivnosti dela in nesrečam pri delu. Njihovo usposabljanje je pogosto manj obsežno. Izredno pogosto so tudi izpostavljeni stresu zaradi negotovosti zaposlitve.

Dejstvo je, da se v državah članicah zakoni in pravni okviri na tem področju zelo razlikujejo – v tolikšni meri, da na primer začasne delavce štiti načelo enake obravnave, zlasti pri plačilu, v samo 10 od 27 držav Evropske unije. Njihov dostop do usposabljanja, socialne varnosti, porodniškega dopusta – vsi ti se zelo razlikujejo in dejansko niso v vseh državah članicah zagotovljeni v enaki meri.

Zato je Evropska komisija na zahtevo socialnih partnerjev in s podporo Evropskega parlamenta želela pripraviti zakonodajni dokument, ki bi zagotavljal enako obravnavo. Potem ko je prejel prvi osnutek, je novembra 2002 Evropski parlament na podlagi poročila kolegice poslanke van den Burg, ki je še vedno v Parlamentu in ji želim izreči priznanje, okreplil ta zakonodajni osnutek tako, da le-ta zagotavlja enako obravnavo od prvega delovnega dne, zlasti glede plačila.

Ko je bilo lani junija sprejeto njegovo skupno stališče, je Svet nazadnje zavzel enako stališče kot Evropski parlament. Zato je bil mnenja, da mora biti enaka obravnavo že od prvega delovnega dne splošno veljavno pravilo in da mora biti vsakršno odstopanje od tega načela dogovorjeno med socialnimi partnerji s kolektivnimi pogajanjimi ali s sporazumi, ki jih socialni partnerji sklepajo na nacionalni ravni. Spremembe Evropskega parlamenta pri opredelitvi osnovnih delovnih in zaposlitvenih pogojev, zlasti z vključitvijo plačila v člen 3, so bile tudi vključene v skupno stališče.

Nazadnje, skupno stališče Sveta je obdržalo spremembe glede dostopa do zaposlitve, kolektivnih bonitet in poklicnega usposabljanja ter glede pravice začasnih delavcev, da zanje veljajo enaki pogoji kot za delavce, zaposlene za nedoločen čas v podjetju uporabniku.

V Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve smo razpravljali o prvotnem predlogu Parlamenta, da bi spremenili predlog Komisije tako, da bi dodali še elemente, povezane z zdravjem, varnostjo in higieno pri delu, ki jih Svet ni sprejel. Vendar pa so ta zagotovila vključena v pogoje druge direktive, in sicer direktive Sveta z dne 25. junija 1991, ki dopolnjuje ukrepe za spodbujanje izboljšav v zdravju in varnosti pri delu delavcev, zaposlenih za določen čas ali začasno.

Kot veste, gospe in gospodje – svoj prvi govor bom sedaj zaključil na tej točki –, tako Evropska konfederacija sindikatov kot tudi strokovna telesa, ki zastopajo agencije za zagotavljanje začasnega dela, od nas pričakujejo, da bomo to zakonodajo sprejeli. Sprejeti to zakonodajo danes pomeni zagotoviti, da se stališča Evropskega parlamenta na prvi obravnavi uzakonijo, da se ta okvir za zaščito začasnih delavcev lahko prenese v naslednjih treh letih in da Pandorine skrinjice negotovih pogajanj v Svetu ni mogoče ponovno odpreti. Zato se je Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve 7. oktobra odločil, da priporoči sprejetje skupnega stališča, brez sprememb, saj želimo zaščititi ta najbolj negotovi zaposlitveni sektor v Evropi.

PRESEDSTVO: GOSPA ROTHE

podpredsednica

Vladimír Špidla, član Komisije. – (CS) Gospa predsednica, gospe in gospodje, najprej bi se želel zahvaliti poročevalcu, gospodu Harlemu Désirju, za dokument, ki ga je pripravil. Zdi se mi, da nimam kaj dodati h glavnim predstavljenim točkam, želel pa bi se posvetiti rezultatom političnega dogovora z dne 10. junija ter izpostaviti uspehe, ki smo jih dosegli v vrsti ključnih zadev, ki so bile v interesu Evropskega parlamenta. Sedaj je načelo enake obravnave začasnih delavcev od prvega delovnega dne mogoče uporabljati neposredno, brez kakršnih koli izjem za kratkotrajne zaposlitve, „obdobja odloga“, pojasnjevanje opredelitev, posvetovanja s socialnimi partnerji ali njihovega sodelovanja pri pripravi predlogov izjem, ki bi dopuščale specifične odklone od načela enake obravnave. Komisija je zadovoljna s soglasjem o skupnem stališču Sveta v Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve, ponovno pa želim čestitati poročevalcu in političnim skupinam, da so pripravljene sprejeti skupno stališče brez predlaganih sprememb.

Gospe in gospodje, upoštevanje socialnih partnerjev je ključni element politične ideje Evropske unije in zato z velikim zadovoljstvom sprejemam stališča tako sindikatov kot delodajalcev. Gospe in gospodje, menim, da so izpolnjeni pogoji za sprejetje predloga na prvi obravnavi.

Xavier Bertrand, *predsednik Sveta*. – (FR) Gospa predsednica, komisar, gospe in gospodje, čeprav vas nisem slišal na lastna ušesa, gospod Désir, sem prepričan, da so mi bile vaše pripombe ustrezno sporočene, prav tako pa tudi vaše, komisar.

9. junija se je Svet v Luksemburgu sporazumel o dveh besedilih, o katerih so države članice Evropske unije razpravljale več let. Prvo besedilo je, kot veste, predlog za revizijo direktive o delovnem času, ki je predmet pogajanj od leta 2004. O njej nocoj ne bomo razpravljali.

Drugo besedilo je osnutek direktive o delovnih pogojih začasnih delavcev, o kateri razpravljamo od leta 2002. Namen tega osnutka je izboljšati zaščito začasnih delavcev in kakovost začasnega dela. Danes smo se sestali zato, da jo dokončno sprejmemo.

Najprej naj izrazim svoje mnenje, da bo sprejetje tega besedila o začasnih delavcih poslalo nedvoumno sporočilo vsem Evropejcem: leto 2008 je lahko leto oživitve socialne Evrope. Kar nekaj let smo čakali na večje zakonodajne premike na socialnem področju. Z dokončnim sprejetjem direktive o začasnem delu se po večletnem mrtvilu končno začnemo premikati.

Evropejci so čakali na znamenje, da je Evropa postala bolj zaščitniška. Njihova pričakovanja pa so, kot vemo, v sedanjih razmerah še večja, saj smo sredi finančne krize, ki bo vplivala na gospodarstvo. Sedaj je bolj kot kdaj koli prej čas, da jim pokažemo, da smo zmožni uskladiti gospodarski napredek s socialno kohezijo in da smo pripravljeni braniti in spodbujati evropski socialni model.

Osnutek direktive, o kateri razpravljamo nocoj, je ključnega pomena že zaradi tega, ker zadeva veliko število Evropejcev. V letu 2006 je bilo v Evropi 3,4 milijona začasnih delavcev. Če pa seštejemo vse tiste, ki se občasno znajdejo na seznamu agencij za zagotavljanje začasnega dela, dobimo 6 milijonov ljudi, ki jih zadeva direktiva.

Naj še dodam, da ječasno delo že 20 let tista netipična oblika dela, ki se je najbolj razširila. Poleg tega pa se je po navedbah Evropske fundacije iz Dublina v skoraj vseh državah članicah podvojila, na Danskem, v Italiji, Španiji in na Švedskem pa se je petkratno povečala – vedno več je evropskih podjetij, ki ponujajo to obliko zaposlitve, saj želijo najti delavce, ki ustrezajo njihovim posebnim zahtevam.

Danes torej govorimo o ključnem sektorju evropskega gospodarstva in za ta ključni sektor ste, gospod Désir, predložili ključno besedilo, ki bo evropskim delavcem dalo stvarna dodatna zagotovila.

Prvo od teh zagotovil je načelo enake obravnave delavcev, zaposlenih za nedoločen čas, in začasnih delavcev že od prvega delovnega dne. Ta inovacija prinaša velik napredek začasnim delavcem v Evropi, saj zanje zakoni v preteklosti niso predvidevali takih zaščitnih določb. Ves čas zaposlitve bodo za te delavce odslej veljali enaki delovni pogoji kot za tiste, ki jih je podjetje neposredno zaposlilo na enako delovno mesto. Pogoji zadevajo delovni čas, nadure, čas odmora, počitka, nočno delo, plačan dopust, zdravstveno varstvo delavca, pravico do nediskriminacije in zaščito nosečnic.

To je bistvenega pomena, saj je znano, da so na vseh teh področjihčasni delavci izpostavljeni fizičnim nevarnostim, ki so najmanj enake tistim, katerim so izpostavljeni delavci, zaposleni za nedoločen čas, ter da so intenzivnost dela in delovne norme pogosto večje kot za druge delavce.

Načelo enake obravnave od prvega delovnega dne velja tudi za plačilo. Že od začetka zaposlitve bodočasni delavci prejeli enako plačilo kot tisti, ki jih je podjetje uporabnik najelo za enako delo.

Odstopanja od tega načela in zlasti uvedba kvalifikacijskih obdobj bodo mogoči samo z dogovorom med socialnimi partnerji, torej z nadomestili za delavce.

Nazadnje, direktiva prinaša nova zagotovila glede dostopa začasnih delavcev do zaposlitve za nedoločen čas, kolektivnih bonitet, storitev prehranjevanja, otroškega varstva in prevoza ter glede dostopa do poklicnega izobraževanja ali zastopanja.

Naj kot predsednik Sveta še povem, da z veseljem opažam, da so danes vzpostavljeni pogoji za sprejetje tega besedila. Res je, da besedilo vsebuje veliko sprememb, ki jih je sprejel Parlament na prvi obravnavi novembra 2002.

To tudi nedvoumno pojasnjuje, zakaj se je Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve – dobesečno vsi njegovi člani – odločil, da ga ne bo spremenil. Še enkrat bi se zahvalil za konstruktiven pristop tako poročevalcu besedila kot vsem članom, ki so dejavno soustvarjali to besedilo.

Ta resnično soglasna podpora nam tudi jasno kaže, kako koristno in kakovostno je besedilo. Gospodu Špidli bi na tem mestu želel izreči priznanje, saj je to pobudo vedno podpiral in se strinjal, naj besedila ne umaknemo, čeprav je bilo na primer v Bruslju decembra 2007 videti, kot da je razprava na mrtvi točki.

Kot veste, smo pozitiven rezultat uspeli doseči med predsedovanjem Slovenije. Prav tako bi rad izpostavil prizadevanja Združenega kraljestva na tem področju, in sicer bi pohvalil sporazum, ki so ga socialni partnerji dosegli 19. maja 2008. To je bil pomemben element. Nazadnje pa naj omenim še podporo, ki so jo evropski socialni partnerji izrazili skupnemu stališču, sprejetemu 9. junija, in sicer delu, ki obravnava začasno delo.

Danes lahko torej rečemo, da smo vsi udeleženci dosegli sporazum. To nam obenem potrjuje, da lahko z vztrajnostjo, ustvarjalnostjo in dialogom nadaljujemo s postopki, ki so navidezno na mrtvi točki, tudi pri socialnih vprašanjih, tudi v Evropi, tudi z namenom sprejetja direktive.

Elisabeth Morin, v imenu skupine PPE-DE. – (FR) Gospa predsednica, gospod Bertrand, gospod Špidla, prvič, zaključilo se je konstruktivno delo, v katerem so sodelovali evropske ustanove in države članice ter tudi politične skupine in socialni partnerji. Besedilo, ki ga imamo zdaj v rokah, temelji na soglasju s socialnimi partnerji. Ta osnutek direktive opredeljuje splošen okvir začasne delavce v 27 državah članicah in predstavlja izjemno pomemben korak naprej, ki temelji na načelu prepovedi razlikovanja med delavci, zaposlenimi za nedoločen čas, in začasnimi delavci.

Vanj smo vključili tudi zavezo k preglednosti – preglednosti pogojev, v katerih delajo delavci – in tudi zavezo k zaupnosti med delavci in delodajalci. Varnost delavcev in prilagodljivost, ki ju zahtevajo podjetja, sta izjemno pomembni; zato danes skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov – ki podpira enako obravnavo, dostop do poklicnega izobraževanja in postopke za zastopanje začasnih delavcev v skladu s kolektivnimi pogodbami – želi, da bi naredili napredek pri tem delu in dosegli soglasje.

Danes Evropa ščiti te delavce. Pričujoča okvirna direktiva o zaščiti začasnih delavcev postavlja nove delovne pogoje. Trdno smo prepričani, da skupaj napredujemo k socialni Evropi. Zato bomo seveda glasovali za to direktivo, kot je bila predložena danes, brez sprememb.

Ieke van den Burg, v imenu skupine PSE. – Gospa predsednica, nekatere stvari, za katere trdo delaš, se nikoli ne uresničijo, nekatere pa se uresničijo, a zelo pozno. Tako je bilo tudi s to direktivo. Skorajda nismo mogli več pričakovati, da bo obrodila sadove.

Leta 2002, pred šestimi leti, sem zelo trdo delala kot vaša poročevalka na prvi obravnavi tega predloga Komisije po pogajanjih o socialnem dialogu na tistih področjih, ki jih urejajo socialni partnerji.

Uspeli smo prepričati Komisijo in veliko večino Sveta, da sprejme 95 % naših sprememb in izboljšav besedila in samo nasprotujoča manjšina, takrat so bile to 4 države članice od 15, se ni želela pridružiti večini. Več predsedstev se je zelo trudilo, da bi premaknili zadevo z mrtve točke, vendar še več let zatem je bil predlog – če že ne mrtev – vsaj v komi.

To je bila velika škoda, saj problemi, ki jih direktiva ureja, v obdobju širitve EU še zdaleč niso izginili, zgodilo se je ravno nasprotno. Poleg tega pa problemi izkoriščanja delavcev migrantov še niso v celoti rešeni, zato moramo na tem še delati, direktiva o agencijah za zagotavljanje začasnega dela pa predstavlja prvi korak. Jasno opredeljuje status in pravice pri zaposlovanju delavcev, ki jih posredujejo agencije za zagotavljanje začasnega dela, s krepitvijo načela enake obravnave kot osnovnega načela delovnega prava, istočasno pa – kar je enako pomembno – tudi s poudarjanjem vloge kolektivnega trgovanja in dostojnih odnosov med delodajalci in delojemalci v rastočem in razvijajočem se sektorju agencij za zagotavljanje začasnega dela.

To poudarjam, navezuje pa se na negativne plati izkoriščanja vodij skupin iz organiziranega profesionalnega sektorja agencij za zagotavljanje začasnega dela. V tej direktivi lahko ta sektor resnično dokaže, da je kos svoji nalogi in da vzdržuje dober socialni dialog s sindikati, nato pa nam pomaga doseči zelo napredne dogovore za prožnost in varnost na trgu dela.

Ona Juknevičienė, v imenu skupine ALDE. – Gospa predsednica, danes govorim tu v imenu kolegice Liz Lynne, ki je poročevalka v senci skupine ALDE za to direktivo, saj se danes ne more udeležiti seje zaradi težav z leti v Strasbourg.

Predstaviti želim njene splošne pomisleke o tem dokumentu in zlasti njeno prepričanje, da je ta direktiva daleč od idealne, vendar bi lahko bila še slabša. Veliko podjetij za zagotavljanje začasnega dela v Združenem kraljestvu zavrača sprejetje te direktive, ampak le zato, ker je „najboljša med najslabšimi“ možnostmi. Vedno

smo trdili, da tega ne bi smeli narediti na evropski ravni, saj so med državami članicami izredno velike razlike in različne tradicije. Vendar pa razumemo namen agencij za zagotavljanje začasnega dela, in sicer zagotoviti več delovnih mest in narediti trg dela prožnejši.

Direktivo je seveda Svet povezal z direktivo o delovnem času in poročevalka v senci skupine ALDE je mnenja, da bosta ti dve vprašanji še naprej ostali povezani. Zato bi v danih okoliščinah poročevalka v senci skupine ALDE podprla ta dokument, naša politična skupina pa bo med glasovanjem upoštevala njena priporočila.

Jean Lambert, v imenu skupine Verts/ALE. – Gospa predsednica, v imenu svoje skupine pozdravljam ta sporazum. Menimo, da z nadaljnjim usklajevanjem ne bomo ničesar več pridobili, zato smo podprli poročevalca.

Priznam, da bi enako kot predsedstvo, ki na to gleda kot na korak bliže k socialni Evropi, tudi sami želeli občutiti, da gre res za korak v tej smeri. Pozdravljam – seveda kot britanska poslanka – prijazne besede, ki so bile vsaj enkrat namenjene tudi stališču vlade Združenega kraljestva. Upam, da bodo enako konstruktivni tudi pri drugih zadevah na tem področju, ki so sedaj v obravnavi v Parlamentu. Menim, da je zelo pomembno, da v sedanjih razmerah napredujemo na področju pravic delavcev in ne poskušamo nakazovati, da sočasno zaposleni delavci na nek način manj pomembni posamezniki ali manj pomembni za gospodarstvo. Kot je nekdo že povedal, nekateri delajo na ta način po lastni izbiri, drugi pa zato, ker nimajo izbire. V številnih podeželskih območjih na primer so možnosti zaposlitve omejene, saj en delodajalec praktično nudi večino delovnih mest. Če si kot začasni delavec drzneš podvomiti v pogoje, v katerih delaš, se lahko zgodi, da te to podjetje ne bo nikoli več zaposlilo.

Zato menim, da je pravna gotovost, ki jo nudi ta sporazum, izredno pomembna. Morda bo na nek način pomagal na primer osebi, ki sem jo srečala v Londonu: edini zaposleni v hotelski kuhinji, ki ni bil zaposlen za nedoločen čas, je bil tisti, ki je čistil peči in je pri tem moral zlesti vanje in uporabljati agresivne kemikalije, brez usposabljanja ali zaščitne obleke, saj je bil delavec zaposlen samo začasno in zdravje in varnost nista bila toliko pomembna. Zato bo ta zakonodaja izredno pomembna za takšne ljudi in pričakujemo njeno hitro izvajanje.

Ewa Tomaszewska, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospa predsednica, vztrajno visoka stopnja brezposelnosti je v zadnjih letih privedla do neravnovesja v položajih delodajalcev in delavcev na trgu dela. Delavci so se znašli v zelo težkih situacijah in so morali sprejeti kakršno koli delo, da so lahko preživljali svoje družine. Zato so sprejeli tako imenovane prilagodljive pogoje, ki niso zagotavljali dostojnih delovnih pogojev. Večina delodajalcev je neusmiljeno izkoristila situacijo.

Direktiva, ki zagotavlja enako plačilo, zdravje in varnost pri delu, porodniške ugodnosti in priložnosti za poklicno usposabljanje za začasne delavce, je pomemben korak k ponovni uvedbi civiliziranih pogojev na trgu dela. Pomembno je, da morajo ti enaki pogoji veljati že od prvega delovnega dne. Sporazum med socialnimi partnerji daje tej direktivi posebno vrednost. Začasni delavci ne smejo biti prikrajšani za zaščito.

Zato menimo, da je bistvenega pomena sprejeti ta dokument brez kakršnih koli sprememb. Pravna zaščita mora biti vzpostavljena kar se da hitro.

(Aplavz)

Pedro Guerreiro, v imenu skupine GUE/NGL. – (PT) Gospa predsednica, ta novi predlog direktive, o katerem sedaj razpravljamo, kljub razglašanju načela enake obravnave delavcev glede delovnih pogojev, omejitve delovnega časa in obdobja počitka na teden, omogoča vrsto odstopanj, ki lahko v praksi ogrozijo ta načela, še zlasti pa zato, ker je to, kar resnično moramo storiti, boriti se proti širjenju agencij za zagotavljanje začasnega dela in njihovo število zmanjšati na najmanjšo možno raven, da s tem onemogočimo negotove zaposlitve in prenehamo postavljati pravice delavcev pod vprašaj.

Z nizom sprememb želimo zagotoviti na primer naslednje: zaposlovanje na podlagi začasnih pogodb naj bo dovoljeno samo v izjemnih primerih, kot so obdobja izrednih dejavnosti in obdobja začasnih nezmožnosti stalnih delavcev; delavci, zaposleni pogodbeno za določen čas, lahko uživajo delovne in socialnovarstvene pravice, ki jih imajo ostali delavci, vključno s pravicami iz kolektivnih pogodb za določen sektor; začasno delo ne sme ogroziti pravice do stavke, za delavce, zaposlene pogodbeno za določen čas, pa morajo veljati enaka določila o zdravju in varnosti pri delu kot za delavce podjetja uporabnika.

Derek Roland Clark, v imenu skupine IND/DEM. – Gospa predsednica, to zadevo si Komisija in Svet podajata sem ter tja že od leta 2002: šest let. Do letošnjega junija nista imela skupnega stališča – sedaj pa sta ga vrgla Parlamentu kot vroč kostanj.

Sprašujem se, ali je to nenadno spremembo v mišljenju povzročila trenutna gospodarska kriza. Bodisi da je res ali ne, v teh časih vedno večje brezposelnosti ne bo pomagala, saj poročilo pravi, da morajo biti začasni delavci plačani enako kot delavci, zaposleni s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Narobe! Na eni strani to izrabljajo agencije za zagotavljanje začasne zaposlitve, da mladim ljudem omogočijo nek začetek v življenju ali nov poskus. Po drugi strani pa bodo neizkušeni delavci enako plačani kot izkušeni, z dolgoletnim delovnim stažem, kar je ravno nasprotno od ustaljene prakse. S tem spodkopavamo zvestobo delavcev delodajalcu, to pa potrebuje vsako podjetje. Več izkušenj pomeni večjo usposobljenost, kar pomeni višje plačilo. To je slaba poteza. Zavrnite jo.

Roger Helmer (NI). – Gospa predsednica, to je slab zakonodajni dokument – lahko bi bil še slabši, vseeno pa je slab. Podobno kot veliko drugih predpisov na področju zaposlovanja v Parlamentu ga uvajamo v imenu delavskih pravic in vendar je njegov glavni učinek ta, da tisočem delavcev odreka pravico do dela. Naši trgi dela bodo zaradi njega manj konkurenčni in manj prilagodljivi. Naša gospodarstva spodkopava v času, ko si tega sploh ne moremo privoščiti.

Začasno delo v splošnem upravičeno velja za lestev, ki vodi nazaj do zaposlitve za nedoločen čas za tiste delavce, ki so bili iz kakršnega koli razloga začasno izven trga dela.

Kar smo danes v Parlamentu storili, je to, da smo brcnili v to lestev, ki delavcem pomaga nazaj do zaposlitve. Britanska vlada se je temu ukrepu upirala dolgo časa, vendar je sedaj ostala brez moči. Ne bi mogli najti boljšega primera za to, kako EU spodkopava demokracijo v državah članicah.

José Albino Silva Penada (PPE-DE). – (PT) Gospa predsednica, gospod Bertrand, komisar, gospe in gospodje, zelo sem zadovoljen s tem poročilom, s katerim se zaključuje vprašanje, ki visi v zraku že od leta 2002. Po mojem mnenju gre za uravnotežen dokument, ki ščiti začasne delavce, povečuje prilagodljivost trga dela in spoštuje načelo subsidiarnosti.

Ta predlog v splošnem zagotavlja enako obravnavo od prvega delovnega dne za delavce, ki si delo poiščejo prek agencije za zagotavljanje začasne zaposlitve. Poleg tega pa socialnim partnerjem ponuja možnost, da se dogovorijo drugače, če želijo. Če upoštevamo različne prakse in zakonodajo držav članic na tem področju, je spodbudno, da so se Parlament, Svet in Komisija sporazumeli. Ta sporazum bo zagotovil stabilen okvir za agencije za zagotavljanje začasne zaposlitve, katerih vloga na evropskem trgu dela je neizpodbitna. Večja regulatorna preglednost lahko pomaga ustvarjati delovna mesta in omogočiti nove in prilagodljivejše oblike dela.

Vem, da gospodarski razvoj zahteva večjo prilagodljivost trga dela, vendar pa je ta prilagodljivost koristna za vse le, če jo dosežemo z zagotavljanjem spoštovanja pravic delavcev v vseh vidikih, zlasti v zvezi z zdravjem in varnostjo pri delu. Menim, da je končno besedilo te direktive dober primer tega ravnesja. Upam, gospod Bertrand, da bom naslednji mesec lahko rekel enako o direktivi o delovnem času.

Gospodu Désirju se želim zahvaliti za opravljeno delo, prav tako pa tudi gospe Morin, poročevalki v senci, ki je iz moje politične družine. Čestitam ji, da je tako pomembno prispevala h končnemu rezultatu.

Richard Falbr (PSE). – (CS) Najprej naj povem, da bom glasoval za predlog, saj sedanja različica nedvomno predstavlja najboljše, kar smo sposobni pripraviti. Menim, da je naš naslednji korak skrbno spremljanje, kako ga države članice udejanjajo v praksi. Nekatere države članice imajo ustrezno pravno ureditev za status delavcev, ki jih posreduje agencija, ureditev na področju akreditiranja novoustanovljenih agencij pa je zelo neustrezna. Z drugimi besedami, kdor koli lahko zaposluje ljudi in prav nobenega nadzora nimamo nad dejavnostmi nekaterih dvomljivih agencij za zaposlovanje. Tu imam seveda v mislih razmere v Češki republiki. Da bi povečale svoj zaslužek, agencije, namesto da bi delavce zaposlovale na podlagi pogodb o zaposlitvi, le-te pogosto zaposlujejo na podlagi pogodb o izvedbi dela in se s tem izognejo plačevanju socialnega in zdravstvenega zavarovanja za svoje zaposlene. Zaradi tega se lahko plače znižajo na minimalne zneske, vendar pa so delavci nedvomno prikrajšani, ko so njihovi prispevki plačani. V splošnem se predvideva, da število delavcev, ki jih posreduje agencija, nenehno narašča na račun tistih, ki so zaposleni s polnim delovnim časom za nedoločen čas. Zato je naloga delovnih inšpekcij in sindikatov, da se osredotočijo na izkrivljene prakse, ki so prisotne v nekaterih državah, in da ne dovolijo omejitve pravice delavcev, ki jih posreduje agencija, da se včlanijo v sindikate. Kljub očitnim dobrim namenom trenutne različice osnutka direktive nas čaka še trdo delo pri njeni uveljavitvi. Kot odgovor na to, kar so tu dejali nekateri poslanci Evropskega parlamenta, pa naj povem, da bi jih z velikim veseljem zaposlil kot delavce, ki jih posreduje agencija, da bi lahko na lastni koži izkusili, kako zabavno je.

Siiri Oviir (ALDE). – (ET) Gospa predsednica, gospe in gospodje. V Estoniji pravimo „bolje pozno kot nikoli“ in zato je pozitiven premik, da končno sprejemamo direktivo o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela. Delo prek agencije za zagotavljanje začasnega dela postaja vse bolj razširjeno, zato je zelo pomembno, da je to področje urejeno. Direktiva je tudi zelo pomembna za tiste države, ki še nimajo dostopa do trga dela držav članic Evropske unije in katerih delavci se v glavnem izkoriščajo za nedopustne namene, pri tem pa se njihove pravice kršijo.

Znano je, da je zaščita delavcev, ki jih posreduje agencija za zagotavljanje začasnega dela, v različnih državah članicah zelo različno urejena. V nekaterih državah članicah te zaščite sploh ni. Zato menim, da bo osnutek direktive v sedanjih različici pomagal zagotoviti vsaj minimalno osnovno zaščito delavcev, ki jih posreduje agencija za zagotavljanje začasnega dela, po vsej Evropi, s čimer bo onemogočena diskriminacija delavcev, ki se zaposlujejo na ta način, v primerjavi z drugimi oblikami zaposlitve.

Upam, da bomo sprejeli to direktivo, in upam tudi, da ji ne bomo dovolili predolgega obdobja uveljavitve.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gospa predsednica, v kontekstu razprave o direktivi o začasnih delavcih bi želel poudariti, da se je število začasnih delavcev v Evropski uniji precej povečalo, zlasti v zadnjih letih. To povečanje pogosto povzročijo gospodarske razmere, zato je bistvenega pomena, da pospešimo pravno ureditev tega pojava na evropski ravni. Druga stvar, ki bi jo rad omenil, je ta, da je žalostno, da je kljub temu da je Evropska komisija pripravila predloge o tej zadevi, ki jih je nato Evropski parlament spremenil leta 2002, Evropski svet šele junija 2008 dosegel kompromis glede predlogov. Medtem je minilo šest let.

Podpirati bi morali zlasti rešitve v osnutku direktive, ki zadeva enako obravnavo začasnih delavcev in drugih delavcev glede statusa in varnosti, ob upoštevanju socialnih standardov, ki jih zahtevamo od podjetij na področju enake obravnave ter plačila in delovnih pogojev začasne delavce in druge zaposlene.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). – (EL) Gospa predsednica, začasni delavci so prepuščeni izkoriščanju delodajalcev, zato potrebujejo enako obravnavo in zaščito varnosti. Vendar pa se Evropska komisija nagiba k deregulaciji delovnih razmerij in razvoju fleksibilnih oblik dela.

Po uradnih statističnih podatkih Komisije je brezposelnost v letu 2007 dosegla 4,7 %, pri čemer je stopnja dolgotrajne brezposelnosti 2,8 %. Spodbujanje modela prilagodljivosti in varnosti daje delodajalcem močno orožje, s katerim lahko povečajo začasno delo prek agencij, kar poslabšuje delovne pogoje in izničuje kolektivne pogodbe. Cilj ukinitve sredstev, s katerimi lahko te zadeve urejajo države članice, in prenosa le-teh na socialno raven je vzpostaviti finančno integracijo evropskega trga dela.

Nasprotujemo vztrajnim korakom v tej smeri, saj ti koraki krepijo sposobnost Evropske unije za spodbujanje neoliberalnih politik v škodo delavcev. Naš glavni cilj bi moral biti zaščita vseh delavcev. Začasne delavce je treba zaščititi, glavne prednostne naloge pa morajo biti mir in varnost na delovnem mestu ter zaščita vseh pravic, ki so jih delavci že pridobili.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). – Gospa predsednica, naj sprva čestitam poročevalcu za to poročilo, ne samo zaradi njegove vsebine, ampak tudi zaradi dolžine – ali, če se izrazim drugače, kratkosti. V mojih devetih letih službovanja kot poslanec Parlamenta je to najkrajše poročilo katerega koli socialista v Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve in upam, da je s tem postavil zgled svojim kolegom – a o tem bomo govorili pozneje.

Veseli me tudi in se mu zahvaljujem, da je povedal, da je razlog za tako kratko poročilo v tem, da sta oba glavni interesni skupini izjavili, da sta naklonjeni temu skupnemu stališču, kar je tudi res, in je to pripeljalo tudi do podpore Sveta. Tako sindikati kot poslovni sektor – in to ne samo splošni poslovni sektor, ampak specifični, tisti, ki je odgovoren za delavce, ki jih posredujejo agencije – so vsi skupaj pritrdili, ne glede na svoje razloge, da ga lahko podpišejo.

Menim, da se v tem za nas, politike, skriva nauk, da je takrat, ko interesne skupine same rečejo, da je to tisto, kar si želijo, naša odgovornost, da jim to poskusimo omogočiti, če je le mogoče, zato se mu zahvaljujem, da je za preboj uporabil argument soglasja.

Nazadnje naj se zahvalim ministru, da je opomnil tiste, ki opomin morda potrebujejo, da je Svet izoblikoval to skupno stališče v paketu z direktivo o delovnem času. Pravzaprav je naša skupina nekaj časa celo razmišljala o tem, da bi pri načrtovanju parlamentarnega dela oba spisa združili in o njiju razpravljali decembra. Po premisleku in tudi zato, ker je bilo francosko predsedstvo zelo zavzeto, da se ta zadeva začne odvijati, pa smo s to različico zadovoljni, da se lahko resnično premaknemo naprej. To je po mojem mnenju sporočilo

tega spisa: premaknimo se naprej. Upam, da bomo tudi takrat, ko bo na vrsti drugi del paketa o direktivi o delovnem času, pokazali veliko mero odgovornosti in se premaknili naprej.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Gospa predsednica, zlasti delodajalci izkoristijo vsako priložnost in zahtevajo vedno večjo mobilnost in prilagodljivost na evropskem trgu dela. Enaka obravnava in minimalni socialni standardi so edini način, da zmanjšamo pritiske na delavce zaradi odprtih trgov dela in deregulacije. Evropska unija potrebuje preventivne ukrepe za trg dela, ki se na srečo vse bolj odpira.

Sedanji osnutek poročila o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela nam kaže, kako težko je napredovati na tem področju. Šest let so v Svetu blokirali direktivo z argumenti različne teže. Ta predlog zagotavlja, da se začasni delavci obravnavajo enako kot drugi delavci že od prvega delovnega dne, kljub nekaterim omejitvam. Pravica do uporabe delovnega prava, enako plačilo za enako delo – to sta ključni načeli enake obravnave. Bistvenega pomena je, da sedanja direktiva ne vpliva na tiste predpise v državah članicah, ki so – sicer na zelo različnih osnovah – boljši od nje. V času francoskega predsedstva smo ubrali pravo pot.

Tisti, ki so blokirali direktivo o delovnem času – in to velja tudi za direktivo o prenosljivosti –, bi morali sedaj spremeniti svoj zgrešen pogled na socialne zadeve in razumeti, da socialna Evropa potrebuje minimalne standarde. To je edini način, da izboljšamo odobravanje in razumevanje Evropske unije ter celo identifikacijo z njo.

Csaba Öry (PPE-DE). – (HU) Gospa predsednica, minister, komisar, kolegi poslanci, pri izoblikovanju enotnega evropskega trga dela in zagotavljanju enakih priložnosti za vse delavce v EU obravnavana direktiva prinaša precejšen napredek. Seveda to ne pomeni, da bo rezultat tega zakonodajnega dokumenta EU usklajen okvir na ravni Skupnosti za zaposlovanje delavcev, ki jih posredujejo agencije za zagotavljanje začasnega dela. To ni niti nujno niti zaželeno, saj bo ob upoštevanju načela subsidiarnosti temeljna ureditev na področju zaposlovanja v tem smislu še naprej v domeni držav članic. Vsekakor pa moramo pozdraviti prizadevanja za uvedbo jasnih in nedvoumnih minimalnih zahtev po vsem ozemlju EU, ki bodo zaščitile delavce, ki jih posredujejo agencije za zagotavljanje začasnega dela, po vsej Skupnosti, saj je to korak v pravo smer.

Po mojem mnenju se lahko brez ideoloških podtonov in ne glede na pripadnost stranki vsi strinjamo, da so najpomembnejši cilji zaščita nosečnic, zagotavljanje enake obravnave moških in žensk ter boj proti vsem oblikam diskriminacije na osnovi etnične pripadnosti, vere, prepričanja, starosti ali pripadnosti manjšini. Vsi ti vidiki upravičujejo prizadevanja, da se te zadeve enotno uredijo po vsej EU. Da bi dosegli ta cilj, so zakonodajalci v EU izoblikovali sistem minimalnih zahtev. Pomembno je, da direktiva poleg spodbujanja poklicnega razvoja posameznikov služi tudi gospodarskim interesom Evrope, tako da zagotavlja delavcem, ki jih posredujejo agencije za zagotavljanje začasnega dela, enake možnosti pri dostopu do usposabljanja, otroškega varstva in drugih infrastrukturnih programov. To velja tudi v času med eno in drugo zaposlitvijo. V našem skupnem interesu je, da delavci, ki jih posreduje agencija za zagotavljanje začasnega dela, niso izpostavljeni diskriminaciji, da imajo možnost usposabljanja in da uravnoteženost dela in zasebnega življenja zanje ne postane nepremostljiv problem. Na tem področju nedvomno potrebujemo enotno stališče in zato osebno podpiram sprejetje te direktive. Najlepša hvala, gospa predsednica.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) To, kar je poročevalec Désir naredil, lahko opišemo z latinskim izrekom *multum in parvum* (veliko v enem). Tako lahko opredelimo današnji predlog direktive, saj zagotavlja pravico do dela, tudi kadar je dejavnost, ki jo opravlja delavec,časne narave zaradi posebnih vidikov izvajanega dela. Menim, da bodo zaradi tovrstnega ukrepa redki ali težko zaposljivi poklici na nekem delovnem mestu pridobili na veljavi, saj jih bodo opravljali tisti, ki so za to usposobljeni, v skladu z zahtevami trga. Je podlaga za poklicni mozaik, ki ga bodo sestavljali ljudje, ki jim v skladu z renesančnim pojmovanjem lahko rečemo *homo universale*.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Sprva naj čestitam poročevalcu, gospodu Désirju. Ta razprava je del ukrepov, ki jih moramo sprejeti za oblikovanje evropskega okvira, ki lahko evropskim državljanom zagotovi dostojne delovne in življenjske pogoje. Zagotavljanje minimalne zaščite delavcev, ki jih posreduje agencija za zagotavljanje začasnega dela, je gradnik socialne Evrope. Da bi Evropska unija postala najbolj konkurenčno in na znanju temelječe gospodarstvo, morajo biti evropska podjetja sposobna izbrati ustrezne zaposlene, ki imajo potrebne sposobnosti.

Osebno menim, da z zagotavljanjem enakih pogojev delavcem, ki jih posredujejo agencije za zagotavljanje začasnega dela, kot jih imajo delavci podjetij uporabnikov, ne ščitimo samo začasnih delavcev, ampak predvsem lokalne stalno zaposlene delavce. Ti enaki pogoji zadevajo delovni čas, obdobja počitka, plačan dopust, višino plačila, status in varnost. Zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev delavcem, ki jih posredujejo

agencije za zagotavljanje začasnega dela, bo pripomoglo k odpravi nezakonitega dela in socialnega dampinga. Osebo menim, da se bo socialna Evropa izboljšala, če sindikati sodelujejo pri odločanju o odobranju izjem prek kolektivnih delovnih pogojev.

Elisabeth Schroedter (Verts/ALE). – (DE) Gospa predsednica, kot je kolegica Lambert že dejala, to je zelo pomemben preboj na poti k socialni Evropi, pa čeprav je le prvi korak. Državljeni od nas pričakujejo, da se bomo z velikimi koraki približevali socialni Evropi in zagotovili uveljavitev pravic iz delovnih razmerij na notranjem trgu ter enako plačilo za enako delo na istem kraju.

Evropskemu parlamentu je v direktivi uspelo vzpostaviti to načelo enakosti, ki je manjkalo v prvotnem predlogu Komisije. Zelo pomembno je, da nas je Svet podprl, saj je bistvenega pomena, da konkurenčnost na našem notranjem trgu temelji na kakovosti, ne na plačah.

Za zaključek bi želela dodati še eno stvar. Enako kot ta preboj je pomemben tudi preboj pri direktivi o delovnem času; ne tisti, ki jo je predlagal gospod Bushill-Matthews, ampak tisti, ki je bila predlagana na obravnavi Parlamenta, brez izvezetij. Lahko le pozovem Svet, da nas tudi pri tej direktivi podpre.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Obravnavamo posebej pomembno temo. Zavedam se mnogih pravih vprašanj o statusu in situaciji, v kateri so osebe, zaposlene za določen čas. V mislih imam formalnopravna vprašanja in pogoje zaposlitve. To je zlasti opazno pri zaposlovanju velikega števila posameznikov iz novih držav članic. Ti ljudje so zaradi visoke stopnje brezposelnosti pripravljeni sprejeti kakršno koli ponudbo za delo doma ali v tujini. Delovnih pogojev pa ne smejo uravnavati razmere na trgu dela in razpoložljivost delavcev. Poudarjam, da morajo biti skladni z veljavnimi delovnimi standardi in zahtevami. To velja za varnost, socialne pogoje, zavarovanje in višino plačila.

Richard Howitt (PSE). – Gospa predsednica, zelo sem ponosen, da sem v odboru sodeloval pri glasovanju o tej direktivi in da danes sodelujem v razpravi o glasovanju o sprejetju direktive o delu prek agencij za zagotavljanje začasnega dela. Bila je ključna prednostna naloga laburistične vlade v moji domovini Veliki Britaniji in del sporazuma z našimi sindikati, ki smo ga poimenovali Sporazum iz Warwicka, danes pa smo to obljubo izpolnili.

Vesel sem, da lahko podprem to direktivo, zanjo pa se zavzemam iz treh razlogov.

Prvi razlog je, da so delavci, ki jih posredujejo agencije za zagotavljanje začasnega dela, ranljivi – ne glede na vse ugovore nasprotno mislečih. V raziskavi britanskega kongresa sindikatov Trades Union Congress (TUC) je 80 odstotkov anketiranih izjavilo, da so bili prikrajšani pri plačilu, usposabljanju in plačanem dopustu ter da želijo boljše pogoje.

Drugi je ta, da je od širitve EU največ priseljencev iz vzhodne Evrope, ki so prišli za delom v Veliko Britanijo, v moji domači regiji, vzhodni Angliji, prišli pa so največkrat prek agencij za zagotavljanje začasnega dela, ki so zaradi pomanjkanja predpisov pogosto odgovorne za zlorabe. Te zlorabe se morajo nehati.

Zadnji razlog pa je ta, da imamo sporazum o socialnem partnerstvu, ki je v Britaniji prava redkost, in sicer med britanskim TUC-om in Konfederacijo britanskih industrij (CBI): ta sporazum je bil prenesen v zakon pri tem glasovanju.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). – (EL) Gospa predsednica, tudi jaz želim čestitati ne le predsedstvu in Komisiji, ampak tudi poročevalcu in vsem, ki so pripomogli k sprejetju direktive in s tem obeležili nov dosežek Evropske unije v korist državljanov. Ravno tako bi želela Parlament spomniti, da je velik delež začasnih zaposlenih delavcev žensk.

Posebej razveseljivo pa je to, da bodo tudi začasno zaposlene delavke že od prvega delovnega dne štitele uzakonjene pravice – enako bo v splošnem veljalo tudi za starše – in ne bodo več zapostavljene, kajti cilj tega novega predloga Evropske unije je uvesti humano obravnavo tako državljanov, delodajalcev kot delavcev, saj je enodnevno delo enakovredno večdnevni in mora biti enako obravnavano.

Upam, da bo mogoče uporabiti vse, kar je bilo dogovorjeno, saj je naša šibka točka uporaba zakona. V Grčiji na primer je bil zakon vključen v pravni red in zagotavlja enako obravnavo začasnih delavcev in tistih, ki so zaposleni za nedoločen čas. Težave pa so vsekakor z izvajanjem zakona.

Xavier Bertrand, predsednik Sveta. – (FR) Gospa predsednica, želel bi ponoviti nekaj misli predhodnikov in potrditi, da bo sprejetje te nove direktive o začasnem delu resnično korak naprej. Nekdo je temu rekel „preboj“ in mislim, da je to ravno pravih beseda.

Res pa je tudi, česar se prav dobro zavedam, da to še ne pomeni, da je naše delo končano. V prihodnjih tednih bomo imeli nove priložnosti, da pokažemo, da lahko dosežemo večji napredek k socialni Evropi. Tu imam seveda v mislih direktivo o delovnem času, ki predstavlja drugi del skupnega stališča, sprejetega 9. junija v Luksemburgu.

Zavedam se problemov, ki jih imate nekateri s tem besedilom, vendar pa bi vas želel nocoj spomniti, da lahko dobimo soglasje Sveta k besedilu, ki ga nameravamo sprejeti in bo okrepil pravice začasnih delavcev, le, če ga povežemo z direktivo o delovnem času.

V mislih imam tudi direktivo o Evropskih delavskih svetih, ki jo je potrebno revidirati. Štirinajst in pol milijonov Evropejcev dela v podjetjih, ki imajo take delavske svete; čakajo, da bo ta direktiva revidirana in bo izboljšala zaščito njihovih socialnih pravic. Če sem odkrit, sedanje gospodarske razmere kažejo na to, da je ta revizija še pomembnejša, še potrebnejša in še nujnejša kot kdaj koli prej.

To vprašanje bo naša prva priložnost, da pokažemo, da sta Svet in Parlament pripravljena prevzeti svojo vlogo sozakonodajalcev. Kot vam je znano, so evropski socialni partnerji že pokazali, da razumejo bistvo, in bodo konec poletja predložili osem skupnih predlogov, na podlagi katerih so pripravljene – vsaj tako so dejali – odobriti predlog Komisije, dragi moj Vladimír. Na vrsti smo, da pokažemo, da smo enako odločeni ukrepati.

Gospe in gospodje, gospod Désir, komisar, doslej je rast sektorja začasnega dela v Evropi pogosto potekala v popolni pravni praznini, brez kakršne koli zaščite delavcev. Pojutrišnjem pa bomo lahko rekli, da se je to stanje končalo. Pojutrišnjem bomo lahko tudi rekli, da smo politiki v času, ko se naša celina sooča s hudimi gospodarskimi in finančnimi problemi, pripravljene združiti moči in ukrepati, zato da ponovno oživimo socialno Evropo.

Vladimír Špidla, član Komisije. – (CS) Gospa predsednica, gospe in gospodje, razprava je po mojem mnenju jasno pokazala pomen te direktive glede na ogromno število delavcev, ki jih zadeva, in pomembne izboljšave, ki jih bo prinesla. Pokazala je tudi, kako je direktiva pripeljala do resnično velikega soglasja, ki izhaja iz daljnosežnih razprav ter soglasja in podpore socialnih partnerjev. V razpravi smo slišali tudi, da direktiva zaostaja za časom, vendar kot v nekaterih jezikih pravijo: „bolje pozno kot nikoli“. V češčini imamo podobno reklo in prepričan sem, da obstaja tudi v drugih jezikih. Po dolgih letih prizadevanj smo končno napredovali, saj je ta direktiva danes enako pomembna, če ne še bolj, kot je bila pred šestimi leti.

Gospe in gospodje, še eno omembo vredno zadevo bi želel omeniti, in sicer da se ta direktiva, ta tako zahtevna direktiva, ki dobesedno odpira vrata v socialno Evropo, sprejema v Evropi sedemindvajsetih članic, potem ko jo je petnajstčlanska Evropa zavračala več let. To je nedvomen dokaz, da je sedemindvajsetčlanska Evropa sposobna ustvariti socialni napredek.

Gospe in gospodje, mnogi ste omenjali druge direktive, o katerih razpravljamo v Parlamentu. Verjamem, da je današnji korak obetajoč pokazatelj, kako bi v prihodnje lahko pristopili tudi k drugim direktivam. Zahtevna in zapletena vprašanja seveda še vedno ostajajo, kljub temu pa menim, da smo sedaj vnesli nekaj dinamike in da so naše možnosti za doseg pozitivnih rezultatov boljše kot kdaj koli prej.

Harlem Désir, poročevalec. – (FR) Gospa predsednica, gospe in gospodje, sprva naj se zahvalim vsem kolegom poslancem za pripombe, prav tako pa tudi poročevalcem v senci, koordinatorjem in vsem drugim, ki so sodelovali v tej razpravi, za izraženo podporo in v enaki meri tudi za zaključek tega postopka.

Res je, da je to poročilo skrženo na obrazložitev in eno samo zahtevo: recimo „da“. Takojšnje sprejetje te direktive, upam, da v dveh dneh, pomeni zmago za Evropski parlament in zmago za socialne partnerje, zato bi želel ob tej priložnosti odgovoriti članom Konfederalne skupine Evropske združene leve/Zelene nordijske leve, ki so vložili veliko predlogov sprememb. V bistvu razumem, od kod prihajajo te spremembe, vseeno pa bi želel poudariti dejstvo, da je Evropska konfederacija sindikatov pred nekaj dnevi ponovno govorila s predsedniki političnih skupin in povedala, da bo sprejetje te direktive v nespremenjeni obliki poslalo nedvoumno sporočilo, da je socialni napredek na ravni EU tako nujen kot možen in da je socialna Evropa še vedno živa.

V času rasti sektorja začasnega dela in tudi drugih netipičnih oblik pogodb o delu moramo imeti pravni okvir in o tem pravkar odločamo. Evropa je območje pravice: tako mora biti zaradi zaščite državljskih pravic, pa tudi v gospodarskem in socialnem smislu. V različne direktive smo že vključili zaščite in pravice, ki jih uživajo vsi delavci. Sedaj ko se vse več ljudi zaposluje začasno, pa moramo zagotoviti, da imajo enake pravice

in da začasnega dela ni mogoče zlorabljeni in se tako izogniti zagotavljanju pravic začasnih delavcev ali pa pravic tistih delavcev, ki bi posledično bili izpostavljeni pritiskom in socialnemu dampingu.

S sprejetjem te direktive želimo tudi pokazati, da se lahko socialna Evropa premakne naprej in da ima pravo vsebino, nasprotno od tega, kar smo občasno slišali s strani Komisije – ne od gospoda Špidle, ampak od drugih komisarjev. Lahko smo zakonodajalci oziroma sozakonodajalci pri socialnih zadevah in s tem pokažemo članom Sveta, ki so predolga leta zavračali sprejetje te in tudi drugih zakonodaj, da se jim ni treba bati napredka socialne Evrope. Če pokažemo, da Evropa štiti državljane in delavce, to lahko pomaga pomiriti nasprotja med državljani in ustanovami Unije ter ublažiti skrb, ki so jo izrazili na Irskem, na Nizozemskem in v moji domovini Franciji.

Verjamem, da bo prihodnji napredek pri socialnih direktivah pripomogel tudi k napredku politične Evrope in povečal podporo ljudi napredku politične Evrope.

Predsednica. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo 22. oktobra 2008.

Pisne izjave (člen 142)

Petru Filip (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Direktiva, ki opredeljuje pravice evropskih državljanov, začasno zaposlenih v državah EU, je resnično velik uspeh za socialno Evropo. Problem se pojavi, če države članice EU in delodajalci ne izvajajo določil direktive, saj konkretni primeri na trgu dela teorijo velikokrat postavijo na laž. Konkreten primer je nepriznavanje diplom romunskih in bolgarskih državljanov po pridružitvi obeh držav k EU, medtem ko direktiva, ki ureja to področje, določa ravno nasprotno. Vprašanje je, kaj lahko storimo, da državljani iz novih članic EU ne izgubijo zaupanja in rečejo: eno je uradno potrjeno v Bruslju, drugo pa so odločitve vlad v evropskih prestolnicah. Prav tako moramo upoštevati, da smo sredi gospodarske krize, ki bo v vsakem primeru vplivala na uporabo direktiv s področja delovnega prava v posameznih evropskih državah. Evropska komisija bi morala nemudoma vzpostaviti ustrezen sistem za spremljanje izvajanja delovnopravne zakonodaje in brez razlik izvajati kazenske ukrepe proti državam kršiteljicam.

14. Pravo, ki se uporablja v zakonskih sporih - Uredba Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 2201/2003 glede pristojnosti in o uvedbi pravil v zvezi s pravom, ki se uporablja v zakonskih sporih (razprava)

Predsednica. – Naslednja točka je skupna razprava o:

– poročilu (A6-0361/2008) gospe Gebhardt v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o predlogu Uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 2201/2003 glede pristojnosti in o uvedbi pravil v zvezi s pravom, ki se uporablja v zakonskih sporih (KOM(2006)0399 – C6-0305/2006 – 2006/0135(CNS)) in

– vprašanju za ustni odgovor, ki sta ga v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve gospa Gebhardt in gospod Deprez postavila Komisiji o Uredbi Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 2201/2003 glede pristojnosti in o uvedbi pravil v zvezi s pravom, ki se uporablja v zakonskih sporih (O-0106/2008 – B6-0477/2008).

Evelyne Gebhardt, poročevalka. – (DE) Gospa predsednica, gospe in gospodje, danes razpravljamo o vprašanju, ki je za državljane izjemnega pomena. Naša Evropa je prijetno območje in mobilnost prebivalcev v njej je vedno večja. Vedno več je porok med državljani različnih držav in tudi selitev parov iz ene v drugo državo, kar je seveda pozitivno in je dosežek Evropske unije. Žal pa ta dosežek skriva tudi senčno plat, in sicer se ti zakoni pogosto končajo s prenehanjem življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze.

Veljavno pravo je v nekaterih pogledih tako nezadostno, da zakoncem onemogoča najti pristojnega sodnika ali pravo za njuno razvezo. Seveda je ta situacija za državljane zelo neprijetna, zato moramo najti rešitev in odgovor. Gre za vprašanje, ki zadeva življenje ljudi in je zato zelo pomembno.

Vesela sem, da se je Evropska komisija posvetila temu vprašanju, zato želim ponovno poudariti, da na tem področju ne smemo dopustiti usklajevanja prava – saj to niti ni dovoljeno, v Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti pa je jasno zapisano, da pravo o tovrstnih vprašanjih vzpostavi vsaka država članica posebej.

Vseeno pa moramo zagotoviti, da je področje pregledno in da državljani pravo lahko uporabijo. Konec koncev se prava zelo razlikujejo. Na eni strani imamo Malto, kjer razveza sploh ni mogoča, na drugi pa Švedsko, kjer se zakonsko zvezo lahko razveljavi v šestih mesecih. Na Nizozemskem je poroka homoseksualnih parov dovoljena, na Poljskem pa je to nekaj nepredstavljivega. Ta vprašanja se nam postavljajo in nanje moramo odgovoriti.

V Evropskem parlamentu smo opravili pomembno delo in konstruktivno sodelovali z Evropsko komisijo in tudi s Svetom. Svet tu igra ključno vlogo – soglasno se mora odločiti, kaj bo na tem področju storjenega v prihodnje. Žal pa se sedaj ravno tu pojavljajo težave, ampak k tej temi se vrnem pozneje. Odgovor, ki nam ga je posredovala Evropska komisija, je zelo pozitiven. Prvič, želi povečati izbiro prava, v skladu s katerim se zakonca lahko razvežeta, če sta soglasna – čeprav tega ni potrebno posebej omenjati, velja, da njegova merodajnost temelji na povezavi med pravom in življenjem zakoncev, krajem bivanja ali krajem sklenitve zakonske zveze ali z drugimi vidiki.

Vprašljivo je tudi takrat, ko se zakonca ali samo eden od njiju želi razvezati, vendar se ne strinjata o tem, katero pravo naj se uporabi za razvezo. V takih primerih menimo, da izbira ne more biti popolnoma svobodna in je potrebno zagotoviti katalog. Ne moremo dopustiti proste izbire najugodnejšega sodišča. Ne moremo dopustiti situacije, kjer močnejši partner izbere sodišče, ki je zanj najugodnejše, drugi pa je v slabšem položaju. To je nesprejemljivo. Zato imamo na voljo dva različna odgovora.

Eno načelo, ki je posebej pomembno, nedvomno velja v obeh primerih: zagotoviti moramo, da sta oba partnerja dobro seznanjena s posledicami izbire prava, tako socialnimi kot pravnimi. Izjeme so skrbništvo, preživnina in druga vprašanja, ki so s tem povezana. Stranki v postopku se morata tega zavedati, preden sprejmeta odločitev. Zahtevamo, da sodniki preverijo, da se partnerja dobro zavedata posledic svoje izbire.

Pomembno je tudi, da preprečimo uporabo nekega tujega prava, ki je v nasprotju z načeli Evropske unije – na primer šriatsko pravo, kitajsko pravo ali katero koli drugo. Tu smo tudi uspeli pripraviti jasno opredelitev – zlasti v spremembah 25 in 30, ki sem ju poskušala okrepiti s svojo spremembo 36 –, in sicer da mora biti merodajno pravo v skladu z osnovnimi načeli Evropske unije ali pa ga ni mogoče uporabljati. Kar zadeva nas, to velja samoumevno.

Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov je predložila vrsto sprememb, ki so zame popolnoma nesprejemljive. Te popolnoma omejujejo obstoječe stanje, poleg tega pa kršijo veljavno mednarodno pravo, na primer Haaško konvencijo. Tega ne moremo sprejeti. Nadaljevati moramo z dialogom in upam, da bomo do jutri za ta problem uspeli najti rešitev. V vsakem primeru pa se zahvaljujem gospodu Demetriouju za zelo konstruktivno sodelovanje.

Svet se sooča z velikim problemom: sprejeti mora soglasno odločitev, ena država članica pa trenutno preprečuje doseg tega soglasja. Zato je naš odbor to vprašanje za ustni odgovor postavil Svetu in Evropski komisiji. Obžalovanja vredno je, da Svet zdaj ni prisoten, da bi nanj odgovoril. Minister je pravkar zapustil dvorano. Bistvenega pomena je, da vemo, kaj storiti v dobro nas in naših državljanov ter za prihodnost Evropske unije.

Prvo vprašanje Evropski komisiji – vesela sem, da nam boste lahko odgovorili, gospod Barrot – je naslednje: ali nameravate umakniti svoj predlog? Drugo vprašanje je: ali nameravate predlagati Svetu, da uvede postopek okrepljenega sodelovanja v skladu s členom 11 Pogodbe ES in členoma 43 in 45 Pogodbe? Želim, da mi Svet pove, ali namerava ubrati to pot, kar je zelo pomembno vprašanje.

PRESEDSTVO: GOSPA MORGANTINI

podpredsednica

Jacques Barrot, član Komisije. – (FR) Gospa predsednica, spoštovani poslanci in poslanke, najprej bom poskušal odgovoriti na poročilo gospe Gebhardt, nato pa še na vprašanje za ustni odgovor, ki ste ga zelo spretno povezali s poročilom. Veseli me, da je z nami tudi gospod Deprez.

Gospa Gebhardt, iskrena hvala za vaše izredno dobro poročilo, navsezadnje pa tudi za vaše izjemno uspešno sodelovanje s Komisijo glede tako kočljive in občutljive zadeve.

Predlog Rim III nam je resnično zelo pri srcu, in to ne le Komisiji, saj vem, da je zelo pomemben tudi za Evropski parlament. Menim, da je zelo pomembno, da podpiramo prosti pretok ljudi v Evropski uniji.

Gospa predsednica, naj le preletim nekaj podatkov, ki jih imamo na voljo: vsako leto v Evropski uniji beležimo 2 200 000 porok, med njimi je 350 000 mednarodnih. To je precejšnje število in trend bo v prihodnje le naraščal. Ta predlog zadeva približno 170 000 razvez zakonske zveze na leto, kar v skupnem številu razvez na leto v Evropski uniji, 875 000, predstavlja okrog 19 %. 20 % pa je visoka številka!

Zato Komisija v glavnem soglaša z vami, gospa Gebhardt, glede pomembnosti predloga Rim III: zakoncem zagotavlja večjo predvidljivost in pravno varnost. Kot ste izpostavili, če zakonskega okvira ni na voljo, zakonca izbereta najugodnejše sodišče ali pa odločitev sprejme močnejši zakonec.

Komisija zato z določenimi pridržki močno podpira poročilo Evropskega parlamenta o prvem predlogu Rim III. Komisija podpira spremembe Parlamenta, s katerimi želi zagotoviti, da sta zakonca pred dokončno odločitvijo dobro informirana. Komisija se zato strinja s Parlamentom, da je treba zaostri formalne pogoje za razveljavitev zakonske zveze in zaščititi šibkejšega zakonca, upoštevati pa moramo tudi razlike v pravnih sistemih držav članic: kot ste popolnoma pravilno poudarili, tu usklajevanje ne pride v poštev.

V podobnem smislu Komisija tudi pozdravlja predloge Parlamenta, s katerimi želi zagotoviti, da bi javnost bolje poznala nacionalne in evropske zakone s področja sklepanja in razveljavljanja zakonske zveze. V eni točki pa si nismo edini: Komisija je mnenja, da ni potrebno vključiti novega merila glede kraja sklenitve zakonske zveze, saj je lahko povezava med krajem poroke in situacijo, v kateri se zakonca znajdeteta ob ločitvi, nebitvena.

Ne glede na vse pa Komisija sprejema spremembo Parlamenta glede možnosti zakoncev, da se v skrajni sili obrneta na Sodišče Evropskih skupnosti, če ne moreta zakona razveljaviti na sodišču v kraju njunega običajnega prebivališča. Vsekakor naj bi bilo to le izjemoma.

Komisija želi prepustiti Sodišču Evropskih skupnosti tolmačenje izraza „običajno prebivališče“. Ta izraz se pojavlja že v več instrumentih in doslej še ni bil uradno opredeljen, sodniki v državah članicah pa, kot je videti, nimajo prevelikih težav z njegovo uporabo. Menimo, da lahko zaradi spoštovanja različnosti pravnih sistemov držav članic zaupamo Sodišču Evropskih skupnosti.

Prav tako se nam ne zdi potrebno predloga Rim III omejiti samo na pravo držav članic. To je pomembno vprašanje, kajti države članice bodo želele še naprej uporabljati ločitveno pravo tretjih držav, v katerih veljajo enake demokratične vrednote kot pri nas: če se na primer Nemka ali Francozinja poroči s Švicarjem, je logično, da lahko pravila, ki smo jih postavili sebi, uporabimo tudi za to zakonsko zvezo ali razvezo.

Upoštevajte pa, da se Komisija strinja s Parlamentom o tem, da mora Rim III vključevati tudi protidiskriminacijsko določbo, ki vsakemu evropskemu sodniku dovoljuje, da izključi tuja prava, ki so nezdržljiva z načelom enakosti zakoncev. Nedvomno nam bo ta protidiskriminacijska določba še vedno dovoljevala uporabo prava pri zakonskih zvezah med državljanoma Švice in države članice ali Norveške in države članice.

Sedaj pa bi se posvetil vprašanju, kako Rim III pripeljati do uspeha. Še enkrat se želim zahvaliti gospe Gebhardt in gospodu Deprezu za njuno vprašanje za ustni odgovor, s katerim mi očitata glede doseženega napredka pri uredbi Rim III. Seveda tudi sam obžalujem zastoj v Svetu pri pogajanjih o predlogu. Julija lani smo s pravosodnimi ministri razpravljali o možnostih okrepljenega sodelovanja pri Rimu III in konec julija je devet držav članic Komisiji podalo zahtevo po okrepljenem sodelovanju: to pa je več kot tretjina držav članic, ki sodelujejo pri sprejetju te uredbe. Zato je jasno, da mora Komisija preučiti to zahtevo po okrepljenem sodelovanju, razumeti pa morate, da moramo upoštevati celoten kontekst, če želimo uspeti.

Odgovoril bi na tri vprašanja, ki ste jih postavili Komisiji. Kot prvo vam lahko povem, da ne nameravamo umakniti prvotnega predloga Komisije „Rim III“. Če se Komisija strinja s tem, da Svetu poda predlog o okrepljenem sodelovanju pri uredbi „Rim III“, lahko zaradi pravne jasnosti umakne svoj prvotni predlog, ko je odločitev enkrat sprejeta, in ga spremeni, to pa bi bilo mogoče samo, če bi resnično imeli možnost okrepiti sodelovanje. Kakorkoli že, umika ni v našem načrtu.

Naj izkoristim to priložnost in na kratko povzamem postopek, ki sledi mehanizmu okrepljenega sodelovanja. Najprej mora vsaj osem držav članic vložiti zahtevo pri Komisiji, kot je bilo tudi v tem primeru. Če zahteva izpolnjuje druga merila, določena s Pogodbo o Evropski uniji – če je torej skladna s pravili o enotnem trgu –, lahko Komisija zahtevo posreduje Svetu. Če se odloči, da tega ne bo storila, mora svojo odločitev utemeljiti. Okrepljeno sodelovanje mora nato potrditi Svet, potem ko se posvetuje s Parlamentom ali od njega dobi soglasje, odvisno od situacije.

Zahteva po okrepljenem sodelovanju seveda sproži določena vprašanja, tako pravna kot politična. Priznati moramo nujnost nadaljnega skupnega ukrepanja na področju družinskega prava, in sicer čim bližje državljanom, ter to potrebo uravnotežiti s tveganjem po drobitvi evropskega pravosodja, ki bi lahko nastalo zaradi večjega števila sporazumov o okrepljenem sodelovanju. Preden podam izjavo, bi seveda želel slišati mnenja poslancev in poslank Parlamenta, prav tako pa želim, da države članice predstavijo svoja stališča.

Vsekakor pa želim Evropskemu parlamentu zatrditi, da je moj namen – ne samo namen, ampak tudi želja –, da se premaknemo naprej v pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah v Evropi. Družinsko pravo ne sme biti slaba različica civilnega prava – to bi bil paradoks, saj ureja zadeve, ki so najbližje vsakodnevnomu življenju. Na srečo je na področju izdajanja odločb sodišča o razveljavitvi zakonske zveze, starševski odgovornosti in pravicah do otrok prišlo do napredka.

Sedaj, ko so besedila na voljo, naj v zvezi s tem povem, da bom kot komisar potreboval vašo pomoč pri zagotavljanju, da se pravila spoštujejo. Zlasti imam v mislih pravice do otrok in skrbništvo nad otroki, saj na tem področju trenutno stanje v Evropi ni povsem zadovoljivo.

Če povzamem, resnično bomo uspeli pripraviti zakonodajni predlog o merodajnem pravu za to področje. Naj dodam, da sočasno pripravljamo tudi zakon, ki bo veljal za sisteme zakonske zveze in bi lahko bil sprejet v začetku leta 2010.

Tukaj, gospa predsednica, smo trenutno pri tej zadevi. Seveda ne morem predvideti izida posvetovanja z državami članici v bližnji prihodnosti. Lahko pa povem, da Komisija želi napredovati na tem področju in zagotoviti, da se nam pridruži tudi večina držav članic. To je na kratko moje stališče in upam, enako kot vi in tudi Parlament – in pozorno vas bom poslušal –, da se bodo stvari premaknile naprej.

Carlo Casini, pripravljaivec mnenja Odbora za pravne zadeve. – (IT) Gospa predsednica, komisar, gospe in gospodje, predlog uredbe je Odbor za pravne zadeve podrobno preučil, jaz pa sem dobil to čast, da sem pripravljaivec mnenja.

Predloge, predstavljene v mnenju, ki ga je odbor soglasno sprejel, je Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve le deloma odobril. Ne glede na to pa moram reči, da smo skupaj skušali čim bolj racionalizirati prvotni predlog Sveta z dodajanjem elementov pravne gotovosti.

Kompromisne spremembe, ki sta jih odobrila oba odbora s pomočjo gospe Gebhardt, za kar se ji zahvaljujem, so bile toplo sprejete in so podprle načela, ki smo jih omenjali, da bi ta uredba zaživela. V zvezi s tem oblasti v državi, ki razveze zakonske zveze nima urejene in ne priznava vrste zakonske zveze, ne bodo obvezane razvezati zakon.

Pri eni točki pa se mnenja še vedno krešejo – omenila jo je tudi gospa Gebhardt. Glavno vprašanje je naslednje: izbira prava je v pravnem svetu popolnoma nov koncept, saj običajno prava ne moremo izbirati, le sodnika. Če imamo pravo na izbiro, na katero pravo se želimo sklicevati? Na pravo ene od 27 držav Evropske unije ali na pravo katere koli države na svetu? Res je, da obstaja meja. Meja je že postavljena z javnim redom in z nemerodajnostjo zakona, ki ureja vrsto zakonske zveze, če se želi uporabiti v državi, kjer ta zakonska zveza uradno ne obstaja.

Menim, da če želimo pravno gotovost – moj ugovor je tehnične narave –, če resnično želimo uvesti možnost izbire najugodnejšega sodišča glede na izbiro veljavnega prava, če resnično želimo spoštovati najšibkejši pravni kodeks – ne pozabimo, da pri izbiri prava potrebujemo soglasje in da je tudi soglasje lahko podvrženo velikemu pritisku –, če resnično želimo vzpostaviti evropsko pravosodje, je za vse te spremembe dobro, da je izbira prava omejena na prava 27 držav članic Evropske unije.

V tem smislu so spremembe, čeprav smo jih vložili več, dejansko vse ena in ista in, ker gre za tehnično spremembo, ki ne spreminja našega splošnega mnenja o predlogu, pozivamo vse poslance in poslanke, da zdravorazumsko sprejmejo to spremembo.

Panayiotis Demetriou, v imenu skupine PPE-DE. – (EL) Gospa predsednica, naj se sprva zahvalim poročevalki za dolgo sodelovanje, katerega rezultat je poročilo, o katerem danes razpravljamo, in pripomnim, da smo o celotnem gradivu razpravljali na več sestankih.

Družinsko pravo je resna zadeva. Ta poseben vidik, ki ga preučujemo v zvezi z razvezo zakonske zveze – v mislih imam sodno pristojnost in izbiro prava –, pa je bil vedno eden najresnejših vidikov družinskega prava in tako je tudi danes.

Naj poudarim, da naša politika podpira institucijo družine in ne spodbuja razveze zakona. Ne glede na vse pa je razveza danes družbeni pojav in jo moramo obravnavati stvarno. Ne želimo poenostavljati, vendar ko se zakonska zveza znajde na robu, ji moramo zagotoviti legitimne možnosti razveze, tako da nobena od strani ne prevzame nase celotnega bremena in kazni.

Menim, da še zdaleč ni lahko izbrati veljavnega prava za razvezo zakona, lahko pa bi bili jasnejši glede javnega reda in človekovih pravic, tako da bi sodišča pooblastili za samostojno odločanje o zavrnitvi prava, ki ni v skladu z evropskimi običaji, človekovimi pravicami in javnim redom.

Glede okrepitve sodelovanja pa menim, da bi morala Komisija – vam, komisar, pa čestitam za stališče, ki ste ga danes zavzeli – to zadevo potisniti naprej, dokler ne dosežemo, če je le mogoče, da je okrepljeno sodelovanje sprejemljivo.

Inger Segelström, v imenu skupine PSE. – (SV) Gospa predsednica, najprej naj se zahvalim gospe Gebhardt za konstruktivno opravljeno delo in izrazim obžalovanje, da je bilo usklajevanje s stališčem Švedske in mojim osebnim stališčem neuspešno. Zato tudi nisem glasovala za poročilo na odboru in niti na plenarni seji. Zame, ki sem švedska socialna demokratka, ta predlog pomeni korak nazaj na področju enakosti med moškimi in ženskami. Zato bi te zadeve tudi v prihodnje morali reševati na nacionalni ravni.

Menim, da bi bilo dovolj, če bi bila razveza zakona odobrena, ko se stranki popolnoma strinjata. Predlog pomeni, da šibkejša stranka, najpogosteje je to ženska, lahko le sprejme rešitve, ki ji jih vsili moški, bodisi ker prvi ukrepa ali ker jo v to prisili. Sodišča so zato lahko prisiljena uporabljati prava, do katerih smo zelo kritični – prava, ki zlorabljajo in temeljijo na zastarelih in preživetih pogledih na ženske, zakon in razvezo. Zame so hitri ločitveni postopki manj pomembni kot enakost in zagotovitev, da se ženske počutijo varne. Zato vztrajam v svojih prizadevanjih in bom še naprej glasovala proti temu predlogu, dokler ne najdemo druge rešitve.

Sophia in 't Veld, v imenu skupine ALDE. – (NL) Gospa predsednica, preden se posvetim današnji zadevi, predlagam, da v prihodnje predsedstvo Sveta zaprosimo, da v dvorano prinese voščeno ali napihljivo lutko, saj Svet nikoli ne prisostvuje tovrstnim razpravam, zelo pa si želim koga nagovoriti. To zahtevo lahko tudi uradno posredujete predsedstvu. Verjamem, da se kolegi poslanci strinjajo z mano.

Najprej naj čestitam in tudi v imenu svoje skupine izrazim podporo poročevalki, ki je v minulem letu opravila odlično delo. Vse zasluge pripadajo njej.

Gospa predsednica, EU se seveda ne ukvarja z zakonsko etiko, ampak z zagotavljanjem pravic državljanom EU, kjer koli so in s komer koli se želijo poročiti. Dejansko tako ni naša stvar, s kom se poročijo, zaščititi pa moramo državljanske pravice. S tega vidika je obžalovanja vredno, da se države članice niso uspele dogovoriti.

Svojim spoštovanim švedskim kolegom poslancem želim povedati, da imam občutek, da je prišlo do velikega nesporazuma. Verjamem, da bo uredba okrepila človekove pravice, zlasti pravice žensk, ne pa oslabila. Resnično pozdravljam dejstvo, da se v 21. stoletju ljudje lahko samostojno odločajo o svojem lastnem življenju – razveza pa je sestavni del tega.

Poleg tega naj povem, enako kot poročevalka, da bom skupaj s svojo skupino glasovala proti spremembam, ki jih je predložila skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, prav tako pa se ne strinjam z argumenti gospoda Casinija.

Gre tudi za načelno vprašanje, saj menim, da se moramo sami odločiti, kaj želimo za svoje državljane, in ne smemo dopustiti, da nas premaga strah pred šeriatskim pravom. Sedanji predlog in dodatna sprememba Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu vsebujeta dovolj zagotovil, ki jih bomo podprli. To je bil tudi predmet prejšnjih razprav.

Poleg tega želim povedati – kar je tudi moj odgovor na pripombe gospoda Casinija –, da je zelo očitno, da se enaki argumenti, s katerimi želimo izključiti nek pravni sistem – na primer šeriatsko pravo – uporabljajo ali pa se nanje v Evropski uniji sklicujemo pri zavračanju popolnoma zakonitih porok v EU izključno zaradi spolne usmerjenosti zakoncev. Po mojem mnenju je to popolna anomalija.

Naj še enkrat ponovim, da je obžalovanja vredno, da se države članice niso uspele dogovoriti.

Če prav razumem, se Komisija trenutno nagiba k evropski rešitvi. To me navdaja z velikim zadovoljstvom. Ugotavljam, da gre za izjemno zahtevno nalogo: če se problem ne reši kljub velikemu zagonu gospoda Sarkozyja, potem je resnično zahteven.

Nazadnje lahko le izrazim upanje – če bi kljub vsemu uspeli tesneje sodelovati –, da se bo vseh 26 držav članic, ki so se sporazumele, vključno z mojo, prilagodilo.

Kathalijne Maria Buitenweg, v imenu skupine Verts/ALE. – (NL) Gospa predsednica, študija Komisije, ki je bila objavljena ta teden, je pokazala, da dnevni migranti, ki potujejo na dolgih razdaljah, trpijo zaradi glavobolov, pomanjkanja spanja in slabih medosebnih odnosov, kar pomeni, da je v vseh teh mednarodnih okoljih, vključno z našim, verjetno zelo visoka stopnja razvez zakonskih zvez. Številke, ki jih je komisar Barrot prej navedel, nam tudi kažejo, da se mednarodne zakonske zveze pogosteje končajo z razvezo kot nacionalne.

Te razveze je precej težko formalizirati, njihov vpliv pa je izredno velik, kajti eden od partnerjev živi v tuji državi, kjer nima socialnega varstva ali ne pozna dovolj dobro razmer v državi, zato je zelo težko doseči pravičen dogovor.

Zato želim izreči priznanje delu, ki ga je opravila gospa Gebhardt: menim, da je bila zelo vestna in je poskrbela za večjo zaščito pravic šibkejših ali manj osveščenih ljudi ter za boljše informiranje obeh partnerjev o njihovih pravicah in najugodnejših rešitvah.

S tem v zvezi se mi zdi pomembno, da spletna stran ne predstavi samo nekakšnega povzetka finančnih vprašanj in hitrosti ločitvenega postopka, ampak da pozornost namenja tudi možnostim v zvezi s starševskimi vprašanji. Mnenja sem, da je treba zaščititi pravice otrok, čeprav je to prepuščeno staršem. Čeprav bi morali starši in ne vlada odločati, kaj je prav in v korist otroka, bi morala biti na voljo tudi primerna rešitev, po možnosti taka, kjer bi oba starša skrbela za otroke. V vsakem primeru bi morali skleniti sporazum. Ženska ne bi smela prevzeti celotnega bremena, vendar pa bi morali imeti sporazum o načinu udeleževanja obeh staršev.

Tudi meni se zdi pripomba švedske kolegice poslanke čudna, saj je v primeru, ko ženska želi ločitev, zagotovo strašno, če se njen mož s tem ne strinja.

Naj za zaključek poročevalki povem, da na Nizozemskem zakonska zveza med homoseksualcema ne obstaja. Imamo zakonsko zvezo, ki je odprta za vse pare, ne glede na spol. Gre preprosto za eno zakonsko zvezo in torej samo Evropska unija, ne pa Nizozemska, našo zakonsko zvezo deli na več delov.

Eva-Britt Svensson, v imenu skupine GUE/NGL. – (SV) Gospa predsednica, s predlogom želimo parom, ki se ločujejo, zagotoviti, da lahko uveljavijo svoje pravice in dobijo vse potrebne informacije. Pravica do informacij in znanja pa ni odvisna od splošnih predpisov. Ti kot taki ne povečujejo ozaveščenosti ali pripomorejo k boljši informiranosti ljudi.

Predpis v moji domovini Švedski je takšen: če partnerja nimata skupnih mladoletnih otrok, je dovolj, da vložita vlogo za razveljavitev zakonske zveze. Imamo pa tudi primere drugih držav EU, kjer je razveza strogo prepovedana. Ravno to stanje dokazuje, kako nujno potrebujemo zakonodajo na tem področju. Lizbonska pogodba sicer opredeljuje nekatere vidike civilnega in družinskega prava na nadnacionalni ravni, vendar Lizbonske pogodbe, kot vse kaže, nimamo. Sprašujem, zakaj Komisija podaja predloge s področja, ki je doslej spadalo pod nacionalno pristojnost. Moja skupina ne bo glasovala za predlog. Menim, da je razloge zelo dobro predstavila moja kolegica iz Skupine socialdemokratov v Evropskem parlamentu, gospa Segelström.

Johannes Blokland, v imenu skupine IND/DEM. – (NL) Gospa predsednica, mednarodno zasebno pravo se dotika dveh vprašanj. Prvo je: katero sodišče je pristojno? Drugo pa: katero pravo naj sodišče uporabi?

Menim, da je povsem logično, da se prvo vprašanje obravnava na evropski ravni. S tem zagotavljamo, da lahko vsak evropski državljani svoje pravice uveljavlja na sodišču.

Drugo vprašanje je povezano s področjem, ki ga običajno ureja vsaka država članica posebej, in tako je tudi prav. Veljavna nacionalna zakonodaja je podvržena številnim nacionalnim načelom, ki jih je treba upoštevati.

Predlog Komisije pa želi uskladiti tudi ta kolizijska pravila. Poročilo gospe Gebhardt upošteva večino poročila Komisije in ne poskuša odstraniti poglavja IIa iz predloga. Zato bom glasoval proti poročilu in proti predlogu. Obenem pa prosim tudi Svet, da zavrne predlog Komisije.

Daciana Octavia Sârbu (PSE). – (RO) Najprej naj se zahvalim poročevalki gospe Gebhardt za odlično opravljeno delo.

Pri predlogu resolucije z zadovoljstvom ugotavljam, da je postavljen jasen in popoln pravni okvir, ki zajema tako predpise glede pristojnosti, priznavanja in uveljavljanja sodnih odločb v zakonskih zadevah kot tudi

glede veljavnega prava, pri tem pa strankam v postopku dopušča določeno mero avtonomnosti. Predlog Komisije strankam ponuja priložnost, da z dogovorom izberejo pristojno sodišče in veljavno pravo. Dejstvo, da zakonca uživata to pravico v ločitvenem postopku, povečuje avtonomnost strank v postopku in jim omogoča svobodno izbiro v skladu z nekaterimi neobveznimi merili. Zagotoviti moramo, da stranke v postopku sprejmejo ozaveščeno odločitev. Z drugimi besedami, oba zakonca morata biti ustrezno seznanjena s praktičnimi posledicami svoje odločitve. V tem smislu je za nas pomembno, da razmislimo o najboljšem načinu posredovanja celovitih informacij pred podpisom akta. Dostop do informacij mora prav tako biti na voljo obema zakoncema, ne glede na njuno finančno stanje.

Gerard Batten (IND/DEM). – Gospa predsednica, dr. Johnsona so nekoč prosili, naj pove, kakšen nasvet bi dal mlademu paru, ki razmišlja o poroki. Njegov odgovor je bil „ne storite tega“. Drugi zakon pa je celo opisal kot „zmaga upanja nad izkušnjami“.

To poročilo mora dati podobne odgovore. Kakšen nasvet lahko damo državam, ki razmišljajo, da bi njihovo zakonodajo na področju razveljavitve zakonske zveze pripravila Evropska unija? Odgovor je vsekakor „ne storite tega“. Če to storijo kljub vsem precedensom pomanjkljive in škodljive zakonodaje EU, gre prav gotovo za zmago upanja nad izkušnjami, milo rečeno. Začuda pa je v tem primeru enako zaključil tudi Svet. Svet ne želi predlogov Komisije. Svet se popolnoma upravičeno umika iz te zadeve in upošteva star pregovor „kdor se hitro poroči, dolgo časa obžaluje“. Kako zabavno bo šele, ko bo Komisija pripravila predloge za uskladitev homoseksualne poroke in šeriatskega prava!

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Živimo v času izginjajočih meja, naši državljani pa se lahko prosto gibljejo in poročajo. Vseeno pa doslej nismo uspeli poenostaviti zadev za tiste, ki se odločijo za razvezo zakonske zveze. Primer problema, ki nastane zaradi tega, ker v Evropi nimamo enotnega zakona na področju razvez, je primer zakonske zveze med Poljaki in Nemci. Od leta 1990 se je registriralo okrog 100 000 takih parov in mnogi med njimi niso zdržali skupaj.

Lani je Evropski parlament gostil nekaj Poljakov, ki so izgubili stike s svojimi otroki zaradi odločb nemških organov oblasti, ki so pristojni za otroke in mlade. Domnevne ugrabitve in prepoved uporabe poljskega jezika sta le dva primera ponižujoče obravnave, ki so je bili deležni starši in njihovi otroci. Zaradi kršitev človekovih pravic, ki so jih zagrešile omenjene ustanove, se je na Poljskem izoblikovalo združenje staršev proti diskriminaciji otrok v Nemčiji. Če bi uspeli predlagane spremembe vključiti v ločitveno pravo, bi mnogim našim državljanom pomagali, da neko obdobje svojega življenja zaključijo na civiliziran način. Najpomembnejše pa je to, da ne bi dopustili, da so otroci ločeni od enega od staršev.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Gospa predsednica, gospod Barrot, v Odboru za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve sem bil priča delu, ki sta ga na tem poročilu opravila gospa Gebhardt in tudi moj kolega gospod Demetriou. Gospa Gebhardt je že poudarila, da se zaradi večje mobilnosti zvišuje število porok in tudi ločitev. Razlike v nacionalnih zakonodajah vodijo v pravno negotovost in ustvarjajo neenake možnosti, saj se lahko bolje informiran zakonec obrne na sodišča, kjer velja pravo, ki bolje služi njegovim interesom. Zato podpiram to pobudo, ki je po mojem mnenju izjemno pomembna, saj ponuja jasen in popoln pravni okvir na področju pristojnosti, priznavanja in uveljavitve sodnih odločb.

Menim, da vse, kar zmanjšuje nepotreben konflikt, ljudem zagotavlja več pravic, zlasti pa ustvarja več zaupanja med tistimi, ki so udeleženi v sodnem postopku. Ustvarja tudi območje svobode, varnosti in pravice, ki si ga vsi želimo.

Konrad Szymański (UEN). – (PL) Kot mi je znano, noben sporazum ne vsebuje določb, ki bi narekovale, da je treba zakonsko oziroma družinsko pravo urejati na ravni EU. Zato menim, da je predlog Komisije tipičen primer neke hiperaktivnosti, ki je popolnoma nepotrebna in bo ustvarila le zmedo v tem, katere so resnične pristojnosti Evropske unije.

Menim, da gre za načrtno poseganje na to področje, da bi zatem lahko nadaljevali z delom na zakonskem pravu in njegovi uskladitvi. Takšna dejavnost je dejansko nepotrebna, saj obstoječe mednarodno zasebno pravo zelo dobro ureja zakonske zadeve in tudi razveze zakonskih zvez na mednarodni ravni.

Ljudmila Novak (PPE-DE). – (SL) Raje bi tukaj govorila o tem, kako se število ločitev v Evropi zmanjšuje. Žal pa ni tako, zato moramo govoriti o tem, kako izboljšati položaj tistih, ki so najšibkejši člen v tej verigi, to je položaj otrok.

Na žalost so ti največje žrtve, predvsem v državah, kjer prihaja do velikih sodnih zaostankov. Kot je na primer v moji državi, Sloveniji, kjer otroci zelo trpijo, preden sploh pride do tega, da se sodišče odloči, pri kom bodo

otroci živeli. In s tem prihaja tudi do velikih družinskih tragedij in do težkih psihičnih posledic za mnoge otroke.

Sama poznam kar nekaj takih primerov in upam, da bo tudi ta skupna direktiva pripomogla k temu, da se bo to uredilo tudi v posameznih državah članicah.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) V nekdanjih komunističnih državah je bila ena od možnosti za dekleta, da so lahko ubežala zatiranju, ta, da so se poročila, včasih celo iz ljubezni, večinoma pa iz koristi. Vendar pa je to vodilo do ugrabitev, incidentov s psihičnim in fizičnim trpinčenjem ter uničenih življenj. Posledice te sage se kažejo tudi v tem, da najbolj trpijo otroci iz teh zakonov. Nepoznavanje zakona služi kot izgovor, vendar pa je to popolnoma narobe. V takšnih primerih bi morali priporočiti, da se ob sklenitvi zakona, ko prevladuje vzdušje ljubezni, razumevanja in prijateljstva, postavijo zelo jasni pogoji razveze, ki upoštevajo tudi otroke, rojene v tej zakonski zvezi.

Jacques Barrot, podpredsednik Komisije. – (FR) Gospa predsednica, hvaležen sem vsem govorcem. Rad bi gospe Segelström potrdil, da sem že začel pogovore s švedskimi oblastmi. Vseeno pa imamo velike težave z razumevanjem stališča vaše države. Kot je povedala gospa Gebhardt, je namen uredbe Rim III zaščititi šibkejšega zakonca takrat, ko se sklepa poročna pogodba. Resnično je sestavljena v tem duhu in res je tudi – morda bi morali z dialogom nadaljevati –, da nismo razumeli, da moramo v primeru, ko je eden od zakoncev Šved, upoštevati tudi dejstvo, da v odsotnosti predpisov pač velja načelo „močni imajo prav“. Od tod izvirajo naše težave pri razumevanju. Ponovno pa potrjujem, da upoštevamo tudi vaše stališče in stališče vaše švedske kolegice.

Mimogrede pa želim še pojasniti nekatere nesporazume. Nekateri ste dejali, da ta vprašanja niso v naši pristojnosti, da so izključno v pristojnosti posameznih držav. Ampak to je paradoks. Država članica ne more izvajati svoje nacionalne pristojnosti pri vprašanjih, ki zadevajo dva posameznika, od katerih je eden državljan te države članice, drugi pa ne. Logično je, da mora Evropska unija poskušati zadeve urediti vsaj do neke mere, zlasti pa zato, ker mednarodno zasebno pravo – v nasprotju s prej povedanim – nima pravega odgovora za ta problem, in zaradi dejstva, da imamo prostor, v katerem velja pravica do prostega gibanja, in ta prostor bo pred nas postavljal vedno več problemov. Če to Komisijo skrbi enako, kot skrbi Parlament, potem ne gre za iluzorno reševanje celotnega problema, ampak za odgovor na pričakovanja rastočega števila parov, ki se želijo izogniti zelo težavni situaciji ob sporu ali ločitvi. To je srž problema! V zagotovilo naj povem, da ne dovolim, da se govori, da je Svet rekel „ne“. Ni rekel „ne“, ampak je podal različna mnenja! Ne glede na vse pa je devet držav članic že zaprosilo za okrepljeno sodelovanje. Za zaključek naj povem še naslednje. Spomnite se, da Rim III vsebuje protidiskriminacijsko klavzulo, ki dovoljuje izogibanje tuji zakonodaji, če le-ta ne zagotavlja enakosti zakoncev. To je jasno. Ne govorimo o šeriatskem pravu, ampak o načelu enakosti moškega in ženske, besedilo pa izboljšuje integracijo žensk, ki živijo na naši evropski zemlji, tako da daje prednost pravu države običajnega prebivališča. Te ženske bodo sodnika lahko zaprosile, da za njihov primer uporabi evropsko pravo, če zagotavlja spoštovanje enakosti pravic. Mislim, da moramo to imeti pred očmi.

Povedal sem svoje, razprava je bila zanimiva in zahvaljujem se vsem govornikom. Zahvaliti se želim tudi gospe Gebhardt in gospodu Deprezu, da sta na lastno pobudo poskušala s to razpravo ugotoviti, ali smo neposredno pred novim krogom posvetovanj z državami članicami pripravljeni izboljšati sodelovanje. Razprava se bliža koncu in zahvaljujem se Evropskemu parlamentu, saj sem prepričan, da vas velika večina želi, da uberemo to pot in si obenem prizadevamo doseči največje možno soglasje. Hvala Parlamentu.

PRESEDSTVO: GOSPOD SIWIEC

podpredsednik

Evelyn Gebhardt, poročevalka. – (DE) Gospod predsednik, zahvalila bi se vsem govornikom. Še enkrat naj pojasnim, da smo določbe, ki jih je predlagala Komisija in so že vključene v Rim III, še okrepili, na primer v spremembi 25 z jasno navedbo naslednjega: Če pravo, navedeno [...] razveze ali prenehanja življenjske skupnosti ne priznava ali ju priznava v obliki, ki je diskriminatorna do enega od zakoncev, se uporabi pravo sodišča.

To pomeni, da je v takšnih primerih, na primer na Švedskem, pristojnost na Švedskem. Nedvoumno smo navedli, da je v takih primerih na voljo jasna rešitev. Tega v besedilu resnično ne bi mogli bolj jasno navesti – zato ne razumem, v čem je problem. Vseeno si moramo prizadevati razumeti, za kaj gre – hvaležna pa sem gospodu Barrotu, da je tako jasno izrazil svoje stališče in da je pripravljen ponovno govoriti z našimi švedskimi kolegi politiki, saj si sama še vedno nisem na jasnem.

Konec koncev želimo s to uredbo izboljšati vse obstoječe določbe. Zame kot žensko, ki že dolgo sodeluje pri oblikovanju ženske politike, je zelo pomembno, da najdemo pozitiven odgovor, saj je šibkejši partner običajno ženska. Posebno pozornost moramo posvetiti izoblikovanju dobrega stališča.

V duhu kompromisa, ki ga vedno znova želimo doseči – za kar sem zelo hvaležna gospodu Demetriou –, prav tako upam, da bomo uspeli prepričati gospoda Casinija, da smo pripravili dobro stališče. Temelj je sprememba 38, kjer ponovno razjasnimo – čeprav je to navedeno že v besedilu –, da se v državah članicah uporablja samo pravo, ki upošteva načela Evropske unije in Listine o temeljnih pravicah, saj je to samoumevno. Kar koli drugega ne pride v poštev; nobeno sodišče v Uniji ne bi uporabilo prava, ki tega ne upošteva. To se mi zdi nepojmljivo in to smo tudi pojasnili.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (PSE), v pisni obliki. – (PL) Rezultat večje socialne mobilnosti je naraščanje števila mešanih zakonov in tudi razvez. Pogosto se težave pojavljajo pri izbiri prava, ki velja v primeru, ko sta zakonca državljana različnih držav članic EU ali ko je eden od njiju državljan EU, drugi pa ne. Zato moramo nujno uskladiti določbe o mešanih zakonih, da izključimo diskriminacijo med postopkom razveze.

Preden izbereta pristojno sodišče, morata imeti oba zakonca dostop do celovitih informacij o najpomembnejših vidikih nacionalnega prava in prava Skupnosti. Prav tako morata biti seznanjena s postopki, ki zadevajo prenehanje življenjske skupnosti in razvezo zakonske zveze. Možnost izbire ustrezne pristojnosti in prava ne sme kršiti pravic in enakih možnosti obeh zakoncev. Zato mora biti pri izbiri prava neke države na voljo pravo države, v kateri je par sklenil zakonsko zvezo, pravo države, v kateri sta zakonca imela običajno prebivališče vsaj tri leta, in pravo matične države.

Poleg tega je ustrezno uporabiti tako imenovano načelo prava države, v kateri je sodišče, kadar obstaja tveganje diskriminacije enega od zakoncev. Primer bi lahko bila ženska iz tretje države, kjer razveza ni priznana, ki živi v EU in zaprosi za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti. V takšnih primerih bi morale prednosti, ki jih posamezniku prinaša razveza ali prenehanje življenjske skupnosti kot odraz njegove osebne neodvisnosti, prevladati nad argumenti za uporabo nacionalnega prava.

Gyula Hegyi (PSE), v pisni obliki. – (HU) Madžarsko javno mnenje vsake toliko časa vznemirijo primeri, ko otroke, katerih eden od staršev ima madžarsko državljanstvo, drugi starš, ki ima tuje državljanstvo, odpelje v tujino. Javnost običajno simpatizira z materjo, ki ji je zakonec odvzel otroka, smili pa se ji tudi oče, ki je izgubil svojega otroka, če le-ta živi v njemu neznanih in neprijetnih razmerah. V Evropski uniji se število „mešanih zakonov“ povečuje, kljub temu pa so predpisi na področju razveze zakona in skrbništva nad otroki pogosto kaotični in dvoumni. Pravo Skupnosti je doslej postavilo samo okvir za spore, tako da je rešilo vprašanje pristojnosti, tj. katero sodišče je pristojno za reševanje primerov razvez ali skrbništva nad otroki. Vendar pa ni predvidelo rešitev glede veljavnega prava v zakonskih zadevah oziroma, z drugimi besedami, ni določilo, pravo katere države morajo sodišča uporabiti v sodnih postopkih. Velike razlike med zakonodajami držav članic so povzročile pravno negotovost, ki stranke pogosto silijo k temu, da s postopki pričnejo čim hitreje, zato da veljajo najugodnejši predpisi. Uredba, ki jo sedaj pripravljamo, naj bi uredila to situacijo, sprva s tem, da daje prednost sporazumu med strankama. To je lahko primerno za sporazumno razvezo, ker pa vemo, kako stvari ponavadi potekajo v praksi, se bojim, da bo to pripomoglo k rešitvi bore malo pravnih sporov. Prava rešitev bi bila ta, da bi v daljšem časovnem obdobju uspeli razviti enotno zbirko evropskih predpisov s področja skrbništva nad otroki.

Antonio Masip Hidalgo (PSE), v pisni obliki. – (ES) Podpiramo mehanizem okrepljenega sodelovanja v tem primeru, saj bo zagotovil večjo pravno gotovost in stabilnost, odpravil izbiro najugodnejšega sodišča in evropsko integracijo ponesel naprej.

Poleg tega pa je novi sistem koristen, saj postavlja merilo o skupnem običajnem prebivališču zakoncev na prvo mesto. V primeru Španije bo zamenjal merilo o skupnem državljanstvu, ki je glede na število priseljenskih parov, ki živijo v Španiji, zelo praktično za sodišča in državljane, ki iščejo pravico.

15. Ocena Sporazuma PNR med EU in Avstralijo - Evidenca imen letalskih potnikov v EU (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je skupna razprava o:

– poročilu (A6-0403/2008) gospe in 't Veld v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo in Avstralijo o obdelavi in posredovanju podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) Evropske unije s strani letalskih prevoznikov avstralski carinski službi [2008/2187(INI)] in

– vprašanju za ustni odgovor – (B6-0476/2008) o Evropski uniji in podatkih iz evidence podatkov o potnikih (PNR), ki so ga Komisiji postavili gospa in 't Veld, gospa Roure, gospod Bradbourn in gospa Kaufmann v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (O-0100/2008).

Sophia in 't Veld, poročevalka. – Gospod predsednik, sprva ponovno namenjam nekaj besed dejstvu, da je Svet odsoten, saj sem v svojih zapiskih nekajkrat omenila dobro sodelovanje Evropskega parlamenta in Sveta, dialog, duh Lizbonske pogodbe in tako naprej, ampak Svet zopet ni prisoten na razpravi. Menim, da je to skrajno sramotno, saj je Svet tisti, ki pripravlja politiko o evidenci podatkov o potnikih (PNR) in mora odgovarjati na vprašanja, a je odsoten. Svet se je javno zaobljubil, da bo k sodelovanju pritegnil Evropski parlament, sedaj pa vidimo, da obljube Sveta niso vredne – nič. Menim, da je to žalitev ne Evropskega parlamenta, ampak državljanov, ki imajo pravico do odgovorov in preglednega odločanja. Zato vas prosim, gospod predsednik, da moje nezadovoljstvo prenesete predstavnikom predsedstva.

Na eni strani imamo skupno razpravo o predlogih za evidenco podatkov o potnikih (PNR) Evropske unije, na drugi pa Sporazum PNR med EU in Avstralijo. Gre za vsebinsko enaki vprašanji, problemi pa so že bili izpostavljeni v okviru sporazuma z ZDA in pozneje tudi s Kanado.

Eno od glavnih vprašanj je vprašanje omejitve namena, kajti vse ostalo dejansko izhaja iz omejitve namena ali, z drugimi besedami, utemeljitve predloga. Z utemeljitvijo je sedaj vse narobe in z omejitvijo namena je tudi vse narobe. Naj vam opišem.

Začela bom s subsidiarnostjo: Komisija in Svet izjavljata, da je namen predloga uskladiti nacionalne programe. Vendar pa ima samo nekaj držav članic – mislim, da so doslej le tri – sistem PNR že vzpostavljen ali pa tovrsten program načrtujejo. Zato predlog nikakor ne more uskladiti nacionalnih sistemov, ker jih sploh ni. Kvečjemu vse države članice obvezuje, da postavijo takšen sistem za zbiranje podatkov iz evidence podatkov o potnikih. Temu pravim „pranje politik“, kajti do tistega, česar ne moremo doseči na nacionalni ravni, želimo priti skozi zadnja vrata EU. Sama sem zelo proevropsko naravnana, ampak to mi ni všeč.

Poleg tega pa je Komisija predlagala decentraliziran program, tako da je evropska dodana vrednost še manj razvidna in se ustvarja neizvedljiv kolaž pravil in sistemov za prevoznike ter zelo nepregleden sistem za državljane.

Komisija v predlogu navaja, da je namen identificirati osebe, ki so ali bi lahko bile vključene v teroristična dejanja ali organiziran kriminal, ter njihove sodelavce, ustvariti in posodabljeni kazalniki tveganja, pridobiti obveščevalne podatke o potovalnih vzorcih in drugih trendih v zvezi s terorističnimi dejanji, ki bi se uporabili v kriminalističnih preiskavah in pri pregonu terorističnih dejanj in organiziranega kriminala.

Komisija v svojem predlogu trdi, da je EU lahko ocenila vrednost podatkov iz evidence podatkov o potnikih in se zaveda njihovega potenciala v odkrivanju in kazenskem pregonu. Vendar pa doslej še nismo videli nobenega konkretnega dokaza, ki bi podprl to trditev. Edini dokaz, ki so ga doslej posredovale ZDA, je anekdotičen, informacije, ki smo jih približno v zadnjem letu dobili iz različnih vladnih agencij iz ZDA, pa odkrito rečeno kažejo le to, da masovno zbiranje in obdelovanje podatkov iz evidence podatkov o potnikih ne prinaša nobenih koristi.

Program PNR v ZDA je bil ocenjen samo enkrat, vendar rezultati niso bili ocenjeni. Dejansko pa nedavno poročilo, ki ga je financiralo ameriško Ministrstvo za domovinsko varnost, vzbuja tehtne dvome o tem, ali je nadzor obnašanja uporaben pripomoček pri odkrivanju potencialnih teroristov. To je povsem razumljivo, saj je nemogoče pripraviti profile tveganja potencialnih teroristov na podlagi podatkov iz evidenc podatkov o potnikih. To je očitno nesmisel. Kako lahko na podlagi njegove telefonske številke ali številke kreditne kartice ugotoviš, ali ima kdo slabe namene? Z drugimi besedami, namen, ki ga Komisija navaja v predlogu, je očitno neveljaven in neutemeljen, vseeno pa Svetu to služi kot osnova za delo.

Komisija in Svet sta očitno zmedena glede tega, kaj se s podatki iz evidence podatkov o potnikih sme početi in kaj ne. Evidence podatkov o potnikih običajno vsebujejo zelo zgoščene podatke in v povprečju ne več kot 10 polj z zelo osnovnimi podatki. Zato je popolnoma nejasno, kako bi lahko takšni podatki pomagali odkriti osebe z visokim tveganjem.

Organi pregona že imajo potrebna pooblastila za pridobivanje podatkov iz evidenc podatkov o potnikih za vsak primer posebej v okviru preiskave ali kazenskega pregona znanih osumljencev in možnih sodelavcev. Zato bi predlog Komisije samo ukinil obveznost pridobitve naloga in navedbe utemeljenega razloga. Torej, če organi pregona potrebujejo nova pooblastila, naj dokažejo, katera obstoječa pooblastila niso zadostna in na kakšen način. Doslej na to vprašanje še nismo dobili odgovora.

Imamo že direktivo o izpopolnjenih podatkih o potnikih (API) in ti se lahko uporabijo za identifikacijo oseb ter njihovo primerjanje s posebnim seznamom. To pa s podatki PNR ni mogoče storiti. Če imamo torej direktivo o podatkih API, zakaj potrebujemo še več? To nikoli ni bilo utemeljeno.

Avtomatična sistematična analiza podatkov iz tovrstne evidence o vseh potnikih je lahko koristna za druge namene, recimo za boj proti trgovini s prepovedanimi drogami ali nezakonitemu priseljevanju. To so lahko legitimni in veljavni razlogi, ampak postaviti jih je treba na mizo in ne govoriti o preprečevanju terorističnih napadov, saj je to nekaj povsem drugega.

Če nameravata Komisija in Svet razširiti področje predloga in vključiti še druge namene, morata, kot sem že povedala, za vsak naveden namen podrobno pojasniti, kako se bodo uporabljali podatki iz evidenc podatkov o potnikih. Z drugimi besedami, podatki iz evidenc podatkov o potnikih se lahko uporabljajo v okviru specifične, konkretne preiskave. Podatki iz evidenc podatkov o potnikih se lahko uporabljajo za avtomatično sistematično analizo, na primer v boju proti trgovini s prepovedanimi drogami, vendar pa v tem primeru podatkov ni potrebno hraniti. Zato moramo natančno poznati namen.

To pa me pripelje k vprašanju tako imenovane pravne podlage, kajti če preberemo drobni tisk sporazuma med EU in Avstralijo o evidenci podatkov o potnikih – to velja tudi za tovrstni sporazum med EU in ZDA –, ne gre le za boj proti terorizmu in kriminalu, ampak tudi za priseljevanje, tveganja javnega zdravja, upravne namene, carino, nadzor in odgovornost javne uprave. To ni v ničemer povezano z bojem proti terorizmu.

Komisija in Svet sta za predlog o evidenci podatkov o potnikih in tudi za sporazume z drugimi državami izbrala instrument v okviru tretjega stebra, vendar pa tretji steber obsega policijsko in pravosodno sodelovanje v Evropski uniji. Ne zadeva varnosti v drugih državah.

Komisija lahko posredno dokazuje, da bomo, če posredujemo podatke na primer Američanom, Avstralcem in Južnokorejcem, od tega imeli koristi na področju varnosti. To je morda res, vendar pa me potem zanima, kako se javno zdravje uvršča sem. Kako se priseljevanje uvršča sem? Kako se nadzor in odgovornost javne uprave uvrščata sem? Ničesar nimajo opraviti s tem.

Ne bom se spuščala v vse podrobnosti izvajanja, saj je sprva treba odgovoriti na vprašanje namena in utemeljitve, kajti trditev, da je zelo uporabno v boju proti terorizmu, doslej še ni bila podkrepljena: še vedno čakamo na dokaz in tudi sama bi ga zelo rada videla. Če dokaza ni, je potrebno predlog ponovno preučiti.

Jacques Barrot, *podpredsednik Komisije*. – (FR) Gospod predsednik, spoštovani poslanci in poslanke, pravkar smo bili priča živahnemu govoru za tožilstvo. Ne vem, če bom odgovoril na vsa ta vprašanja, bi se pa sprva zahvalil gospe in t Veld, da nam je dala priložnost za razpravo o sporazumu o evidenci podatkov o potnikih, ki ga je Evropska unija sklenila z Avstralijo 30. junija.

Ta sporazum je sad pogajanj, ki so se začela letošnjega marca in jih je ob sodelovanju Komisije vodilo slovensko predsedstvo. Sporazum velja sedem let. Njegov namen je nuditi pravno zaščito letalskim prevoznikom in sistemom rezervacij v Evropski uniji v zvezi s prenosom podatkov iz evidence podatkov o potnikih avstralski carinski službi, pri tem pa ostati skladen z zakonodajo EU na področju varstva podatkov.

Sporazum vsebuje pomembne zaveze, ki upoštevajo vprašanja na področju varstva podatkov, pravice posameznikov do dostopa do osebnih podatkov, ki se shranjujejo v skladu s sporazumom, in pravice posameznikov, ne glede na narodnost, da se pri avstralskem pooblaščenca za področje zasebnosti pritožijo zaradi načina obdelave njihovih podatkov.

Parlament je bil vedno naklonjen prenosu podatkov iz evidence podatkov o potnikih na podlagi tako imenovanega „sistema pritiska“. Po prehodnem obdobju bodo podatki iz evidence podatkov o potnikih posredovani avstralski carinski službi z uporabo „sistema pritiska“. Z drugimi besedami, avstralska carinska

služba ne bo imela pooblaščenega dostopa do teh podatkov neposredno iz podatkovnih zbirk. Sporazum prav tako vsebuje pomembne zaščitne ukrepe v zvezi s shranjevanjem podatkov iz evidence podatkov o potnikih, posredovanjem teh podatkov drugim agencijam ali tretjim državam ter jasno navedbo namenov, za katere se lahko podatki uporabljajo.

V zvezi z namenom podatkov iz evidence podatkov o potnikih pa osnutek priporočila trdi, da to ni v skladu s členom 8 Evropske konvencije o človekovih pravicah. V odgovor naj povem, da sporazum določa, da se lahko podatki uporabljajo za tri namene, ki so opredeljeni. To so: boj proti terorizmu in s tem povezanim kaznivim dejanjem, boj proti težjim kaznivim dejanjem, vključno z mednarodnim organiziranim kriminalom, in preprečevanje bega oseb, za katere so razpisane tiralice in začasen odvzem prostosti za enaka kazniva dejanja. Če želite, menim, da zdaj lahko rečete, da so nameni opredeljeni.

Zaradi jasnosti sporazum tudi določa, da se lahko podatki obdelujejo za vsak posamezen primer posebej, kadar je to potrebno za zaščito bistvenih interesov zadevne osebe. Zaradi jasnosti sporazum tudi določa, da se lahko podatki iz evidence podatkov o potnikih obdelujejo za vsak posamezen primer posebej, kadar to zahteva sodni nalog, na primer takrat, ko je obdelava potrebna zaradi preverjanja, da se podatki iz evidence podatkov o potnikih obdelujejo v skladu z avstralskim pravom na področju človekovih pravic.

Naj vam povem, da bom v prihodnje poskrbel za to, da bo Parlament sodeloval v tovrstnih pogajanjih. Popolnoma se zavedam, da vas moramo izčrpno obveščati. Vsled tega se mi zdi, da je bilo pridobljenih lepo število zagotovil v zvezi z namenom podatkov, njihove uporabe in hrambe. Zato sem poskušal biti objektivni in še vedno menim, da je bil ta sporazum potreben. Glede na to, da imamo voljnega partnerja, ki ima institucijo, pristojno za varstvo podatkov, resnično verjamem, da lahko upamo, da se bo ta sporazum uporabljal ob popolnem upoštevanju varstva podatkov.

Sedaj pa bi se želel posvetiti najpomembnejšemu, če lahko tako rečem, in sicer vašemu vprašanju za ustni odgovor, ki postavlja problem z evidenco podatkov o potnikih. Mednarodni terorizem in kriminal sta resni grožnji in zato drži, da sta zbiranje in analiza podatkov iz evidence podatkov o potnikih koristni orodji v boju proti terorizmu in kriminalu. Dejansko so podatki iz evidence podatkov o potnikih komercialni podatki, ki jih potnik prostovoljno posreduje prevozniku. Te podatke zbirajo prevozniki, da lahko vodijo svoje sisteme rezervacij.

V zadnjem času nekatere države od prevoznikov zahtevajo, da jim le-ti posredujejo podatke iz svoje evidence podatkov o potnikih zaradi preprečevanja in boja proti terorizmu in težjim kaznivim dejanjem, kot sta trgovina z ljudmi in trgovina s prepovedanimi drogami. Te države so ZDA, Kanada, Združeno kraljestvo, Avstralija, Nova Zelandija in Južna Koreja. Nekatere med njimi so tretje države, ne Združeno kraljestvo, ki so začele od prevoznikov zahtevati, da jim posredujejo podatke iz evidence podatkov o potnikih.

Nekatere države članice – Francija, Danska, Švedska in Belgija – pa so že sprožile zakonodajne postopke, ki jih bodo privedli k istemu cilju, ali pa razmišljajo o njih. Nekaj drugih držav že preučuje idejo o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih. Sedaj smo šele v začetnih fazah.

Upoštevati moramo dejstvo, da so podatki iz evidence podatkov o potnikih preprosto orodje, ki ga lahko organi pregona uporabijo skupaj z drugimi orodji in informacijami, kajti na vprašanje, ki ste ga postavili glede resnične koristi tovrstne uporabe, ne moremo odgovoriti, če nimamo konteksta, v katerem policija podatke iz evidence podatkov o potnikih uporablja sočasno z drugimi instrumenti.

Seveda je precej težje natančno opredeliti uporabnost podatkov iz evidence podatkov o potnikih. Vseeno pa je videti, da se je v nekaterih državah, ki so uporabljale tovrstne podatke, resnično pokazalo, da je ta uporaba koristno orodje v boju proti terorizmu in kriminalu. Sisteme PNR so v vsaki državi ocenili organi oblasti. Rezultati teh ocenjevanj so v glavnem pozitivni in potrjujejo učinkovitost uporabe sistemov PNR.

Med pripravo predloga za evropski PNR je Komisija tesno sodelovala s policijskimi organi v državah članicah. Komisija je bila seveda zelo zadovoljna z dokazi, ki so jih posredovale države članice. Večina dokazov je temeljila na zaupnih podatkih in jih ni bilo mogoče predstaviti na odprtem forumu. Parlament je pripravil zaslišanje o PNR, na katerem so štiri države članice in tri tretje države predstavile svojo uporabo PNR in dokazale svojo uspešnost. Zaradi zaupnosti in občutljivosti teh informacij pa je bilo zaslišanje ob izključitvi javnosti.

Naj nekaj besed namenim tudi metodam avtomatične analize, saj je to pravo vprašanje. Res je, da se evidenca podatkov o potnikih običajno analizira avtomatično na podlagi kazalnikov tveganja, vendar pa moram poudariti naslednje: Komisija želi zagotovilo, da tovrstna avtomatična analiza nikoli ne bo privedla do

odločitve, ki bi neposredno zadevala posameznika. Uradnik specialist bi moral rezultate avtomatične analize ponovno ročno analizirati.

Predlog Komisije predlaga, da se podatki iz evidence podatkov o potnikih uporabijo za preprečevanje in boj proti terorizmu in organiziranemu kriminalu, zlasti pa trgovini s prepovedanimi drogami in trgovini z ljudmi, kar ste tudi sami pripravljeni priznati. Naj dodam še, da je PNR lahko koristen v boju proti drugim vrstam hujših kaznivih dejanj, ki nimajo nič skupnega z organiziranim kriminalom. Kljub temu pa smo zaradi sorazmernosti predlog omejili na organizirani kriminal.

Nekatere države članice menijo, da bi lahko podatke iz evidence podatkov o potnikih na splošno uporabljali v boju proti nezakonitemu priseljevanju, pri zaščiti javnega zdravja in za zračno varnost. V boju proti nezakonitemu priseljevanju bi bile PNR uporabne, saj drži, da so njihovi podatki na voljo hitreje kot izpopolnjeni podatki o potnikih (API). Na področju zračne varnosti bi bile PNR lahko uporabne, če bi sistem PNR omogočal, da se kriminalcem ali potencialnim teroristom lahko zavrne vkrcanje na letalo, vendar pa predlog Komisije ne vključuje teh pooblastil.

Na področju javnega zdravja pa bil bile PNR lahko koristne pri preprečevanju potencialnih epidemij. Če bi odkrili, da je potnik ali potnica zbolel(a) in da bi lahko bolezen potencialno povzročila epidemijo, bi lahko uporabili PNR in komunicirali z drugimi potniki na letalu ter jim ustrezno svetovali. Tudi tukaj predlog Komisije ne seže tako daleč, saj ni bilo dokaza sorazmernosti. Obžalujem, da se z vami ne morem popolnoma strinjati, vendar se mi zdi, da so v predlogu opredeljeni nameni dovolj natančni, da zagotavljajo pravna jamstva, ki si jih vsi želimo.

Postavili ste tudi vprašanje subsidiarnosti in se spraševali, ali je potrebna evropska pobuda. Komisija meni, da je ta predlog Evropske unije potreben. Tri države članice so že uzakonile nacionalno zakonodajo o podatkih iz evidence podatkov o potnikih, nekaj drugih držav pa te podatke uporablja na druge načine. Primerjava teh sistemov pokaže veliko razlik tako pri dolžnostih prevoznikov kot pri namenih.

Te razlike otežujejo življenja potnikov in zagotovo povzročajo težave prevoznikom. S predlogom želimo torej uskladiti odgovornosti prevoznikov in zagotoviti enotna pravila za države članice, ki uporabljajo podatke iz evidence podatkov o potnikih. Obenem pa predlog od njih zahteva, da delujejo v skladu z našimi mehanizmi za varstvo podatkov.

Poleg tega bo omogočil učinkovitejše sodelovanje policijskih organov. Komisija je predvsem mnenja, da v sedanjih časih mednarodni terorizem in kriminal predstavljata resni grožnji in da je treba izvesti ukrepe za reševanje teh problemov, pri tem pa spoštovati človekove pravice in temeljne pravice.

Postavili ste tudi vprašanje o naši izbiri decentraliziranega okvira zbiranja podatkov, rekoč: „Ali ne gre v resnici za to, da z izbiro decentraliziranega sistema izgubimo sposobnost nadzora?“ Komisija je preučila možnosti centraliziranega sistema v primerjavi z decentraliziranim in med posvetovanji z državami članicami je postalo očitno, da obdelava podatkov iz evidenc podatkov o potnikih zahteva uporabo informacij, katerih vir je izredno občutljiv. Zato države članice niso bile pripravljene tovrstnih informacij deliti s centralnim evropskim subjektom za PNR.

Drži, da bi bil centraliziran sistem cenejši in bi imel določene prednosti, vendar pa smo iz praktičnih političnih razlogov izbrali možnost decentraliziranega okvira. Kar zadeva varstvo podatkov, pa decentralizirana možnost vsaki državi članici omogoča, da postavi svoje zaščitne ukrepe za dostop do podatkov in njihovo izmenjavo.

V zaključek, gospod predsednik, naj se opravičim, da tako dolgo govorim, ampak to je pomembna zadeva, ki se dotika izvajanja demokratičnega nadzora s strani Evropskega parlamenta in nacionalnih parlamentov. Komisija se nedvomno zaveda, da bo njen predlog sprejet v skladu s posvetovalnim postopkom. Komisija želi biti v tesnem stiku z vami, s Parlamentom. Nacionalni parlamenti bodo tudi vključeni v postopek, saj bo predlog preučila večina nacionalnih parlamentov oziroma ga že preučujejo. Organi za varstvo podatkov bodo sodelovali v sistemu PNR in bodo odgovorni za neodvisen nadzor sistemov.

Zato priznavam, da so vaši ugovori, gospa in 't Veld, tehtni. Potrudil sem se, da sem nanje odgovarjal iskreno. Vseeno pa menim, da je ta evropski okvir uporaben, če ne želimo, da vsaka država članica sproži popolnoma različno pobudo PNR, se z njo ukvarja in pri tem pripomore k tveganju neupoštevanja določenega števila predpisov na področju varstva podatkov.

Glede uporabnosti pa naj povem, da moramo uporabo opredeliti in biti pozorni, da se ti podatki pravilno uporabljajo, res pa je tudi, da moramo biti v boju proti organiziranemu kriminalu učinkovitejši, zato rad

verjamem, da tega dodatnega sredstva ne bi smeli izpustiti iz rok. To sem želel preprosto povedati v odgovor na vaše ugovore, ki sem jim pozorno prisluhnil.

Predsednik. – Želim se iskreno zahvaliti poročevalki za njen uvod in podrobno razlago. Prav tako želim poročevalko obvestiti, da dnevni red predlaga Konferenca predsednikov ne glede na to, da o njem odloča Evropski parlament. Odločitev o razvrstitvi točk v dnevnem redu vpliva na to, ali bo predstavnik Sveta prisoten ali ne. Na Konferenci predsednikov ni bilo predlagano, da bi to točko uvrstili na kakšen drug dan, razen ponedeljka. Predstavniki Sveta pa praviloma ne prisostvujejo našim ponedeljkovim razpravam. Zato predlagam, da poročevalka, če želi podati pripombe na to temo, le-te naslovi na vodjo njene skupine, ki bi lahko posredoval, vendar tega ni storil. Zato tudi danes ni prisoten noben predstavnik Sveta, kar pa ne pomeni, da Evropskega parlamenta ne upoštevajo. Razlogi za odsotnost so postopkovne narave.

Sophia in 't Veld (ALDE). – Gospod predsednik, naj le na kratko odgovorim na to, saj menim, da je vljudno in v političnem interesu Sveta, da je prisoten, in prepričana sem, da lahko pogrešijo enega ministra in ga pošljejo sem. V preteklih dveh mesecih smo na razpravah doživeli tudi to, da je bil predstavnik Sveta prisoten, a je na polovici razprave zapustil dvorano.

Menim, da je to nesprejemljivo in ni moja naloga, da o tem poročam skupini. Predsedstvo Parlamenta mora naše nezadovoljstvo prenesti predsedstvu Evropske unije.

Predsednik. – Najlepša hvala. Zabeležil sem si vaše nezadovoljstvo, vendar pa bi želel, da svoje pritožbe naslovite na vodjo vaše skupine, ki bi lahko ukrepal in zagotovil, da o tej točki razpravljamo takrat, ko je predstavnik Sveta prisoten, pa tega ni storil. Poročevalki nisem postavil nobenih vprašanj, vendar razumem, da je izrazila svoje pomisleke.

Philip Bradbourn, v imenu skupine PPE-DE. – Gospod predsednik, evidence podatkov o potnikih v letalski varnosti seveda niso nič novega. V Parlamentu smo že večkrat doslej razpravljali o njihovih slabostih in prednostih.

Na splošno me skrbi – ne glede na to, ali je ta sistem vzpostavljen z ZDA, Kanado, Avstralijo ali v splošnem okviru EU –, kdo bo uporabljal te podatke, čemu jih bo uporabljal in kako bodo zaščiteni. Menim, da je sistem PNR dragoceno orodje v boju proti terorizmu, vendar pa moramo zagotoviti, da ne postane še eden od načinov zbiranja podatkov o državljanih. Sistem PNR naj bi se uporabljal v boju proti terorizmu in moram reči – in to pravim z velikim obžalovanjem –, da mi komisar s svojo uvodno izjavo ni uspel vlitati zaupanja, da je to izključni namen sistema, ki si ga vsi želimo. Njegova uporaba bi morala biti omejena na organizacije, ki se borijo proti terorju. Protiteroristični ukrepi ne smejo biti izgovor za vzpostavitev sistema za pridobivanje osebnih podatkov kar vsepovprek. V bistvu moramo zagotoviti, da so tovrstni sistemi tisto, za kar so bili vzpostavljeni, torej v tem primeru pripomoček, ki ga varnostne službe uporabljajo za identifikacijo in iskanje ljudi, ki predstavljajo veliko grožnjo.

Pozdravljam sistem PNR kot del našega pristopa k protiteroristični dejavnosti, vendar pa v enaki meri verjamem, da moramo biti v svojem pristopu prožni, kadar se pogajamo s tretjimi državami. Obravnavati moramo pomembno vprašanje varstva podatkov o državljanih EU in o tem, ali se ti podatki posredujejo drugim in na kakšen način.

Zato pozivam Parlament, da sistem PNR jemlje resno in ga obravnava kot globalni pripomoček za večjo varnost našega neba. Če bomo to vprašanje obravnavali sorazmerno in zmanjšali možnosti zlorab, nam bo PNR služil kot ključni pripomoček za zaščito nedolžnih potnikov in preprečitev namer potencialnih teroristov. Za zaključek naj povem, kar sem vedno govoril, da bi se osebno na višini 10 000 metrov zaradi teh sistemov počutil varneje.

Roselyne Lefrançois, v imenu skupine PSE. – (FR) Gospod predsednik, razpravljamo o dveh povezanih vprašanjih: o sporazumu med Avstralijo in EU o prenosu evidenc podatkov o potnikih (PNR) in o vzpostavitvi evropskega sistema PNR. Sporazum z Avstralijo se nam zdi precej sprejemljivejši kot ostali sporazumi z državami izven EU. Zato je še posebej dobrodošlo, da so podatki anonimni in da so za prenos in nadaljnjo uporabo podatkov postavljene omejitve.

Še posebej smo zadovoljni, da so avstralske oblasti potrdile, da ni smotno zbirati občutljivih podatkov, kot je na primer podatek o izbiri hrane. Še vedno pa imamo nekaj pomislekov, saj namen uporabe podatkov ni ustrezno opredeljen. Poleg tega se nam obdobje, v katerem se podatki hranijo, in število zahtevanih postavk v podatkih zdita pretirana.

Nazadnje pa menim, da je ključnega pomena jasnejša opredelitev varstva podatkov, ki bo veljalo za evropske državljane. Pozivamo tudi Svet in države članice, da okrepijo demokratični nadzor, tako da Evropski parlament vključijo v postopek pred sklepanjem sporazumov.

Vprašanja, ki so se pojavila glede sporazuma z Avstralijo, kažejo na probleme, ki jih prinaša vzpostavljane evropskega sistema PNR. Ne smemo se zadovoljiti s tem, da kar ugodimo zahtevam držav izven EU. Evropska unija bi morala postaviti zgled s svojo vztrajno, že tradicionalno zaščito zasebnega življenja državljanov. Ne soglašamo, da se preprosto sprejme identično kopijo sporazuma PNR z Združenimi državami Amerike za Evropsko unijo. Začeti moramo odprto razpravo in ugotoviti, ali je uporaba podatkov iz evidence podatkov o potnikih resnično koristna, in če je, pod kakšnimi pogoji.

Sarah Ludford, v imenu skupine ALDE. – Gospod predsednik, domnevam, da obstaja novo pravilo, vsaj za Predsedstvo sveta, da ob ponedeljkih niso prisotni! Ker v Strasbourg prihajam proti svoji volji, bi mi zelo odgovarjalo, da to pravilo velja tudi zame.

Kot je povedala poročevalka, so sistemi za uporabo podatkov iz evidence podatkov o potnikih nejasni, pravno negotovi in tvegani ter dajejo vtis, da želimo nadzor zaradi nadzora samega. Še posebej sem zaskrbljena zaradi rudarjenja podatkov ter profiliranja vedenja in identitete. Poleg sporne legitimnosti in učinkovitosti me skrbi tudi, kaj se zgodi z osebo, ki je izločena in je pod budnim nadzorom.

Morda je bila izločena zaradi tega, ker je imela sodelavca, za katerega se zanima policija. Podpredsednik Barrot pravi, da izvršilni ukrep ne more biti izveden samo na podlagi avtomatične obdelave podatkov – torej kako to poteka pri izločitvi nekoga, ki zbudi zanimanje? Imeti moramo absolutno zagotovilo, da se ta sled izbriše.

Če se podatki posredujejo in hranijo, potem kruta usoda, ki se je poigrala z Maherjem Arrarjem, ki je bil izločen na letališču JFK in nato sedem mesecev mučen, ni nekaj namišljenega.

Kathalijne Maria Buitenweg, v imenu skupine Verts/ALE. – (NL) Gospod predsednik, želim se odzvati na to, kar je povedal gospod Bradbourn. Tudi jaz osebno nisem proti evidenci podatkov o potnikih (PNR) kot taki, čeprav je ta vtis do neke mere prikrit. Pomembno je to – in v tem oziru se popolnoma strinjam s poročevalko –, da je potrebno zelo pozorno preveriti, kako se lahko ta instrument najboljše uporabi in kako sta uporabnost in potreba najboljše opredeljeni.

V tem kontekstu želim še nekaj predlagati Komisiji.

Komisar Barrot je dejal, da bi zelo rad sodeloval z Evropskim parlamentom, in to cenim, vendar pa moramo pri vprašanju uporabnosti in potrebe še vedno uskladiti nekaj podrobnosti. Ravno te so po mojem prepričanju osrčje razprave o tej tematiki, ki poteka med Komisijo, Svetom in Parlamentom.

Komisar, pravite, da imate celo vrsto ocen, ki kažejo, da je uporabnost zelo visoka. Kolikor mi je znano in glede na to, kar sem prebrala na to temo, ponuja v glavnem informacije o migraciji in rešuje številna vprašanja, vendar pa po mojem mnenju ničesar ne prispeva k boju proti terorju. Zelo pa se veselim, da bom enkrat v prihodnje lahko z vami preučila ta vidik.

Zato predlagam, da opravimo raziskavo, da se najprej skupaj z vami usedemo in določimo predmet raziskave, nato pa raziskavo opravimo in o njej podrobno razpravljamo. Načeloma nismo proti evidenci podatkov o potnikih, vendar pa želimo, da se zapisi upravljajo z vso skrbnostjo in v skladu z načeli politike zasebnosti. Upam, da ste pripravljeni to podpreti. Ali lahko odgovorite na to?

Kar zadeva vaš sporazum z Avstralijo pa menim, da je morda res boljši od drugih sporazumov, na primer od sporazuma z ZDA, vendar pa vas sprašujem: kateri drugi sporazumi se še pripravljajo? Še pred hipom ste dejali, da kar koli se zgodi, nič od tega v nobenem primeru ne sme priti v roke represivnim oblastem. Zatorej lahko predvidevam, da se nikoli ne bomo pogajali z Rusijo ali Kitajsko. Ali lahko to kakor koli potrdite in nam morda posredujete seznam držav, s katerimi že potekajo pogajanja in o katerih ne bomo obveščeni, dokler ne bo minilo nekaj mesecev?

Giusto Catania, v imenu skupine GUE/NGL. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, kar je komisar Barrot povedal, me ni prepričalo, da bo uporaba podatkov iz evidence podatkov o potnikih prinesla kakršno koli korist. Še vedno ni nobenih jasnih dokazov, da lahko ti podatki resnično prispevajo k boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu.

Dejstvo je, da lahko v tej ihiti odkrivanja domnevnih teroristov vsakdo postane osumljenec. Menim, da je potrebno pojasniti nekatere točke v zvezi z uporabo podatkov, ki se bodo zbirali, in načinom ravnanja z njimi. Za primerjavo naj povem, da smo pogosto priča – na podlagi razpoložljivih informacij – samovoljnim in neselektivnim dejavnostim, pri katerih podatki prehajajo iz rok v roke in niso vedno ustrezno posredovani. Menim, da ta zagretost pri pridobivanju informacij ne pripomore kaj dosti k naši osebni zaščiti. Nepotrebno dajanje prednosti varnosti pred svobodo pogosto pomeni ukinitve zaščite naših pravic.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Gospod predsednik, želel bi predvsem govoriti o sporazumu z Avstralijo in čestitati gospe in 't Veld za odlično opravljeno delo na poročilu. Čestital bi rad tudi gospodu Barrotu za uspešna pogajanja, ki jih je opravila Evropska komisija. Sporazum z Avstralijo je na splošno pozitiven. Gre za dober primer prehojene poti od začetka prvih pogajanj o zadevi PNR. Tedaj je Evropski parlament menil, da je prenos podatkov PNR nesprejemljiv, razen če pridobimo jamstvo, da bodo ustrezno zaščiteni in da bodo veljavna pravila Skupnosti upoštevana.

Ta sporazum odgovarja na večino pomislekov, ki smo jih imeli, in zagotavlja ustrezno varstvo podatkov: prvič, ker bo avstralsko pravo ščitilo zasebnost državljanov Unije, drugič, ker se načrtuje sistem, ki posameznikom, ne glede na njihovo narodnost ali državo stalnega prebivališča, zagotavlja možnost uveljavljanja pravic in dostopa do mehanizma za reševanje konfliktov, vključno z začasno prekinitvijo prenosa podatkov v primeru kršitve sporazuma s strani organov za zaščito podatkov, tretjič, zaradi obveznosti skupnega pregleda v sodelovanju z organi za zaščito podatkov in, četrtič, glede občutljivih podatkov, ker je carinska služba izrecno izjavila, da občutljivih podatkov ne želijo ali potrebujejo, kar me veseli in pozdravljam. Strinjam se z gospo in 't Veld, da je to za druge države dober zgled.

Vendar pa, gospod Barrot, lahko le obžalujem, da niti Svet niti Komisija nista držala obljube, ki sta jo dala na plenarnem zasedanju, in sicer da bosta pri tej zadevi tesno sodelovala z Evropskim parlamentom. Upošteval bom izjavo gospoda Barrota, da se to v prihodnje ne bo več ponovilo, resnica pa je takšna, da se je sklenil še en sporazum in Evropski parlament ni bil nikoli obveščen niti o sprejetju pooblastila niti o sklenitvi sporazuma. Ključnega pomena je, da imamo pri sporazumu, ki tako neposredno zadeva temeljne pravice državljanov, demokratično legitimnost. Te pa ne moremo doseči z oceno in potrditvijo nacionalnih parlamentov *a posteriori*, saj ta nacionalni pregled, kot ve tudi sam komisar, opravi samo 10 od 27 držav članic.

Dokler ne začne veljati Lizbonska pogodba in lahko Evropski parlament odkrito sodeluje v postopku pregleda sporazumov PNR, upajmo, da se upošteva vsaj načelo odkritega sodelovanja med ustanovami. To je moj ugovor.

Stavros Lambrinidis (PSE). – (EL) Gospod predsednik, v zvezi z evropskim sistemom PNR ste podali šokantno izjavo, komisar: v svojem predlogu ste navedli, da ne želite zahtevati informacij o tujih potnikih, ki potujejo v Evropo, v zadevah, kot so nezakonito priseljevanje in bolezni, ker menite, da kaj takega ne bi bilo sorazmerno.

Zakaj ste torej podpisali sporazum z Združenimi državami, s katerim ste dovolili, da se ravno tovrstne informacije o evropskih državljanih posredujejo ameriški administraciji? Dejansko ste dopustili, da evropskoameriški sporazum krši evropsko pravo o sorazmernosti.

Dejali ste še nekaj drugega, kar je bilo zmotno: v svojem nagovoru ste večkrat ponovili, da so podatki PNR uporabni, ne da bi dokazali, kako. Vendar pa evropsko pravo zahteva, da so ti podatki potrebni, ne samo uporabni. Če se je evropsko pravo spremenilo, nam, prosim, povejte, če pa se ni, ste dolžni dokazati, da so podatki PNR potrebni, ne zgolj uporabni.

Kar zadeva Avstralijo, kakšen smisel ima današnje razpravljanje o sporazumu PNR z Avstralijo, če je bil le-ta že podpisan in žigosan? To ni teoretično vprašanje. Kot veste, so ZDA, še preden se je črnilo na sporazumu PNR posušilo, začele pritiskati na posamezne evropske države in barantati za več informacij, kot jih je zagotavljal sporazum PNR, v zameno pa so ponujale vključitev v njihov slaven program za odpravo vizumov. Te informacije in ti osebni podatki so se zahtevali izven okvira omejitev, ki jih je postavil sporazum PNR in, čeprav so šibke, vsaj obstajajo.

Predsednik Bush je šest evropskih držav pred dvema dnevoma na razkošni slovesnosti sprejel v ta program, ob tem pa izjavil, da naslednjih šest držav ne bo sprejetih, vključno z Grčijo. Odkrit pritisk, ki se izvaja na nekatere evropske države, da sprejmejo pogoje, ki so v nasprotju z njihovo ustavo in zakonodajo, ali še huje, da prilagodijo svojo zunanjo politiko željam tretje države – kot smo slišali v primeru Grčije –, kliče po takojšnji preiskavi Komisije ter intervenciji in ovadbi Sveta, ki na žalost in v svojo sramoto danes tu ni prisoten.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) Način, s katerim se skušajo pridobiti osebni podatki, da bi preprečili potencialne probleme ali osebne incidente (ali z besedami gospoda Barrota: „boj proti teroristom, težjim kaznivim dejanjem ... stvarjem, ki se bodo zgodile, ne tistim, ki so se že“), predstavlja očitno kršitev človekovih pravic in tudi zakonodaje na področju varstva osebnih podatkov in proste izmenjave teh podatkov.

Menimo, da mora biti v primeru, ko kdor koli sprejme odločitev za neko osebo, to že od samega začetka prepoznano kot kršitev človekovih pravic ali pa se je treba dogovoriti, da mora ta oseba v to privoliti, pa še to ob predpostavki, da ni nobenega tveganja za varnost drugih ljudi. Ta strategija srednjeveškega gradu, ki se izoblikuje med razpravo, je v nasprotju s strategijo na letališčih, kjer uporabljajo odprte, varne sisteme.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Sklep o vzpostavitvi registra s podatki potnikov navaja, da se bodo ti podatki posredovali za lete iz EU v tretje države, s katerimi je Evropska unija podpisala sporazume o varstvu osebnih podatkov. Komisar, omenili ste dejstvo, da so nekatere države članice že vpeljele specifično zakonodajo v svojo nacionalno zakonodajo. Pomembno je, da se zakonodaja sprejema na demokratičen način, kar pomeni, da morajo sodelovati nacionalni parlamenti.

Vašo pozornost bi rada usmerila na dejstvo, da zakonodaja v eni državi članici v tem pogledu vpliva na državljane drugih držav članic. Če mora na primer romunski državljani, ki želi leteti v Avstralijo, izbrati mednarodno letalsko progo, ki se začne v drugi državi članici, mora biti seznanjen z zakonodajo v tej državi članici, zlasti pa mora privoliti v to, da se njegovi osebni podatki zbirajo in obdelujejo. Kot vem, bi moral tudi Evropski parlament prek postopka komitologije sodelovati v sporazumih, ki jih Skupnost podpiše s tretjimi državami na tem področju.

Manfred Weber (PPE-DE). – (DE) Gospod predsednik, dal bi le dve kratki pripombi. Prvič, našega komisarja prosim, da pomisleke, ki jih poslušamo danes, prenese ministrom za notranje zadeve. Pravite nam, da podatki PNR pripomorejo k boju proti kriminalu. To so potrdili tudi mnogi drugi v Parlamentu. Vseeno pa nas skrbi, ali je to sorazmerno. Deset let bomo hranili milijone, celo milijarde podatkov za morda peščico primerov. Je to sorazmerno? Ta pomislek imamo vsi.

Drugo, kar želim povedati, je to, da ne razumem, zakaj govorimo o evropskem sistemu PNR. Predlog, ki ga imamo na mizi, obravnava razvoj 27 nacionalnih sistemov PNR, ne evropski sistem PNR. Če države članice tako nujno potrebujejo ta pripomoček za boj proti kriminalu, predlagamo, da ministri za notranje zadeve o tem razpravljajo v svojih nacionalnih parlamentih in to uzakonijo tam. Eno je razpravljati o skupnih standardih za podatke, postaviti to kot obvezen cilj Sveta za pravosodje in notranje zadeve pa je nekaj povsem drugega. Občutek imam, da ministri za notranje zadeve ne uspejo tega uveljaviti doma, na nacionalni ravni, in želijo to storiti prek Sveta. Zato moramo reči „ne“.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Komisar Barrot, vesel sem, da imam priložnost razpravljati z vami, čeprav niste več komisar za promet. Ne glede na to imam še vedno lepe spomine na sodelovanje z vami v tistem obdobju. V zvezi z izmenjavo podatkov pa se spomnim naših razprav v Odboru za promet in turizem, ko smo obravnavali zadeve, kot sta varnost potnikov in varstvo osebnih podatkov, da ne pristanejo v nepravilnih rokah. To so ključna vprašanja. Zato menim, da bi morali imeti pri tem sporazumu ključno vlogo širjenje podatkov, okoliščine in prejemniki podatkov, načelo dostopnosti in cilji.

Ko sodelujemo z Združenimi državami, smo občutljivi. Vemo, kako pomembna je ta država. Vseeno pa vas pozivam, da upoštevate, da se Evropejci na letališčih pogosto počutimo nelagodno. Tega ne smemo pozabiti. Hvala.

Luis de Grandes Pascual (PPE-DE). – (ES) Gospod predsednik, komisar, terorizem in resen organizirani kriminal sta svetovna pojava. Sredstva za boj proti njima morajo zato biti sorazmerna in učinkovita.

Pozorno sem poslušal odgovore na vprašanja. Odgovori so bili popolnoma pravilni: res je, da je treba zahtevati jamstva in da gre za občutljivo zadevo. Res pa je tudi, da ni nobenega opravičila za pripravo globalnega in usklajenega odgovora.

Tisti, ki jih terorizem ne zadeva, so zaskrbljeni bolj zaradi individualnih jamstev. Mene pa skrbijo tako individualna kot kolektivna jamstva. Skrajno pomembno je, da začnemo tam, kjer lahko. Če moramo začeti pri letalskem prometu, glede na to, da letalski prevozniki že imajo te podatke, potem moramo pač tu začeti.

Zahtevali bomo jamstva, ocenili bomo področje uporabe in začeli z mednarodnim prometom. Vendar pa je treba vedeti, da bomo potem nadaljevali z domačim prometom, saj teroristi zelo pogosto ne prihajajo od zunaj, ampak živijo v državi. Vprašajte Združene države in kogar koli drugega, kajti tako pač je in tako se bomo morali s tem spopasti v prihodnje.

Jacques Barrot, član Komisije. – (FR) Gospod predsednik, zahvaljujem se vsem poslancem in poslankam, ki so dobili besedo, in vam zagotavljam, da bom nedvomno prisostvoval Svetu, ki se bo sestal ta teden, in poročal o vaših pripombah.

Najprej naj vas spomnim, da menimo, da uporabnost sistema PNR ne sme biti prezrta v boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu. Nekateri med vami ste to odkrito priznali. Zato tega ne moremo narediti brez sistema PNR in povedati vam moram, da se komisar, ki je odgovoren za boj proti organiziranemu kriminalu, ni pripravljen odreči tem uporabnim sredstvom. Vseeno pa moramo sistem uporabljati pravilno in tu se strinjam z vami: namen in sorazmernost sta ključnega pomena. Držati se moramo namena in – kot je gospa in 't Veld lepo rekla – namen mora biti natančno opredeljen, sorazmernost pa zajamčena. Odgovoriti moram na eno od navedb gospoda Lambrinidisa, ki je bila nekoliko vihrava: sporazum med Združenimi državami in Evropo je namenjen boju proti terorizmu in kriminalu. Konec povedi. Prva točka je torej zagotovitev sorazmernosti in namena.

Gospa Ludford, zelo sem naklonjen temu, kar ste mnogi med vami dejali glede zagotovitve, da se podatki ne bi hranili, potem ko se uporabijo za namen, za katerega so se zbirali. Upravičeno trdite, da se moramo izogniti kakršnemu koli hranjenju, ki bi lahko privedlo do uporabe, nezdružljive z našimi temeljnimi pravicami.

Sedaj pa se želim posvetiti demokratičnemu nadzoru, najprej v zvezi s pogajanjmi z državami izven EU. Jasno nam mora biti, da člena 24 in 38 Pogodbe o Evropski uniji pravita, da pri mednarodnih pogajanjih le-ta vodi predsedstvo, ki mu po potrebi pomaga Komisija. Člen 24 predsedstva ne obvezuje, da obvesti Parlament ali se z njim posvetuje, zato je njegova izključna odločitev, da po potrebi obvesti Parlament o poteku pogajanj. Ne glede na to pa lahko Komisija, potem ko se posvetuje s predsedstvom in če ima za to priložnost, Parlament obvešča o poteku tovrstnih zadev. Naj vam zagotovim, da trenutno nobena država, ki ni članica EU, ni zaprosila za začetek pogajanj o sistemu PNR, torej smo zadevo razjasnili. Če bi se to zgodilo, bi ob začetku novih pogajanj kot novi komisar na tem področju zagotovo od predsedstva zahteval, da me pooblasti za obveščanje ustreznega odbora Parlamenta o poteku pogajanj. To zavezo vam želim dati.

Tretjič – to je pravkar omenil tudi gospod Weber –, res je, obstaja 27 nacionalnih sistemov, ki pa si niso preveč različni, in o tem smo se posvetovali z nacionalnimi parlamenti. Kolikor mi je znano, so nacionalni parlamenti imeli priložnost izraziti svoje mnenje in nam poslati pripombe. Gospod predsednik, dobro se zavedam, da nisem odgovoril na vse pripombe, vendar pa bomo nekatere utemeljene pripombe upoštevali. Kar verjamem, če že hočete, je to, da se ne moremo – in tu resnično interpretiram duh razprave – odreči sredstvu, če je to sredstvo lahko koristno. Rekli ste, da učinkovitost ni bila dokazana. To je sicer res, vendar pa je bilo podanih nekaj dokazov in, kot sem pred kratkim dejal, ko smo za zaprtimi vrati posredovali informacije, smo imeli celo vrsto prič, ki so poročale, da je sistem PNR lahko uporaben. Še vedno sem prepričan, da je zelo uporaben v boju proti organiziranemu kriminalu.

Zaradi tega morajo biti nameni upoštevani. Izogniti se moramo shranjevanju podatkov, za to pa potrebujemo strožji nadzor. Zato moramo po mojem vključiti vse organe za varstvo podatkov, kot sem dejal na koncu. V četrtek sem prisostvoval sestanku na temo varstva podatkov, ki ga je organizirala večina organov za varstvo podatkov v Evropi, in sem dobil vtis, da je v državah članicah vse bolj prisotna želja, da bi varstvo podatkov zaupali neodvisnim organom, ki bodo resnično lahko povzdignili svojo glas.

Zato sem to želel povedati na koncu razprave, ki je bila zame zelo zanimiva in koristna in o kateri bom poročal državam članicam in njihovim ministrom. Zavežujem se, da bom to storil.

Sophia in 't Veld, poročevalka. – Gospod predsednik, naj se zahvalim komisarju za njegov odgovor in povem, da se bom z veseljem usedla za mizo z njim in razpravljala o vseh podrobnostih. Ponovno namenjam nekaj besed namenu, kajti veliko je nesporazumov o tem, kaj se s podatki iz evidence podatkov o potnikih sme početi in kaj ne. Podatki PNR so že sedaj na voljo, brez programa PNR v EU, enostavno na podlagi naloga in utemeljenega razloga. Potreba po nadaljnjih, neomejenih pooblastilih pa še ni bila dokazana. Zato ne nasprotujem uporabnosti podatkov PNR kot takih: nasprotujem pa uporabnosti tega masovnega zbiranja in avtomatične analize.

Nisem edina, ki tako razmišlja; sem v dobri družbi. Organi za varstvo podatkov so enakega mnenja, ampak jih ignoriramo. Letalski prevozniki nam pravijo enako. Strokovnjaki za varnost na letališčih nam pravijo enako. Navajam vam citat iz poročila, ki ga je naročilo ameriško Ministrstvo za domovinsko varnost – prav z veseljem ga navajam. Pravi: „avtomatično odkrivanje teroristov z rudarjenjem podatkov ali katero koli drugo znano metodologijo ni izvedljiv cilj“. Tega si nisem izmislila. Tako pravijo strokovnjaki za varnost, ki jih je najelo Ministrstvo za domovinsko varnost.

Dokazi o uporabnosti obstajajo, kot ste dejali, komisar, vendar uporabnost v boju proti trgovini s prepovedanimi drogami ali nezakonitemu priseljevanju ali drugim namenom. To vas bo morda presenetilo, vendar pa nimam načeloma nič proti uporabi podatkov PNR za te namene. Vendar pa moramo biti pri opredelitvi namenov zelo natančni, da zagotovimo sorazmernost in ustrezne pravne zaščitne ukrepe.

Naj zaključim na zelo osebni ravni. Zelo nezadovoljna sem s tem, da že pet let razpravljamo o sistemu PNR, Svet in Komisija pa kar brzita naprej kot vlak brez zavor. Svojim irskim sodržavljanom EU želim povedati, da če tudi vi želite končati to nedemokratično in nepregledno odločanje, potem recite „da“ novi Pogodbi o EU.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v sredo.

16. Program Erasmus Mundus (2009–2013) (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0294/2008) gospe De Sarnez v imenu Odbora za kulturo in izobraževanje glede predloga sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o akcijskem programu za izboljšanje kakovosti visokošolskega izobraževanja in spodbujanje medkulturnega razumevanja s sodelovanjem s tretjimi državami (Erasmus Mundus) (2009–2013. [KOM(2007)0395 – C6-0228/2007 – 2007/0145]COD))

Marielle De Sarnez, poročevalka. – (FR) Gospod predsednik, nočoj razpravljamo o programu Erasmus Mundus za obdobje 2009–2013, o katerem smo se končno sporazumeli s Svetom. Tako bo ta program lahko stopil v veljavo že januarja 2009 in bo tako velika pridobitev za študente, ki bodo študij začeli na začetku akademskega leta v septembru. Naj se zahvalim vsem kolegom poslancem, ki so pripravljali mnenja v Odboru za zaposlovanje in socialne zadeve, Odboru za pravice žensk in enakost spolov, Odboru za proračun, Odboru za razvoj in Odboru za zunanje zadeve, kot tudi vsem v Odboru za kulturo in izobraževanje. Seveda se želim zahvaliti tudi Evropski komisiji. Zahvaljujem se tudi predsedniku Združenja Erasmus Mundus in izvajalskim agencijam, ki so nam pomagale s svojim strokovnim znanjem, zlasti pa z izkušnjami.

Pet let po sprejetju programa Erasmus Mundus, skoraj do dneva natančno, vam z veseljem predstavljam program druge generacije, katerega cilj ostaja spodbujanje odličnosti v evropskem visokošolskem izobraževanju, s katero omogočamo najbolj nadarjenim študentom iz držav, ki niso članice EU, ter iz Evrope, da se izobražujejo v skupnih programih na visoki ravni na vsaj treh univerzah in izkoristijo prednosti vrhunskega sprejema in dobrih štipendij.

Številke iz prejšnjega programa so zgovorne: v obdobju od 2004 do 2008 so bili izbrani in potrjeni 103 magistrski študiji, preko 6 000 študentov je prejelo štipendije Erasmus Mundus, preko tisoč učiteljev iz držav izven EU je obiskalo evropske univerze, sodelovalo pa je več kot 400 visokošolskih zavodov iz Evrope in izven nje.

Novi program obsega tri akcije. Prva odpira vrata doktorskemu študiju in bo evropskim študentom omogočila tudi štipendije, čeprav na nižji ravni. Druga je namenjena izključno partnerstvom z visokošolskimi ustanovami v državah, ki niso članice EU, tretja pa pokriva informacijsko kampanjo na mednarodni ravni. Proračun znaša 950 milijonov EUR. Za primerjavo – proračun prvega programa je znašal samo 230 milijonov EUR.

Parlament je k programu doprinesel nekaj zelo pomembnih izboljšav, ki vam jih želim predstaviti, da vam na nek način izrečem priznanje. Prva izboljšava je ta, da sedaj merila izbire študentov temeljijo na merilih akademske odličnosti, enako pa velja tudi v okviru partnerstev. Drugič, upoštevala se bodo merila geografske porazdelitve, da bi bila zastopanost kar se da uravnotežena. Tretjič, zvesti bomo načelom enakosti žensk in moških in nediskriminacije. Četrto, upravne ovire in postopki, zlasti v zvezi z vizumi, bodo odpravljeni. Države članice bodo morale ukrepati in omogočiti izdajanje vizumov študentom iz držav, ki niso članice EU, ki se selijo po več državah članicah. Tej točki pripisujemo poseben pomen, čeprav smo jo le stežka uveljavili na pogajanjih s Svetom.

Nadalje bomo spodbujali učenje tujih jezikov na univerzah gostiteljicah. V pripravi doktoratov bodo sodelovale ustanove iz vsaj treh različnih evropskih držav. S tem se bo povečala raznolikost raziskovalnih tem in nalog ter razširil izbor priložnosti za mobilnost. Štipendije bodo bolj prilagojene študentom in bodo vključevale tudi šolnino ter ocenjen znesek stroškov študija. Tesno smo sodelovali z danskim stalnim predstavništvom in s strokovnjakom z danskega ministrstva za izobraževanje ter opravili pomembno delo na področju šolnin, zaradi česar smo lahko dosegli kompromis, ki je sprejemljiv za vse. Spodbujali bomo javno-zasebna partnerstva z univerzami in posvečali posebno pozornost begu možganov. V okviru akcije 2 bomo sredstva namenjali

in uporabljali v skladu s cilji instrumentov na področju razvoja in zunanjih odnosov. Informacije, ki bodo na voljo na univerzah, bodo jasnejše. Kot zadnje, ocenjevalno poročilo, ki ga je potrebno pripraviti čez dve leti, bo podrobnejše in bo razdeljeno po akcijah in po geografskih območjih.

Gospo in gospodje, naj zaključim: Erasmus Mundus je sijajen program in v teh težkih časih Evropo predstavlja v pozitivni luči. Zato upam, da ga bo Parlament sprejel in s tem izpolnil želje mnogih študentov, akademikov in raziskovalcev v Evropi ter po vsem svetu.

Ján Figel', član Komisije. – Gospod predsednik, vesel sem, da sem tu, in želim se še enkrat zahvaliti za tako veliko politično podporo izobraževalnemu programu – naslednjemu petletnemu programu Erasmus Mundus. Menim, da že dejstvo, da na prvi obravnavi dosežemo dogovor, priča o veliki podpori.

Posebej bi se zahvalil poročevalki gospe Marielli De Sarnez, prav tako Odboru za kulturo in izobraževanje in drugimi odbori, zlasti pa partnerjema v okrepljenem sodelovanju, Odboru za zunanje zadeve in Odboru za razvoj.

Kot je povedala že poročevalka, je to program na svetovni ravni kakovosti. Spodbuja medkulturno razumevanje in tudi stike med ljudmi; odkar je bil program vzpostavljen, pa imamo že več kot sto evropskih skupnih magistrskih programov. Podeljenih je bilo več kot 7 000 štipendij študentom in akademikom. Menim, da bomo lahko s povečanim proračunom, kot je bilo že omenjeno – posebna zahvala gre ponovno Parlamentu in Svetu –, zadovoljili rastoče povpraševanje in navdušenje za ta program. Druga faza programa bo omogočila nadaljevanje obstoječih akcij in tudi inovacije. Imamo tudi nove elemente, in sicer razširitev programa na doktorsko stopnjo, sodelovanje univerz iz tretjih držav v skupnih programih ter dodelitev štipendije evropskim študentom za ves čas magistrskega in doktorskega študija.

Kot smo že dejali, se programi zunanjega sodelovanja „Erasmus Mundus External Windows“ ali „okna za zunanje sodelovanje“ združujejo v eni hiši oziroma pod eno streho. Partnerstva, ki se financirajo v skladu s to akcijo, se bodo nadaljevala: omogočila bodo prenos znanja in izmenjavo študentov in profesorjev na vseh ravneh visokošolskega izobraževanja. Seveda bodo še naprej upoštevala potrebe in prednostne naloge vključenih držav in tako pripomogla k njihovem razvoju.

Za konec naj povem, da sem resnično zadovoljen, da sta tako Parlament kot Svet podprla predlagano programsko strukturo, in pozdravljam tudi dragocene prispevke k vprašanju, kot so vizumi, prikrašane skupine ali minimalne zahteve za nove doktorske študije.

Naj zaključim s čestitkami Parlamentu za opravljeno delo, ki resnično ni bilo lahko. V Komisiji v celoti podpiramo dosežen dogovor, ki se odraža v kompromisnih spremembah, ki so jih predložile gospe De Sarnez, gospe Pack, gospe Novak, gospe Prets in gospe Trüpel. Takoj ko se zaključijo uradni zakonodajni postopek, bomo izdali poziv za zbiranje predlogov, da zagotovimo tekoče izvajanje obstoječih študijev in izbor novih programov.

Samuli Pohjamo, pripravljač mnenja Odbora za zunanje zadeve. – (FI) Gospod predsednik, kot poročevalec mnenja Odbora za zunanje zadeve se želim osredotočiti na zunanje politično razsežnost programa. Sredstva zanj se odvajajo iz Evropskega instrumenta sosedstva in partnerstva in instrumenta za predpristopno pomoč.

Spremembe, ki jih je vložil Odbor za zunanje zadeve, so poskus zagotovitve, da cilji programa odražajo prednostne naloge politike. Odbor je spomnil tudi na pravico Parlamenta, da spremlja izvajanje skupne pomoči, in pozval k izboljšavi vizumskih politik. Veliko sprememb Odbora je bilo sprejetih, za kar se zahvaljujem poročevalki gospe De Sarnez in Odboru za kulturo in izobraževanje. Poleg tega pa želim poudariti tudi pomen Medinstitucionalnega sporazuma o dobrem finančnem poslovanju in Sklepa 1999/468/ES, zlasti pa člena 8, v skladu s katerim se mora Komisija posvetovati z Evropskim parlamentom.

Nazadnje naj vas vse še enkrat spomnim na vrednote EU in cilje njene zunanje politike pri izvajanju programa ter na potrebo po boljšem obveščanju o programu v tretjih državah.

Alessandro Battilocchio, pripravljač mnenja Odbora za razvoj. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, najprej naj se zahvalim poročevalki gospe De Sarnez, ki je pripravila odlično zbirno poročilo, kljub temu da Komisija in predvsem Svet nista bila vedno odprta za ugovore Parlamenta.

Odbor za razvoj je moje poročilo sprejel soglasno. Nekatere naše pripombe so bile sprejete, z drugimi točkami pa še vedno nismo povsem zadovoljni. Kljub temu pa smo se iz občutka odgovornosti odločili, da storimo korak nazaj, saj menimo, da je najpomembnejše, da se celoten sveženj sprejme na prvi obravnavi in tako zagotovi pričetek programa že 1. januarja naslednje leto.

Odlično je, da smo počtetverili financiranje študentov, vendar pa želim poudariti, da se precejšen znesek sredstev odvaja iz sredstev, namenjenih razvoju: iz instrumenta za razvojno sodelovanje (IRS) in Sporazuma iz Cotonouja. Zato bomo dosledno zahtevali skladnost s splošnim zakonodajnim okvirom, zlasti v povezavi z IRS. Zaenkrat želim vso srečo vsem mladim iz Evrope in celega sveta, ki bodo v duhu prijateljstva, sodelovanja in želje po novih znanjih in rasti doživeli to izjemno izobraževalno izkušnjo.

Teresa Riera Madurell, pripravljavka mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov. – (ES) Gospod predsednik, komisar, v Odboru za pravice žensk in enakost spolov smo mnenja, da je uspeh prve faze programa manj spodbuden na področju zastopanosti žensk: študentke so resda predstavljale 44 %, vendar pa se zastopanost razlikuje od države do države, akademikinje pa so predstavljale samo 22 %, kar je po našem mnenju nesprejemljivo.

V drugi fazi smo si zato postavili dvojen cilj: prvič, da ponovno branimo enako pravico do izobraževanja za razvoj pravičnih in demokratičnih družb, in drugič, da povečamo zastopanost žensk in preprečimo izgubo talentov v znanosti in kulturi. Vse to lahko dosežemo s pomočjo izbirnih meril, ki upoštevajo spol, prek odborov programov, kjer so moški in ženske enakomerno zastopani, in s pomočjo podatkov v ocenjevalnih poročilih, ki razlikujejo med spoloma.

Zavedamo se, da položaj žensk v mnogih državah preprečuje večjo enakost spolov, vendar pa menimo, da si mora Komisija na tem področju še bolj prizadevati.

Čestitam poročevalki.

Ljudmila Novak, v imenu skupine PPE-DE. – (SL) Pri obravnavi programa Erasmus Mundus je sodelovalo veliko odborov. Zato poročevalka ni imela lahkega dela pri iskanju kompromisnih rešitev. V Evropski ljudski stranki/Evropskih demokratih smo se ves čas zavzemali za to, da bi bil program sprejet čim prej, v prvi obravnavi, saj ga bomo le tako lahko začeli izvajati z novim letom.

Za napredek sveta je potrebno izmenjati tudi različna znanja in znanstvene dosežke ter spodbuditi mlade raziskovalce k sodelovanju. Ta program spodbuja odličnost, enakomerno zastopanost spolov in omogoča tudi osebam s posebnimi potrebami, da v njem enakovredno sodelujejo.

Čeprav želimo pritegniti mlade raziskovalce iz tretjih držav, pa ne smemo s tem spodbujati bega možganov iz držav, ki jim že tako primanjkuje izobraženih kadrov za lastne potrebe in zmanjšanje revščine. Vse prevečkrat se namreč dogaja, da z eno roko dajemo pomoč, z drugo pa jemljemo še več kot smo dali.

Tako kot v drugih primerih se tudi pri tem programu EPP/ED zavzema za zmanjšanje administrativnih ovir in izboljšanje sistema pridobivanja viz, da se bodo odlični študentje in znanstveniki lahko posvetili študiju in raziskovanju na svojem področju in ne na področju odstranjevanja administrativnih ovir, da bi sploh lahko začeli študirati.

Lissy Gröner, v imenu skupine PSE. – (DE) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, s podporo programu Erasmus Mundus Evropski parlament v kriznih časih posreduje pravo sporočilo. Približevanje na področju izobraževanja in razvoj Evropske unije kot centra odličnosti za študij po vsem svetu sta tradicionalni zahtevi socialne demokracije.

Vseeno pa se proračun 950 milijonov EUR za to obdobje zdi skromen, zlasti v primerjavi s stotimi milijardami, ki jih sedaj trošimo zaradi napak vodstev bank.

Cilj odličnosti, ki je v ozadju prve faze programa, moramo še naprej zasledovati. Novi program je usmerjen tudi v spodbujanje medkulturnega razumevanja in sodelovanja s tretjimi državami ter spodbuja njihov razvoj na področju visokošolskega izobraževanja. Najpomembnejše nove točke v primerjavi s prvo pobudo so vključitev skupnih doktorskih programov, zvišanje štipendij in intenzivnejše strukturno sodelovanje z univerzami v tretjih državah.

Na vseh treh področjih opazamo napredek. Namen magistrskih in doktorskih programov je spodbujati odličnost evropskega visokošolskega izobraževanja po svetu. Tudi tu beležimo napredek. Višji izdatki za študente iz tretjih držav so bili upoštevani in po zaslugi pogajalskih veščin naše poročevalke so bila izboljšana tudi ključna merila, ki jih je Parlament želel vključiti v Erasmus Mundus III.

Naši cilji – geografska uravnoteženost, uravnoteženost spolov in ukinitve vizumskih omejitev – so pridobili podporo Sveta. Uspeli smo s programom „Mladi v akciji“ in enako moramo doseči z Erasmusom.

PREDSEDSTVO: GOSPOD BIELAN*podpredsednik*

Hannu Takkula, v imenu skupine ALDE. – (FI) Gospod predsednik, komisar Figel', za začetek naj se zahvalim naši odlični poročevalki gospe De Sarnez za program Erasmus Mundus. Popolnoma drži, kot je poudaril tudi komisar, da gre za pomemben program, ki lahko služi za zgled. Gre za zgodbo o uspehu, ki smo jo v Evropski uniji uspeli ustvariti, doživeti in udejanjiti, menim pa, da se bo program v svoji novi obliki širil in postal še uspešnejši.

Sedaj tudi študentom iz tretjih držav ponujamo priložnost, da se vključijo v program in z njegovo pomočjo izboljšajo svoje znanje in sposobnosti ter se nato vrnejo v svojo domovino in tudi tam ustvarjajo blaginjo. Pomembno je, da sta bistveni sestavini razvojno sodelovanje in socialni vidik, kajti evropski pristop mora biti naravnan tako, da smo tudi sami pripravljeni ponuditi nekaj drugim celinam in tako zgraditi ne le Evropo, ampak cel naš svet.

Mladi raziskovalci, mladi študenti in učitelji bodo pri gradnji Evrope v skladu s cilji lizbonske strategije v prvih vrstah. Inovativnost, raziskave, ustvarjanje dodane vrednosti – to je tisto, kar potrebujemo, če želimo v naslednjih desetletjih zagotoviti trajnostno gospodarsko rast.

Program posebno pozornost namenja vprašanju enakosti spolov. Pomembno je, da se ohrani enakost, prav tako pa je pomembno zagotoviti, da lahko tudi invalidi v celoti sodelujejo v teh programih. Eden od pomislekov, ki smo ga slišali v več govorih, zadeva prejšnje težave zaradi birokracije in vizumskih politik, zato upam, da bomo le-te uspeli odpraviti in s tem zagotoviti, da program zelo hitro prinese rezultate. Na ta način bomo pričla zgodbam o uspehu, ki bodo plod programa.

Hvala, gospod predsednik in gospa De Sarnez. To delo je naravnost odlično in spleča se nam nadaljevati na njegovi podlagi.

Mikel Irujo Amezaga, v imenu skupine Verts/ALE. – (ES) Komisar, gospa De Sarnez, menim, da je vaša pripravljenost, da dosežete soglasje o spremembah, prejela dobesedno soglasne zahvale in priznanje v odboru, enako pa se dogaja tudi tu.

Kot ste v svojem govoru dejali, je med cilji programa razvijanje pozitivne podobe. Menimo, da je pozitiven rezultat tega poročila uspešno iskanje ravnovesja med tistim, kar je prvotni predlog označil kot odličnost, in tistim, kar razvojno sodelovanje v resnici pomeni. Potreba po odličnosti, ki bi preprečila beg možganov, se je po mojem mnenju jasno odrazila v spremembah. Uspeli smo doseči splošno soglasje o tem in ga ocenjujemo za nedvomno pozitiven rezultat poročila. Druga pozitivna točka je zagovarjanje poostrenega nadzora v odstavku, ki govori o dodeljevanju štipendij, kar je bila že od samega začetka sprememba naše skupine, ki je bila sprejeta. Zato se ponovno zahvaljujem gospe De Sarnez in čestitam odboru za poročilo.

Koenraad Dillen (NI). – (NL) Gospod predsednik, jutri bom z vsem zanosom glasoval proti temu poročilu, kajti program Erasmus Mundus je v svoji sedanjí obliki zame popolnoma nesprejemljiv. Nesprejemljiv pa je zaradi tega, ker v pretirani meri daje prednost študentom iz držav izven EU v primerjavi z evropskimi študenti.

Konec koncev številke povedo vse. Od začetka programa v letu 2004 je v njem sodelovalo okrog 4 150 študentov iz držav izven EU. Štipendija za eno študijsko leto znaša 21 000 EUR, za dve leti pa 42 000 EUR. To pomeni, da je skupen znesek za študente iz držav izven EU, ki se vključijo v program, kar 161 850 000 EUR.

Približno 200 študentov iz EU, ki so se vključili v program, je povprečno prejelo štipendijo v znesku 3 100 EUR za študij izven Evrope. Ta strošek torej skupaj znaša 620 000 EUR.

Tovrstna diskriminacija je zame nesprejemljiva in podaljševanje tega programa je zato popolnoma zgrešeno.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, komisar, sprva naj čestitam poročevalki za odlično opravljeno delo in uspešno usklajevanje dela drugih odborov. V okviru programa med leti 2004 in 2008 so študenti iz tretjih držav pridobili 4 424 štipendij, sodelovalo pa je 323 univerz. To nam kaže, kako obsežen je ta program.

Novi program Erasmus Mundus se mora prilagoditi večjemu povpraševanju po mobilnosti, obenem pa ohraniti svoje standarde. Menim, da je resnično bistvenega pomena, da se štipendije dodeljujejo evropskim

podiplomskim in doktorskim študentom, da bi povečali mobilnost v Evropi in tretjih državah, glede na to da so bili v preteklosti njihovi premiki časovno omejeni.

Strinjam se s poročevalko, da je treba pri določanju štipendij upoštevati tudi znesek šolnine, stroške študija na splošno in stroške bivanja študenta v državi gostiteljici. Nazadnje pa bi morala Komisija razpravljati o možnosti dodeljevanja posebnih spodbud državam, kot so Grčija, Avstrija, Slovaška in v splošnem nove države članice Evropske unije, ki so premalo zastopane v združenjih Erasmus Mundus. S tem bomo bolje uskladili politiko za krepitev mobilnosti pri izobraževanju v Evropski uniji.

Christa Prets (PSE). – (DE) Gospod predsednik, komisar, pozdraviti je treba dejstvo, da lahko po petih letih trajanja programa že opazimo njegovo izboljšanje in preidemo v naslednjo fazo, tako v vsebinskem kot finančnem smislu.

Parlament običajno ni tako navdušen nad sprejetjem poročila že na prvi obravnavi, vendar pa menim, da je poročilo zelo dobro napisano, da lahko njegovo vsebino močno podpremo, saj je pomembnejše, da projekt pripeljemo h koncu na prvi obravnavi, kot pa da ga onemogočimo. Nobeden od študentov ne bi razumel, zakaj smo potrebovali še drugo obravnavo. Mislim, da je zelo pomembno, da spodbujamo medkulturno razumevanje in sodelovanje s tretjimi državami, ne pa le oholo naštevamo številke, kot so nekateri od kolegov poslancev pravkar počeli, in računamo, kako in kje nam vse to sploh koristi. Izmenjava vedno prinaša koristi in zmeraj smo od nje pridobili veliko. Koristi obema stranema. Kakršen koli drug zorni kot pa je ozkogled in dlakoepski.

Pomembno je tudi, da izboljšamo promocijo programa, da ga še bolj oglašujemo v državah, katerih udeležba je prenizka, in da poenostavimo celo vrsto stvari. Sporazum o vizumih je zelo pomemben in osnoven, enako kot na primer poenotenje vpisnin v vseh državah. Potrebujemo več primerljivosti in več poenostavitev, če želimo projekt premakniti naprej. Geografska zastopanost vseh držav bi morala biti seveda čim večja, da bi bil projekt uspešnejši.

Resnično smo lahko zelo ponosni na minulih pet let in zagotovo bomo v prihodnje zabeležili še večji napredek. To pa je v skladu s temo izmenjave in evropskega leta medkulturnega dialoga 2008, ki se ne sme omejiti le na različne razprave, ampak se mora udejanjiti v praksi.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE). – Gospod predsednik, naj čestitam gospe De Sarnez za zelo izčrpno poročilo in njegove plemenite cilje. Zelo pomembno je, da bo ta program visokousposobljenim študentom in akademikom pomagal pridobiti kvalifikacije in izkušnje v Evropski uniji, da bodo lahko izpolnili zahteve trga dela, ter jih prek posebnega partnerstva spodbujal, da svoje izkušnje ali kvalifikacije posredujejo naprej ob vrnitvi v svojo domovino.

Poudariti želim, da bo Erasmus Mundus zagotovil bolj strukturirano mednarodno sodelovanje med visokošolskimi zavodi – po zaslugi večje mobilnosti med Evropsko unijo in tretjimi državami –, in izboljšal tako dostopnost kot prepoznavnost evropskega visokošolskega izobraževanja v svetu. Poudarjam dejstvo, da bi morali ta program izvajati v skladu s cilji akademske odličnosti in zagotavljati uravnoteženo geografsko zastopanost, s čimer bi se izognili premajhni udeležbi nekaterih evropskih držav in pretirani zastopanosti azijskih študentov na škodo na primer študentov iz sredozemskih držav ali držav AKP.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, komisar, naj vam najprej čestitam za vztrajnost in za novi program, ki ste ga predstavili. Prav tako bi želela čestitati poročevalki gospe De Sarnez in svojim kolegom, ki so trdo delali za boljši predlog in dober sporazum. Naj poudarim pomen tega programa za mobilnost v Evropi, saj bo Evropejcem omogočil, da spoznajo zunanji svet in pripomorejo k vlogi Evrope pri razvoju kultur v sodobnem svetu in dialogu med njimi.

Naj tudi opomnim Parlament, da lahko ta program deluje kot dopolnilo – in izkoristiti moramo vse priložnosti brez sovpadanj – dvema pomembnima novima instrumentoma, ki ju imamo na voljo: Evrosredozemska univerza in Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo.

Prav tako naj izpostavim, da moramo upoštevati kakovostno oceno in analizo kot tudi številke, ki so včasih pozitivne, včasih pa negativne. Pozornost moramo nameniti državam, ki ne sodelujejo, in razlogom za njihovo nesodelovanje, kajti načini uporabe, pristopa in ocenjevanja Erasmus se od ene univerze do druge zelo razlikujejo.

Škoda pa je, da se te priložnosti izničijo zaradi izkrivljanj ali napačnega pristopa izobraževalnih ustanov ali birokratskih težav v različnih državah.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Leta 2004 je v tujini študiralo 2,5 milijona študentov, od teh 70 % v nič več kot šestih državah. Leta 2007 je bilo 1,84 % BNP Evropske unije porabljenih za raziskave in inovacije. Naj vam predstavim še nekaj števil: 81 % sredstev za raziskave in razvoj je bilo uporabljenih v sektorju industrije, le 42 % industrijskih podjetij pa je vključenih v inovacijske dejavnosti. To pomeni, da če želimo konkurenčno gospodarstvo, potrebujemo raziskovalce in ljudi z magisterijem in doktoratom.

Program Erasmus moramo nadaljevati. Program moramo razširiti, da bo obsegal tudi doktorate. Prav tako moramo nameniti več sredstev evropskim udeležencem programa. Naj poudarim, kako pomemben je študij tujih jezikov v novem programu Erasmus Mundus. Za konec pa naj dodam še to, da bi bilo potrebno nameniti več sredstev tudi segmentu Erasmusa, ki je namenjen mladim podjetnikom.

Zita Plešinská (PPE-DE). – (SK) Komisar, padec železne zaves je mladim v Evropi 27 držav prinesel ogromno priložnosti, zlasti na področju izobraževanja. Obiski priznanih evropskih univerz v okviru izmenjav in doktorski študiji odpravljajo ovire pri komunikaciji, zato sem z zanimanjem prisluhnila podrobnim informacijam poročevalke in komisarja Figel'a.

Spomnim se svojih študentskih let, ko sem kot Slovakinja dobila priložnost za študij na fakulteti za arhitekturo na univerzi v Budimpešti. Z zavistjo sem gledala svoje kolege študente, ki so si lahko delovne izkušnje nabirali v Parizu. Jaz francoskega vizuma nisem mogla dobiti. Hvala bogu, da naši otroci nimajo več teh težav.

Zato bi želela dodati svoj glas tistim kolegom, ki so govorili o poenostavitvi vizumskega režima za študente iz tretjih držav – iz Ukrajine, Belorusije, Gruzije in Moldavije, ki želijo izkusiti, kako živijo njihovi sovrstniki v EU. To bi posredovalo jasno sporočilo tistim državam, za katere želimo, da bi se približale EU.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Gospod predsednik, komisar, za nas je posebej pomembno, da razširimo program Erasmus Mundus in ga spremenimo v učinkovito orodje za izboljšanje standarda višješolskega izobraževanja v državah članicah in drugih državah v njegovem geografskem območju. Če je za trg dela posebej pomembno, da omogoči mobilnost človeških virov, mora enotno izobraževalno in gospodarsko območje omogočiti mobilnost za pridobitev kvalifikacij.

Naj čestitam Komisiji in poročevalki za prizadevanja, da bi nam izvajanje razširjenega programa prineslo rezultate. Program je eden od razlogov in tudi priložnost za izoblikovanje izobraževalnih programov s podobno vsebino, ki ne bodo le poenostavili postopka, ampak tudi pripomogli k pridobivanju dodiplomskih in doktorskih študentov v prihodnje, ter izpolnili zahteve izobraževanja, ki je skladno z gospodarskimi prioritetami EU. Integracija v izobraževanju nam zagotavlja vsesplošen razvoj. Program pa prihaja ravno pravi čas, saj je v zadnjih letih v mnogih državah zanimanje za doktorske programe upadlo, pa tudi okolje za pridobivanje in nudenje visokošolske izobrazbe se je spremenilo.

Hvala.

Mihaela Popa (PPE-DE). – (RO) Ko govorimo o programu Erasmus Mundus, govorimo o izmenjavi nazorov, izmenjavi, ki je zlasti plod mobilnosti in izmenjave mnenj ter spodbujanja večjezičnosti in, kot je rekel komisar, medosebnih odnosov.

Erasmus Mundus je za študente, doktorske podiplomske študente in predavatelje tako zelo pomemben, ker živimo v mobilni Evropi, kjer vsaka država ohranja svojo identiteto, obenem pa si tudi prizadeva spoznati in razumeti ostale države okrog sebe. Pravočasen, ustrezen in profesionalen dostop do informacij je izredno pomemben za študente, ki želijo izkoristiti vse priložnosti v Evropski uniji.

Zato sem podala spremembo k osnutku poročila, ki zahteva vzpostavitev programa mobilnosti za magistrske programe in vključitev evropskega informacijskega portala Erasmus Mundus. Ta program je pomemben predvsem zato, ker javno podpira vrednote, na katerih temelji Evropska unija. Tu imam v mislih spoštovanje človekovih pravic, socialno raznolikost, toleranco in nenazadnje tudi mir, ki ga na tem našem planetu tako zelo potrebujemo.

Dumitru Oprea (PPE-DE). – (RO) V zvezi z mobilnostjo v okviru programa Erasmus naj povem, da so davi radijske postaje v romunskem mestu Iași obveščale o posebnih prireditvah, ki bodo potekale v sredo. Več kot 100 mladih iz več kot 17 držav se bo udeležilo slavlja v predavalnici univerze, kjer jim bo vodstvo univerze skupaj z mladimi iz skupnosti izreklo tradicionalno dobrodošlico s kruhom in soljo. Kaj več si še lahko želimo od tovrstnih prireditev, na katerih se v imenu večkulturnosti in večjezičnosti zbirajo mladi iz vse Evrope. Menim, da bi bila širitev programa za najboljše študente z znanjem večine tujih jezikov dobrodošla; to bi bilo nekaj, kar bi Evropi prineslo zajamčene koristi.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Obiski mladih v okviru izmenjav so med paradnimi projekti Evropske unije. Predstavljajo najboljši način uporabe sredstev, saj izmenjave neprecenljivo pripomorejo k razvoju pristne enotnosti in sodelovanja po vsem svetu.

Med razpravljanjem o drugem sklopu programa Erasmus Mundus pa bi rad sprožil vprašanje destinacij. V mislih imam Evropejce, ki potujejo v države v razvoju ali v balkanske države. Menim, da bi si poleg predlaganega povečanja financiranja morali prizadevati k spodbujanju Evropejcev, da potujejo v te države. Udeleženci izmenjav v manj priljubljenih državah bi bolj cenili lokalno tradicijo, kulturo in politiko. Razumeli bi oddaljene države in narode. Naše poznavanje le-teh je ponavadi nepopolno in pogosto temelji na negativnih stereotipih.

Menim, da bi morali spodbujati izmenjavo mladih z Belorusijo, Ukrajino in Gruzijo. Za študente iz teh držav bi bil obisk naših visokošolskih ustanov odlična priložnost, da se razvijajo v skladu z zahodnimi standardi. Lahko bi ponotranjili načela, ki prežemajo našo demokracijo. Le-ta bi jim lahko služila kot vzor.

Evropska unija se trdno zavezuje k podpori zahodno usmerjenih politikov v teh državah. Današnji študenti so lahko jutrišnja elita. Ko bi poskušali vplivati na tok sprememb v njihovih lastnih državah, bi lahko črpali iz tistega, kar so se naučili med bivanjem v naših visokošolskih ustanovah.

Tadeusz Zwiefka (PPE-DE). – (PL) Gospod predsednik, Evropa nujno potrebuje izvrstne obrtnike, znanstvenike in visoko usposobljene strokovnjake. Zato toplo pozdravljam naslednjo fazo programa Erasmus Mundus, katerega cilj je ustvariti takšne posameznike. Program prihaja v ravno pravnem času, če upoštevamo trenutno uvrstitev evropskih visokošolskih ustanov v svetu. Žal se jim trenutno ne godi prav dobro in se ne uvrščajo visoko v primerjavi s situacijo pred nekaj desetletji.

Naj vseeno izpostavim nekatera pravna vprašanja, povezana s programom Erasmus Mundus. Dvojna spričevala pravno niso priznana v vseh državah članicah. Zato je potrebno prilagoditi nacionalno zakonodajo, da bi posameznikom omogočili opravljanje zadevnih dejavnosti. Drugo zelo pomembno vprašanje, ki ga želim postaviti, je to, da bi po mojem mnenju morali upravičence programa spremljati. Študenti iz tretjih držav prihajajo k nam, žal pa nekatere od teh držav še vedno niso demokratične. Izvedel sem, da Belorusija k nam ne pošilja svojih najboljših ljudi, ampak samo tiste, ki jih podpirata diktatura gospoda Lukašenka in lokalna KGB.

Jamila Madeira (PSE). – (PT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, še enkrat se moram opravičiti za zamudo. Letos praznujemo evropsko leto medkulturnega dialoga. Potreba po vključitvi vseh in razumevanje, da so izobraževanje, znanje in interakcija različnih kultur bistvenega pomena, sta postala že znani dejstvi. Zato so bile moje pobude v zvezi z letošnjim letom izvedene na različnih področjih ukrepanja in poseganja.

Program Erasmus Mundus ima tudi svojo vlogo v tem kontekstu in v okviru te nove perspektive je že vključen v novo ureditev. Program Erasmus Mundus pomembno prispeva k izoblikovanju centrov odličnosti v Evropski uniji, ki bodo do neke mere omejili beg možganov iz nje. Igra tudi ključno vlogo v širjenju evropskih vrednot med državljani tretjih držav, ki pridejo k nam na študij in na stari celini odkrijejo neponovljivo kulturno in jezikovno raznolikost, ki je zelo privlačna in se po njej ločujemo od modelov iz drugih delov sveta.

Vseeno pa sta dialog in medkulturno razumevanje trčila ob nekatere probleme. Zaradi vizumov za študente programa Erasmus Mundus in pogostih težav s pridobitvijo in podaljšanjem teh vizumov študenti v Evropski uniji pogosto živijo v na pol tajnih razmerah, saj obiskujejo enake študije, imajo pa le turistično vizo, ki včasih poteče.

Menim, da je ključnega in nujnega pomena poiskati rešitev, ki na področje vizumov za te študente prinaša hitrost, preglednost in učinkovitost. Poznavanje jezikov je tudi bistveno, saj omogoča kulturno razumevanje in sožitje izven strogo akademskega prostora. Zato moramo to vsekakor zagotoviti. Na koncu naj se zahvalim gospe De Sarnez za način, s katerim je vodila celoten postopek, in za uravnoteženo poročilo, ki ga je pripravila.

Ján Figel', član Komisije. – (SK) Zahvalil bi se predvsem za zelo živahno razpravo, s katero smo se potrdili soglasje o večji in boljši mobilnosti ali, z drugimi besedami, o Evropi, ki prek izobraževanja vzgaja ne le svoje študente, ampak tudi tiste iz tujine za bolj odprto mednarodno okolje in večjo odgovornost. Na to temo bi želel dodati še nekaj pripomb.

Popolnoma se strinjam, da je Erasmus Mundus zelo pomemben instrument, ne samo zaradi mobilnosti, ampak zaradi celotnega procesa, s katerim želimo na primer narediti evropske univerze privlačnejše in ustvariti evropski višješolski prostor – torej zaradi bolonjskega procesa. Po nekaj letih so rezultati razvidni

iz dejstva, da proces ne zadeva samo evropske celine, ampak se mu pridružujejo tudi države izven Evrope, in da Evropa v današnjem svetu igra vse pomembnejšo vlogo v mednarodni mobilnosti. Deloma gre zahvala Programu Erasmus Mundus, da lahko na primer sedaj – na podlagi kitajske uradne statistike – trdimo, da se trenutno več kitajskih študentov odpravlja na univerzitetni študij v Evropo kot v ZDA.

Med najvišje uvrščenimi univerzami na lestvici „Shanghai Ranking“ jih 75 % sodeluje v programu Erasmus Mundus. To je fantastičen rezultat po le nekaj letih. V zvezi s kakovostjo selekcije pa naj povem, da na primer že samo dejstvo, da je bilo za vsako prosto mesto v programu v preteklih štirih letih 8 prijavljenih, torej je razmerje 8 : 1, predstavlja odličen predpogoj za selekcijo in potrjuje, da sta tako povpraševanje kot kakovost programa visoka. Ena univerza ali konzorcij od sedmih dobi priložnost. Torej je med sedmimi ponudbami izbran en konzorcij. Dejstvo, da jih 15 % uspe, ponovno potrjuje raven odličnosti.

V zvezi z obveščanjem naj povem, da si bomo po najboljših močeh prizadevali, da informacije dosežejo tudi tiste kraje, kjer jih sedaj ni, in tako bolje uravnotežili razširjenost programa in zastopanost v njem. To zlasti velja za nove države članice in tudi za mednarodni prostor. Kot veste, pripravljamo zelo pomembno spletno stran „study-in-europe.org“, ki bo uporabna za vse, ki želijo pridobiti specifične informacije. Poleg tega bomo organizirali posebne ciljno usmerjene in osredotočene informacijske kampanje.

Zato tudi prilagajamo program, da bo omogočal dvosmerno mobilnost, ne samo v države članice EU, ampak tudi iz njih, kar je po mojem mnenju zelo pomembna kakovostna sprememba, ki bo zagotovo prinesla rezultate. Naš interes je bil in je še vedno, da skupne diplome in skupni študijski programi pomagajo v procesu reforme ter pripomorejo k temu, da študij v Evropi postane privlačnejši. Za zaključek pa še to: enako kot lahko danes rečem, da je po štirih letih Erasmus Mundus postal eden od mednarodnih programov najvišje kakovosti, verjamem tudi to, da bo sčasoma pripomogel k izboljšanju položaja evropskih univerz, da ne bodo več ostajale v drugi postavi, ampak se bodo prebile med najboljše na svetu. To je smisel našega sodelovanja.

Hvala lepa. Želim vam vso srečo pri izvedbi programa.

Marielle De Sarnez, poročevalka. – (FR) Gospod predsednik, rada bi se zahvalila vsem kolegom poslancem, ki so pravkar govorili. Potrjujem vse, kar so povedali glede vsebine tega vprašanja, in sem zadovoljna z zelo velikim soglasjem, ki nas nocoj združuje.

Najlepša hvala Evropski komisiji za vso pomoč pri delu. Najlepša hvala Odboru za kulturo in izobraževanje, njegovemu predsedniku in tajništvu, ki je bilo zelo dejavno. Najlepša hvala vsem članom Odbora za kulturo. Najlepša hvala tudi govornikom iz Odbora za razvoj, Odbora za zunanje zadeve in Odbora za pravice žensk in enakost spolov.

Na kratko naj povem, da se popolnoma strinjam z vašimi cilji. Izboljšati moramo udeležbo žensk v programu in zagotoviti, da se uporabljena sredstva uporabljajo v skladu s cilji na področju razvoja in zunanjih odnosov. Glede tega mora biti Parlament v prihodnjih letih še naprej pozoren, in to tudi bo.

Če se približujemo sporazumu na prvem branju, ki se bo, upam, udejanjil jutri zjutraj, je to zato, ker je vsak od nas svojo vlogo odigral v celoti in pozitivno. Naši stiki z Evropsko komisijo, spremembe, ki so jih podali kolegi poslanci, razprave v Odboru za kulturo, delo odborov, ki so pripravili mnenja – vse to je na koncu pripeljalo do visoke kakovosti programa. Za to se vam iskreno zahvaljujem. Menim, da bomo na ta način opravili koristno nalogo in pokazali, da ima lahko Evropa zahtevne vrednote, a je istočasno tudi velikodušna.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Alessandro Battilocchio (PSE), v pisni obliki. – (IT) Hvala, gospod predsednik. Kot sem že poudaril v svojem govoru pred tem, Odbor za razvoj potrjuje cilje programa Erasmus Mundus in podpira ta predlog. Moje poročilo je vsebovalo predloge, ki jih je poročevalka upoštevala. Vendar pa bi želel vseeno pozvati Komisijo: ne smemo ponavljati napak iz preteklosti. Še pred nekaj meseci smo se morali obrniti na Sodišče Evropskih skupnosti za zagotovitev skladnosti z zakonskimi določbami, ki jih vsebuje instrument za razvojno sodelovanje (IRS). Načelo, ki ga podpiramo, je preprosto in neposredno: sredstva, namenjena razvoju, se morajo dejansko in v celoti uporabiti za razvoj. Vemo, da se je komisar Figel zavezal k temu, in bomo zadevo pozorno spremljali, da zagotovimo, da se referenčni zakonodajni okvir spoštuje v celoti.

Genowefa Grabowska (PSE), v pisni obliki. – (PL) Kot poslanka Evropskega parlamenta in kot učiteljica z dolgoletnim stažem poučevanja v visokem šolstvu sem bila pogosto priča prednostim, ki jih prinašajo pogodbe med visokošolskimi zavodi in študenti. Zato v celoti podpiram to poročilo in potrjujem predloge poročevalke. Izmenjava študentov, ki jo je začela EU, je sedaj visoko razvita in je postala svetel zgled nadnacionalnega in izjemno uspešnega sodelovanja. Več kot milijon študentov je že izkoristilo prednosti študija v drugi evropski državi. Erasmus Mundus je novejši program za mobilnost študentov in akademsko sodelovanje. Še naprej bo študentom iz držav izven EU nudil priložnost za študij v evropskih državah. Poleg tega bodo po zaslugi tega programa evropski študenti lahko pridobivali izkušnje v partnerskih ustanovah po vsem svetu.

Evropski parlament je edina demokratično izvoljena institucija v EU. Menim, da njegova zavezanost temu programu izboljšuje njegov položaj in zagotavlja, da v državah članicah, univerzitetnih mestih in zainteresiranih visokošolskih ustanovah pridobiva na veljavi.

Zato podpiram vse predloge in ideje za odstranitev preprek in upravnih ovir, ki zmanjšujejo dostopnost programa in lahko odvrnejo potencialne udeležence. Zlasti pa pozivam k čim večjim vizumskim olajšavam za udeležence programa. Prepričana sem, da je to vredno doseči. Če velikemu številu študentom omogočimo, da se vključijo v program, je to naša najboljša investicija nasploh. Prinesla nam bo latenten intelektualni kapital, na katerega se bo lahko Evropa vedno zanesla.

Maria Petre (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Vsi lahko potrdimo, da je bila prva faza delovanja programa Erasmus uspešna. Spremembe programa v drugi fazi njegovega delovanja so odlične in vključitev tretjih držav je dobra ideja. Istočasno pa opažamo, da odstotek mladih žensk, ki se vključijo v program, upada.

Menim, da moramo v okviru programa sodelovanja zasledovati cilje zagotavljanja visokokakovostnega izobraževanja, spodbujanja osebnega razvoja evropskih univerzitetnih predavateljev, prispevanja k socialni koheziji ter spodbujanja aktivnega državljanstva in enakosti z odpravo spolnih stereotipov v družbi. Prav tako menim, da mora program poenostaviti dostop mladim ženskam, ki živijo na podežlju in v regijah z omejenimi gospodarskimi možnostmi, ter ženskam z učnimi težavami.

To je edini način za boj proti vsakršni obliki diskriminacije na dolgi rok ter spodbujanje dejavnega sodelovanja mladih in zlasti žensk v socialnem, gospodarskem in političnem življenju v njihovih domačih državah. Na ta način bomo lahko v programu izoblikovali stvarno in uporabno vsebino, ki bo namenjena vsem mladim v šolah v Evropi in v tretjih državah.

17. Zaščita otrok pri uporabi interneta in drugih komunikacijskih tehnologij (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0404/2008) gospe Angelilli v imenu Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve o predlogu Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o oblikovanju večletnega programa Skupnosti za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije (KOM(2008)0106 – C6-0092/2008 – 2008/0047(COD)).

Roberta Angelilli, poročevalka. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, zahvaljujem se Komisiji, francoskemu predsedstvu in vsem kolegom poslancem EP, zlasti pa pripravljavcem mnenj, za dobro opravljeno delo pri pripravi kompromisnega besedila na prvi obravnavi, ki bo omogočilo uveljavitev programa „Varnejši internet“ ob načrtovanem času, to je 1. januarja 2009.

Novi program za otroke, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije, bo, kot vemo, temeljil na štirih glavnih področjih delovanja: zmanjševanje nezakonite vsebine in obravnava škodljivega vedenja na spletu; spodbujanje varnejšega spletnega okolja, vključno z *ad hoc* tehnološkimi instrumenti; obveščanje, sodelovanje in preprečevanje za zagotavljanje ozaveščenosti javnosti o priložnostih in tveganjih, povezanih z uporabo spletnih tehnologij in, nazadnje, vzpostavitev baze znanja za spodbujanje sodelovanja in izmenjave dobre prakse in informacij na mednarodni ravni.

Statistike so zgovorne, kar se dobro zaveda tudi komisarka Reding: starost, pri kateri otroci dostopajo do interneta, se je močno znižala. Že v starosti 9 ali 10 let otroci dostopajo do interneta večkrat na teden, 75 % dvanajstletnikov do petnajstletnikov v Evropi pa internet uporablja približno tri ure na dan za komuniciranje prek klepetalnic ter strani za pošiljanje sporočil in navezovanje družabnih stikov.

Cilj programa seveda ni kriminalizirati internet v katastrofični viziji novih tehnologij, ampak ravno nasprotno. Naš cilj je pripraviti ustrezna orodja, da bi bolje razumeli svet novih tehnologij in uspešno krmarili v njem, da bi obvladali njihov pozitiven potencial in izkoristili priložnosti, ki jih ponujajo na področju obveščanja, izobraževanja in družabnega življenja, pri tem pa se tudi naučili, kako se zaščititi pred zlorabami. Ne moremo namreč prezreti najnovejših podatkov, ki kažejo da je 30 % mladih doživelo na spletu vsaj en neprijeten stik, vsaj eno neljubo izkušnjo, ko je otrok naletel na pornografske vsebine, različna žaljiva ali nasilna sporočila, spolno nadlegovanje ali celo vsebino, ki je spodbujala k nasilju, samopoškodbi, samomoru, anoreksiji ali bulimiji.

Ne moremo prezreti eksponentne rasti strani z vsebinami otroške pornografije. Ne moremo zamahniti z roko pri podatkih Interpola, v katerih poročajo, da je vsako leto na splet vključenih 500 000 novih originalnih posnetkov otroške pornografije. Odbor je med drugim upravičeno poudaril tri nove trende: „navezovanje stikov“, kar pomeni nadlegovanje otrok prek spleta s psihološko manipulacijo zato, da se pozneje naveže stik v resničnem življenju. „Navezovanje stikov“ je še posebej zahrbtno, ker je približevanje žrtvi na videz „prijaznejše“. Na začetku ni neposrednega govora o spolnosti. Otroka pritegne ljubezniv in zaupen način komuniciranja, nevarnosti ne dojame, ampak uživa v posebnem odnosu, ki se razvija, in zato o njem ne govori z drugimi, še najmanj pa s svojimi starši. Ravno zato je ta situacija med najnevarnejšimi, ker je otrok ne dojame kot take in pogosto privede do osebnega stika in telesne zlorabe.

Drugi trend je „kibernetško ustrahovanje“, oblika ustrahovanja, ki uporablja nove tehnologije, s katerimi je žrtev pod pritiskom dlje časa, saj je lahko ustrahovana 24 ur na dan prek spleta in mobilnega telefona. Imamo pa še drug problem: tehnološki prepad med generacijami. Imamo generacijo otrok, rojenih v digitalni dobi – otrok, ki že pri petih letih spretno uporabljajo videoigre in z lahkoto deskajo po internetu –, in odraslih, njihovih staršev in učiteljev, med katerimi jih veliko računalnika ne zna niti prižgati ali poslati sporočila ali pa nove tehnologije uporabljajo previdno in neradi. Zato je nujno, da ta generacijski prepad premostimo.

Cilji programa so ambiciozni, morda celo preveč glede na razpoložljiv proračun 55 milijonov EUR, vseeno pa je izhodišče dobro. Kot običajno je Parlament želel dati spodbudo in zaorati ledino s svojimi predlogi, ki jih tu ne bom navajala, ker so v mojem poročilu in mi sedaj že zmanjkuje časa. Gospod predsednik, naj za zaključek poudarim, da je naša obveznost, tako Parlamenta kot – prepričana sem, da tudi – Komisije, da imamo te zadeve vedno pod budnim očesom.

Viviane Reding, članica Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi se zahvalila Parlamentu, da je tako hitro obravnaval predlog Komisije in omogočil programu, da se čim prej začne.

Zahvalila bi se tudi poročevalki, da je izpostavila zelo pomembna vprašanja, ki jih moramo obravnavati. Uporabe in aplikacije interneta in mobilnih telefonov so se precej pomnožile, odkar so se prvič pojavile. Sedaj imamo interaktivne trge in zelo majhni otroci – ne samo mlajši odrasli – veliko svojega časa preživijo na spletu, včasih celo več kot pred televizijo. Smo v situaciji, ko starši ne znajo ravnati z novimi tehnologijami ali ne poznajo njihovih funkcij.

Menim, da ne smemo biti negativno nastrojeni. Internet in mobilni telefoni nam ponujajo sijajne, vznemirljive priložnosti. Ne glede na to pa ne smemo prezreti druge plati medalje. V resničnem svetu obstajajo tveganja pri uporabi interneta in mobilnih telefonov, zlasti za ranljivejši del naše populacije – otroke. Te nevarnosti, kot je tudi poročevalka lepo povedala, obsegajo od ogledovanja škodljivih vsebin do nadlegovanja in ustrahovanja, vse to pa je sčasoma postalo preprosteje in vsakdanje. Še huje je to, da je internet postal sredstvo za spolne zlorabe. Kljub skupnim prizadevanjem v boju proti proizvodnji in distribuciji tako grozljivega materiala se njegov obseg povečuje. Zato je nujno, da ukrepamo proti tem negativnim in nesprejemljivim praksam.

Zaščita otrok mora biti naša skupna odgovornost. Seveda se začne v družini, ampak družine moramo usposobiti, da lahko pomagajo svojim otrokom. V to se morajo vključiti vlade, industrija, neprofitne organizacije in šole. To pa je tudi cilj novega programa za varnejši internet. Ohranil bo vse, kar je bilo v prejšnjih letih doseženo na področju zaščite na internetu, gradil na uspešnih dejavnostih in izboljšal varnost otrok v današnjem spletnem okolju. Vemo, da so ti skupni ukrepi vlad, zasebnih organizacij in industrije zelo dober primer, kako lahko Evropa neposredno vpliva na vsakdanje življenje državljanov. Več otrok internet uporablja doma ali v šoli, vendar pa ni nujno, da so starši in učitelji ustrezno seznanjeni s priložnostmi in tveganji. Zato bomo dejavno nadaljevali s prizadevanji za varnejše spletno okolje za otroke, tako da bomo obveščali starše, usposabljali učitelje in zahtevali usklajeno ukrepanje nacionalnih vlad in izobraževalnih društev.

Seveda bomo ohranili vsebino predlogov Komisije, obenem pa je Parlament predstavil celo vrsto sprememb, ki podrobneje opisujejo enega ali več osnovnih ciljev in odražajo veliko soglasje v Parlamentu. Zato lahko Komisija podpre spremembe, ki so predstavljene v poročilu gospe Angelilli. Te bodo tlakovale pot do uspešnega dogovora s Svetom na prvi obravnavi. Prepričana sem, da bo kompromisno besedilo programa, kot vam je bilo predloženo danes, dobilo veliko podporo Parlamenta in, upajmo, tudi drugega zakonodajalca.

Christopher Heaton-Harris, poročevalec mnenja Odbora za kulturo in izobraževanje. – Gospod predsednik, delo na tem dokumentu mi je bilo v užitek. Prvič lahko pošteno in odkrito povem, da mi je bilo v veselje delati na tem spisu prav z vsemi, zlasti pa s poročevalko za to področje, gospo Angelilli.

Dovolil sem si posvetovati se s svojimi volivci prek časopisnih prispevkov na temo dokumenta zato bodo nekatere moje pripombe izhajale iz tistega, kar so mi povedali volivci.

V Odboru za kulturo smo imeli resnično prijetno razpravo o tej tako resni temi z nekaterimi dobro podkovanimi prispevki. Skupaj smo ugotovili, da nam ni treba ponovno izumljati kolesa. Na področju samoureditve imamo že precej dobre prakse: družbe za mobilno telefonijo, kot je T-Mobile, orjejo ledino na tem področju z različnimi ovirami in preverjanji, ki otroku preprečijo dostop do vseh spletnih vsebin, predvsem pa sumljivih. Ponudniki internetnih storitev in organizacije, kot je Internet Watch Foundation v Združenem kraljestvu in INHOPE, ki deluje na evropski ravni, resnično dobro sodelujejo v reševanju problemov, ki jih prinašajo nekatere spletne vsebine, in ugotavljanju, kako se z njimi spopadajo mladoletniki po vsej Evropi.

Problemi pa vseeno obstajajo. Poročevalka je omenila „navezovanje stikov“. V Evropi nimamo enotne opredelitve tega pojava in v nekaterih državah članicah ni nezakonito, če z otrokom navezuješ stik na način, ki ga je opisala gospa Angelilli. Temu se moramo posvetiti. Morda bi gospa Reding lahko to večkrat predlagala na sestankih Sveta tistim državam, ki so na tem področju manj dejavne.

V svojem odboru sem z užitkom delal na tej temi, izmenjali smo si nekaj zanimivih izkušenj, prvič pa lahko tudi z veseljem pozdravim proračunski ukrep v Parlamentu.

Titus Corlăţean, pripravljavec mnenja Odbora za pravne zadeve. – (RO) Glede na spreminjajoči se avdiovizualni sektor je nujno, da ne izobražujemo samo otrok, ampak tudi starše in vzgojitelje ustrezno obveščamo o tveganjih za otroke ter jih vključimo v pripravo razmer, kjer se lahko spletne informacijske storitve uporabljajo v varnem okolju.

Na podlagi mnenja Odbora za pravne zadeve smo postavili cilj, da pripravimo evropsko strategijo za boj proti spletnemu „navezovanju stikov“ in zaščito telesne, duševne in moralne integritete otrok, ki bi jim dostop do neprimernih vsebin prek novih komunikacijskih sredstev lahko škodoval. Zahtevali smo uvedbo kakovostne oznake ponudnikov internetnih storitev, da lahko uporabniki na preprost način preverijo, če nek ponudnik upošteva kodeks ravnanja, ter uvedbo filtrov in učinkovitih sistemov preverjanja starosti.

Kriminal na tem področju sega preko nacionalnih meja. Menim, da potrebujemo koordiniran pristop za različne nacionalne podatkovne zbirke, ki jih moramo povezati z Europolom. Trenutno ne moremo zamahniti z roko nad gospodarskimi tveganji, ki nastanejo, kadar otroci uporabljajo internet, zato smo zahtevali, da se tudi storitve mobilne telefonije izrecno omenijo kot področje, kjer moramo otroke zaščititi pred zlorabami ali škodljivim ravnanjem. Naj zaključim z mislijo, da podpiramo sprejetje poročila, obenem pa tudi čestitam poročevalki.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou, pripravljavka mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov. – (EL) Gospod predsednik, komisarka, menim, da je Evropska unija z večletnim programom za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije, korak pred drugimi na globalnem področju zaščite otrok. Zato imamo priložnost čestitati poročevalki Evropskega parlamenta, kajti tudi sami sodelujemo v tem in tako dokazujemo svojo ozaveščenost.

Naš Odbor za pravice žensk in enakost spolov pa v svojem mnenju poudarja, da je treba vedno upoštevati značilnosti vsakega spola posebej, udeleženos obeh spolov, znanje in uporabo novih tehnologij in posebno zaščito, ki jo potrebuje vsak spol posebej, ter zaščito pred nevarnostmi, ki so tipične za dečke oziroma deklice – vse to pa je treba posebej navesti in analizirati.

Omenjamo tudi zaščito ranljivih skupin, ranljivih otrok, ki so izpostavljeni nevarnosti spolne zlorabe, nadlegovanja in ustrahovanja.

Drugi segment, ki ga poudarjamo, je obveščanje staršev, skrbnikov in vzgojiteljev, ne glede na to, kdo so. Poudarjamo tudi potrebo po raziskavah, ki bi pripomogle k večji zaščiti otrok. Seveda vemo, da ste opravili oceno vplivov in se o tem javno posvetovali. Vendar pa se morajo raziskave nadaljevati in obravnavati tudi razlike med spoloma.

Izpostaviti želimo tudi potrebo po razvoju podjetništva, ki mora preskočiti ovire, se soočiti z nevarnostmi in nadaljevati svojo pot, da bomo imeli Evropo, ki je močna tako razvojno kot pri zaščiti svojih državljanov.

Csaba Sógor, v imenu skupine PPE-DE. – (HU) Hvala, gospod predsednik. To poročilo mi je pisano na kožo, saj moji štirje otroci deskajo po internetu in se s temi skrbmi srečujem vsakodnevno. Države članice EU si zelo prizadevajo, da bi svetovni splet postal otrokom prijaznejši, ne smemo pa pozabiti na to, da je že leta 1999 Komisija začela program „Varnejši internet+“, ki velja še danes. Kot smo slišali, je cilj programa boj proti škodljivim in nezakonitim vsebinam, precejšen poudarek pa namenja tudi večjemu ozaveščanju o uporabi interneta ter spodbujanju razvoja varnega spletnega okolja. K temu, kar je že bilo povedano, naj dodam še to, da je v obdobju od 2001 do 2007 izginilo 20 000 otrok, samo 500 jih je bilo najdenih.

Med naštetimi nalogami bi želel izpostaviti boj proti nezakonitim vsebinam in škodljivemu ravnanju na spletu. Na tem področju je veliko pomanjkljivosti: nima vsaka država članica odprte telefonske številke, kjer lahko nemudoma prijaviš nezakonito vsebino, na katero si naletel na spletu, ali strani, ki poskušajo „navezovati stike“ z otroki.

Druga pomembna stvar, ki je ne smemo pozabiti, je ta, da vzpostavitev baze znanja terja večje in učinkovitejše sodelovanje med državami članicami. Ni naključje, da je v programu skoraj polovica od 55 milijonov EUR namenjena financiranju ozaveščanja javnosti, saj je preventiva najboljše zdravilo. V vsakem primeru pa organi pregona ves čas iščejo storilce kaznivih dejanj, ne glede na to, ali so le-ta povezana s programsko opremo ali so katere koli druge oblike. Ravno zaradi tega želimo pritegniti pozornost držav članic k dejstvu, da bi lahko tudi same vlagale sredstva v ta namen, poleg omenjenih 55 milijonov EUR sredstev Evropske unije, in učinkoviteje sodelovale pri izvajanju programa, ki je predstavljen v tem poročilu. Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov podpira odobritev poročila. Hvala lepa.

Ilijana Malinova Jotova, v imenu skupine PSE. – (BG) Hvala, gospod predsednik, gospe in gospodje. Gospa Angelilli, dovolite mi, da se vam zahvalim in vam od srca čestitam za poročilo. Glede na to, da je svetovna finančna kriza trenutno glavna tema, je prav, da ji posvetimo vso svojo pozornost. Vendar pa je bilo vprašanje računalniškega kriminala, povezanega z otroki, tako rekoč potisnjeno na stranski tir, čeprav se zavedamo, da nam lahko v katerem koli trenutku grozi nevarnost pandemije nezakonitih internetnih vsebin. Prav danes je BBC objavil izsledke raziskave na podlagi ankete, ki je pokazala, da so trije od štirih otrok že naleteli na spletne strani s škodljivo vsebino. Poročilo pa ni samo znak za preplah, ampak ponuja tudi celo kopico zamisli, kako se boriti proti nezakonitim spletnim vsebinam. Na tem področju sem delala kot poročevalka v senci. Prejšnji teden sem pri nas v Bolgariji organizirala okroglo mizo. Udeležili so se je predstavniki policije, nevladnega sektorja, Agencije za zaščito otrok ter operaterji in ponudniki storitev mobilne telefonije. Tema srečanja je bilo to poročilo.

Odkrita in izčrpna razprava je prinesla vrsto zaključkov. Prvič, opraviti je treba veliko dela za ozaveščanje o resnosti in realnosti tega problema v vsej evropski družbi. Žal gre za problem, ki je pogosto izven našega dometa. Drugič, vzgoja otrok bi se morala začeti v družini in šoli, kar pomeni, da potrebujemo posebna navodila za starše in učitelje. Posamična prizadevanja so obsojena na propad. Zelo pomembni so usklajeno delovanje, izmenjava informacij, vzpostavitev podatkovne zbirke in mednarodno sodelovanje. Veliko ustanov, ki sem jih omenila, je pozvalo Evropsko komisijo, naj državam članicam predlaga, da v nacionalni zakonodaji zvišajo kazni za distribucijo, izdelovanje in trgovanje s škodljivimi in nezakonitimi vsebinami. Med predlogi je tudi vzpostavitev evropskega pravnega okvira za izvajanje kazenskega postopka.

Odslej lahko pričakujemo, da bodo evropske ustanove in državljani bolj ozaveščeni o programu. Izredno pomembno je tudi nadaljnje vzpostavljanje odprtih telefonskih števil. Zelo pomembno je tudi to, da sodelujemo s policijskimi organi in pripravimo podatkovno zbirko. Splošna oznaka „otrokom prijazno“ bi staršem in otrokom pomagala prepoznati varne strani. Prepričana sem, da se bo program nadaljeval po letu 2013 in da bo takrat še več programov v Evropski uniji.

Ewa Tomaszewska, v imenu skupine UEN. – (PL) Gospod predsednik, svobodna uporaba interneta, mobilnih telefonov in drugih vrst komunikacijske tehnologije je za odrasle zelo dragocena, vendar pa je za otroke lahko škodljiva, saj ti še niso zreli in nimajo potrebnih izkušenj. Internet je zelo uporabno orodje za vse nas, vendar pa se ga izrablja za postavitev strani za izmenjavo pedofilskega in pornografskega materiala in tudi za vzpostavljanje stikov z mladoletnimi. Isto velja za mobilno telefonijo.

Druge manj skrajne dejavnosti so prav tako lahko škodljive. Oglaševanje nezdrave hrane na televiziji in internetu, ki je usmerjeno na otroke, negativno vpliva na njihovo zdravje. Lahko povzroča tudi družinske spore in neustrezne prehranjevalne navade v skupinah sovrstnikov. Parlament je pred kratkim razpravljal o vprašanjih, povezanih z debelostjo in prekomerno težo otrok. Če otrok preživi več ur na dan pred računalniškim ali televizijskim zaslonom, je manj telesno dejaven, to pa škoduje njegovemu zdravemu telesnemu razvoju. Otroci v povprečju na ta način preživijo tri ure na dan, veliko pa jih dejansko pred zaslonom presedi še več ur. Agresivno vedenje, ki ga prikazujejo televizijski programi, ima na otroke negativne psihološke učinke.

Zato je zelo pomembno, da izvedemo program, katerega cilj je zagotoviti odgovorno uporabo novih komunikacijskih tehnologij s strani otrok in mladih. Čestitam poročevalki in Evropski komisiji, da sta se posvetili tej temi.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Kot soavtorica poročila o strategiji o otrokovih pravicah sem navdušena, da v Parlamentu razpravljamo o predlogu zakona o zaščiti otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije. Internet je tipičen primer nečesa, kar nam lahko prinaša velike prednosti, a je lahko družbeno škodljivo, če ga izrabijo kriminalci.

Vsak dan slišimo, kako otroke zablajo prek interneta in jih zlorabljajo za namene prostitucije, pedofilije in pornografije. Zato je naloga vseh nas, začeni s starši seveda, da otrokom razložimo pravila uporabe interneta, brez zlorab, ter jih seznanimo s tveganji, ki jih prinaša. Otroke računalniki privlačijo že od zgodnjih let. Odrasli jim pogosto zavidamo njihove tehnične sposobnosti, vendar pa so lahko zaradi svoje otroške naivnosti hitro zlorabljeni.

Hvaležna sem, da Parlament daje prednost tovrstnim dejavnostim, in sem za pospešitev predlaganega programa, tako da se njegovo izvajanje lahko prične najpozneje januarja 2009.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Gospod predsednik, najprej naj se zahvalim gospe Angelilli za konstruktivno poročilo, v katerem je povzela sklepe iz strategije o otrokovih pravicah. Prejšnji teden sem predstavila poročilo o mladih in medijih – obsežno raziskavo medijskih navad mladih, ki obravnava tudi stališča staršev. Novo je to, da ima večina mladih na Švedskem svoj lasten računalnik v sobi, namesto televizije.

Fantje in dekleta pa se razlikujejo po tem, v kakšne namene uporabljajo internet. Dekleta klepetajo, navezujejo stike in pošiljajo besedilna sporočila, fantje pa igrajo računalniške igre. Dekleta dobivajo vabila za spolne stike. Manj deklet naleti na pornografske strani kot v preteklosti in na pornografijo na internetu gledajo z določeno mero skepse. V resničnem življenju, izven interneta, le malokatera vzpostavi stik z neznancem.

Današnji mladi imajo zdrav pogled na medije, vendar pa mora obseg uporabe tovrstnih vsebin pri nekaterih mladih vzbuditi skrb staršev in tudi nas, politikov. Ta specifična skupina mladih se mora vključiti v bodoče programe Skupnosti. Med „velike porabnike“ smo uvrstili tiste, ki nek medij uporabljajo več kot tri ure na dan. To velja za približno osem do devet odstotkov vseh mladih. Vseeno pa ima dandanes na Švedskem 96 % vseh mladih in 70 % mlajših otrok svoj mobilni telefon, zato se te zadeve razvijajo z rekordno hitrostjo. Kot poslanci Evropskega parlamenta pa se moramo posvetiti manj prijetni strani zadeve.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Gospod predsednik, rad bi se zahvalil gospe Angelilli, da se je lotila tega zelo pomembnega vprašanja. Poročilo, ki ga imamo na mizi, je odlično. Še dosti bolje bi bilo, če nam o tej zadevi ne bi bilo treba razpravljati. In še precej bolje, če se nam ne bi bilo treba ukvarjati z ljudmi, ki želijo zlorabiti in izkoriščati otroke za svoje sprevržene namene. Z mirno vestjo lahko rečem, da so zli.

Radi rečemo, da so otroci naše bogastvo. Bogastvo pa je treba zaščititi pred roparji. Tako bi morali po mojem ukrepati, da zaščitimo otroke, ki uporabljajo sodobne tehnologije, zlasti internet. Nekateri otroci deskajo po internetu več ur na dan. Te tehnologije so v sodobnem svetu postale del vsakdanjika. Omogočajo učinkovito komuniciranje med ljudmi in so zelo uporabne v vsakdanjem življenju. Na primer, poenostavljajo nam življenje na področju uprave, znanosti, dostopa do kulture in znanja. To je pozitivna plat, ki jo moramo podpreti in razvijati. Žal pa je tu tudi negativna plat, kjer se internet in sodobne komunikacijske tehnologije izrabljajo za razpečevanje škodljivih vsebin, kot so pornografija, narkomanija, satanizem, igre na srečo in neprimerni življenjski slogi.

Pedofili uporabljajo internet za iskanje žrtev. Internet je podoben nožu, ki se lahko uporablja za rezanje kruha, a tudi za zadajanje ran – škodljive vsebine lahko otrokom povzročijo hude duševne travme. Menim, da je potrebno izvesti več pomembnih ukrepov. Najprej je treba vzpostaviti sistem, ki omogoča odkrivanje storilcev in njihovo strogo obravnavo v skladu z zakonom. Drugič, vsi, ki jih to zadeva, morajo biti boljše

ozaveščeni o nevarnostih interneta, mobilne telefonije, televizije in videoiger. S tem mislim na otroke, starše, vzgojitelje, učitelje v nedeljskih šolah in organizacije mladih, kot je skavtsko gibanje. Tretjič, sodelovanje med organi nadzora in nadaljnega spremljanja na nekem območju, tako v Evropski uniji kot po vsem svetu, mora biti boljše. Konec koncev je strežnike, ki škodljive vsebine posredujejo na internet, mogoče odkriti v kateri koli državi. Nazadnje pa še to, naši ukrepi bi morali biti preventivni in sistematični, storilce pa bi morali strogo kaznovati.

Richard Howitt (PSE). – Gospod predsednik, ali lahko v svojem govoru nocoj pozovem vse države članice EU, da posnemajo prakso v Veliki Britaniji, kjer so odprte telefonske številke pooblaščen za opozarjanje in odstranjevanje tovrstnih vsebin; torej, ko se na spletu odkrijejo posnetki, ki prikazujejo spolno zlorabo otrok, in se prijavijo na to telefonsko številko, lahko le-ta ponudniku storitev ali podjetju gostitelju nemudoma odredi, da vsebino odstrani. Za ta predlog se je zavzemala fundacija za spremljanje interneta Internet Watch Foundation (IWF), ki ima sedež v Oakingtonu v Cambridgeshireu v mojem volilnem okrožju. Želim se iskreno zahvaliti komisarki Reding za to, da jim je področje delovanja razširila na celotno EU.

Naša parlamentarna sprememba 25, ki zahteva ustanovitev takšnih odprtih telefonskih števil in njihovo tesno povezovanje s policijo, nas lahko pripelje bliže k temu cilju. Potrebno je hitro izvršilno ukrepanje za preprečitev prenašanja spletnih strani iz ene države v drugo zaradi prikrivanja ter zaustavitve nadaljnje zlorabe otrok, ki ni storjena samo takrat, ko se posnetki izdelujejo, ampak tudi vsakič, ko si jih kdo ogleda.

Manolis Mavrommatis (PPE-DE). – (EL) Gospod predsednik, komisarka, predlog Komisije, da se vzpostavi evropski program za zaščito otrok, ki uporabljajo internet, je bil izoblikovan na podlagi evropskega ukrepa za večjo varnost mladoletnikov, ki uporabljajo nove tehnologije. Gre za pomemben korak Komisije.

Nova znanja v sektorju informacijskih tehnologij so povečala izpostavljenost otrok nevarnostim nezakonitih in škodljivih spletnih vsebin. Zato tudi jaz pozdravljam prizadevanja vseh k dosegil cilja Komisije – to pa je največja možna varnost pri uporabi interneta, zlasti ko ga uporabljajo otroci.

Podpiram predlog poročevalke, obenem ji tudi čestitam, da se program brez odlašanja odobri in lahko začne veljati 1. januarja 2009. Upam, da bo na voljo tudi ustrezen finančni okvir za obdobje od 2009 do 2013, glede na to, da so vedno večje količine otroške pornografije na internetu alarmantne in nas pozivajo k takojšnjemu ukrepanju.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Čestitam poročevalki. Voda je dobra, ko pa ni čista, jo je potrebno filtrirati. Enako velja za internet. Filter Davide je programska oprema, ki omogoča dostop do interneta prek varnega in nadzorovanega omrežja ter mlade uporabnike ščiti zlasti pred neprimernimi spletnimi stranmi. Uporablja najnaprednejšo tehnologijo in se nenehno posodablja. Je zelo učinkovit. Dostop do spletnih strani, ki vsebujejo pornografijo, pedofilijo, posilstva, satanizem, črno magijo in podobno, je onemogočen. Obenem pa filter tudi navede razlog za blokiranje dostopa.

Filter tudi učinkovito preprečuje podjetjem, da uporabljajo telefonske številke z zelo visokimi cenami klica. Davide je namenjen vsakomur, ki želi svoj računalnik zaščititi pred nevarnimi spletnimi stranmi. Kodeks ravnanja, o katerem glasujemo, zahteva, da se mladim zagotovi varen dostop do interneta. Vse kar je potrebno storiti, da lahko uporabljate filter, je registracija na www.davide.it.

Pál Schmitt (PPE-DE). – (HU) Hvala, gospod predsednik, komisarka. Internet, igralne konzole in računalniške igre vsebujejo veliko nasilnih, brutalnih in erotičnih vsebin ter lahko povzročajo odvisnost, nespečnost, razburjenje in motnje prehranjevanja. Večina otrok še ni pripravljena na tovrstne vsebine in obstaja tveganje, da odrastejo v psihično motene, izkrivljene osebe. Sodobna tehnologija nedvomno omogoča filtriranje neželenih vsebin s pomočjo programske opreme, enako kot to lahko storimo z neželjeno pošto, ter blokiranje škodljivih spletnih strani na računalnikih, ki jih uporabljajo otroci. Informacije o tovrstni opremi bi morale biti posredovane čim več staršem, proizvajalce računalnikov pa bi morali spodbuditi, da so takšni programi na voljo kot del obvezne opreme novih računalnikov. Potrebujemo neke vrste „digitalno varstvo okolja“. Jasno je, da nekateri to razlagajo kot poskus omejevanja svobode interneta, vendar menim, da je zaščita duševnega zdravja in dostojanstva naših otrok pomembnejša vrednota. Hvala.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gospod predsednik, število Evropejcev, priključenih na internet, strmo narašča. Otroci preživljajo vedno več časa na spletu, kriminalne dejavnosti na spletnih straneh, do katerih mladi zlahka dostopajo, pa se širijo z enako hitrostjo. Glede na to, da je trenutno v podatkovni zbirki Interpola zbranih več kot petsto tisoč posnetkov z otroško pornografijo – polovica otrok je vsaj enkrat že dostopala do pornografskih spletnih strani, le 4 % staršev pa sploh pomisli na to, da bi njihov otrok lahko storil kaj takega –, me skrbi, da je proračun za internetno varnost preskromen. Vlagati je potrebno v razvoj računalniških

sistemov, ki bi takšne stvari uspešno zatrla že v kali. Evropska unija mora na tem bojišču združiti moči z ZDA in Japonsko. Raznovrstne projekte, ki so se izvajali doslej, je treba nadomestiti z ukrepi za otroke, starše in šole ter za telekomunikacijske operaterje, vladne organe in nevladne organizacije. Po drugi strani pa cenim delo odprtih telefonskih števil, kamor lahko zaskrbljeni državljani in starši prijavijo škodljive internetne vsebine. Češka republika ima tudi takšno odprto telefonsko številko, ki jo vodi nevladna organizacija Naše dítě.

Jim Allister (NI). – Gospod predsednik, žal je stvarnost takšna, da so čudovite priložnosti, ki nam jih vsem ponuja internet, neposredno povečale moralno, fizično in socialno ogroženost otrok in mladih po vsem svetu.

Zato je prav, da se to poročilo osredotoči na tisto, kar lahko storimo, da onemogočimo zlorabo interneta, zlasti v zvezi z otroško pornografijo, navezovanjem stikov in spodbujanjem k samopoškodovanju, pri čemer so najsrhljivejše spletne strani, ki dejansko spodbujajo k samomoru.

Verjamem, da bo program Varnejši internet resnično reševal te probleme. Po mojem gre za tri ključne zadeve. Prva je izboljšanje podlage za učinkovito policijsko sodelovanje. Menim, da je treba voditi evropsko podatkovno zbirko posnetkov otroške pornografije. Druga je izboljšanje sledljivosti finančnih tokov, povezanih z otroško pornografijo, tretja pa ustrezna enotna oznaka varnosti, da starši lahko z zaupanjem preverijo, katere vsebine si lahko njihovi otroci varno ogledajo.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Nekaj stvari bi želel povedati glede poročila. Omenja nevarnosti, kot so ustrahovanje, otroška pornografija, navezovanje stikov prek interneta, tiraniziranje, širjenje rasističnih vsebin in spodbujanje k samopoškodovanju. Prepričan sem, da je internet eden največjih tehničnih dosežkov 20. stoletja, vendar pa lahko v enaki meri otroke prikrajša za radosti čiste in iskrene ljubezni in naravnih medsebojnih odnosov. V internetnih klepetalnicah tisti, ki ne uporabljajo vulgarnih izrazov ali se ne hvalijo s svojimi spolnimi izkušnjami, enostavno niso sprejeti.

Naj se pomudim še pri strašljivih statističnih podatkih o zlorabah otrok prek interneta. Kot poslanec, ki visoko ceni družinske vrednote, bi želel izpostaviti, da je internet eden od načinov, s katerim lahko družba otroke oropa njihove nedolžnosti. Poudaril bi potrebo po večji odgovornosti, kajti ravno odgovornost je ključna tako za ponudnike internetnih storitev kot starše pri zaščiti otrok pred vsebinami, ki lahko ogrozijo njihov naravni razvoj.

Viviane Reding, članica Komisije. – Gospod predsednik, popolnoma se strinjam z vsem, kar je bilo rečeno v Parlamentu, in se parlamentarcem zahvaljujem ne samo za razpravo, ampak tudi za to, da so jo prenesli med volivce in med ljudi na območjih, kjer so dejavni, saj menim, da je ključni problem v tem, da odrasli niso dovolj seznanjeni.

Otroci običajno novo tehnologijo kar dobro obvladajo in prvič v zgodovini človeštva se je zgodilo, da otroci vedo več kot njihovi starši, vzgojitelji in drugi odrasli. Zato moramo resnično osveščati starše, vzgojitelje in druge odrasle, menim pa, da gre pri tem za delitev odgovornosti po vsej družbi, ne samo med politiki, ampak tudi med nevladnimi organizacijami in zlasti ponudniki internetnih storitev. Hvaležna sem tudi, da je na primer industrija mobilne telefonije podpisala memorandum o soglasju, s katerim se je obvezala k obveščanju staršev in preprečevanju prenosa škodljivih vsebin na telefone tretje generacije.

Mreža odprtih telefonskih števil, ki smo jo vzpostavili z našim programom Varnejši internet, je zelo pomembna in uspešno deluje v večini držav članic. V odgovor na vprašanje madžarskega parlamentarca naj povem, da se bo madžarska odprta telefonska številka ponovno odprla leta 2009. Samo dve državi članici nimata odprte telefonske številke, ena pa te probleme prepušča policijskim organom. Zato lahko danes že rečemo, da je imel program Varnejši internet zelo pozitiven učinek. Osebnostno bi si želela, da bi bile odprte telefonske številke bolj znane: v nekaterih državah jih dobro poznajo, v nekaterih pa sploh ne. Zato bi lahko kot poslanci z različnimi dejavnostmi pripomogli k boljšemu poznavanju teh odprtih telefonskih števil. Resnično se vam želim zahvaliti za to in mislim, da bi vam bili hvaležni tudi otroci in starši.

Nekaj vprašanj je bilo glede kazenskih postopkov v EU. Naj povem, da bi bilo zelo dobro, če bi Konvencijo o kibernetnem kriminalu ratificirale vse države članice. Lahko vam tudi povem, da ministri za notranje zadeve in pravosodje pod vodstvom mojega prijatelja komisarja Barrota delajo na vseh teh vprašanjih, vključno z „navezovanjem stikov“, v zvezi s katerim bo gospod Barrot kmalu predstavil predlog. Lahko vam tudi zagotovim, da mednarodno sodelovanje policije in organov kazenskega pregona že poteka. Tu se torej pomikamo v pravo smer.

Na vprašanje o filtrih za neželene vsebine odgovarjam, da gre tu ponovno za vprašanje obveščanja staršev. Večina staršev ne ve, da filtri obstajajo in da jih lahko uporabijo. Zato sem zahtevala, da ponudniki internetnih storitev, ko sklepajo pogodbe s starši, le-te obvestijo o možnostih, s katerimi lahko preprečijo, da tovrstne vsebine ne dosežejo otrok.

Gre za majhne otroke. V primeru mladostnikov pa je seveda treba le-te usposobiti, zato menim, da je najboljši način, da jih seznanimo, kako lahko sami preprečijo, da se ne ujamejo v past, saj ne moremo postaviti policista k vsakemu otroku – to resnično ni mogoče. Otroci pa znajo dobro razlikovati med pozitivnimi vsebinami in negativnimi. Zato menim, da bi morali s programom Varnejši internet poleg staršev in vzgojiteljev usposobiti tudi otroke. To bo naša dolžnost v naslednjih mesecih in letih – če pri tem vsi sodelujemo, bomo problem rešili.

Zahvaljujem se poročevalki in vsem parlamentarcem, ki želijo pripomoči, da bo internet varnejši za naše otroke.

Roberta Angelilli, poročevalka. – (IT) Gospod predsednik, gospe in gospodje, naj se sprva zahvalim komisarki. Dala nam je pomembna zagotovila, vključno z dejstvom, da skušata Komisija in komisar Barrot pripraviti pravno zavezujočo opredelitev „navsezadnje stikov“, ki bi bila skupna vsem državam članicam. Menim, da je to nedvomno zelo pomemben cilj.

Po mojem mnenju ta program seveda ne more rešiti vseh problemov, navsezadnje je samo program z očitnimi pravnimi in proračunskimi omejitvami. Ne glede na to pa je razvidno iz razprave, da želi biti Evropski parlament dejaven v boju proti škodljivim spletnim vsebinam. V prihodnosti je cilj izboljšati usklajevanje ukrepov proti tem vsebinam na evropski ravni, razpoložljivost najboljših praks in najuspešnejših ukrepov ter posredovanje informacij in metod. Menim, da je treba v tem sektorju nenehno krepiti mednarodno sodelovanje, saj ta sektor, kot so dejali tudi drugi poslanci, ne pozna meja. Zato se moramo lotiti izmenjave podatkov in informacij v realnem času.

Parlament želi na tem področju ostati vodilen. Imamo veliko predlogov, nekatere so omenili že kolegi poslanci: ideja o oznaki „otrokom prijazno“, vloga odprtih telefonskih števil in policijskih organov, ki si prizadevajo preprečevati in odpravljati spletne zlorabe, ter tudi potreba po pobudah na področju samoureditve operaterjev mobilne telefonije in ponudnikov storitev. Poleg tega menim, da si moramo prizadevati odkrivati finančne transakcije, povezane z izmenjavo posnetkov otroške pornografije.

Strinjam se s stališčem komisarke: informacijske in izobraževalne kampanje, ki vključujejo tako otroke kot tudi odrasle, starše in vzgojitelje in katerih namen ni kriminalizirati novih tehnologij – saj so izjemno pomembne –, so za evropske otroke bistvenega pomena.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v sredo.

Pisne izjave (člen 142)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), v pisni obliki. – (RO) Pozdravljam to pobudo, ki se osredotoča na izobraževanje o uporabi interneta tako staršev kot otrok in želi zagotoviti, da le-ti postanejo manj ranljivi za spletne zlorabe. Menim, da je dobra ideja, da šole ponujajo izobraževalno gradivo, občutek pa imam, da bi bilo koristno pripraviti programe, ki so prilagojeni različnim starostnim skupinam. Konec koncev ne moremo otroku, staremu šest ali sedem let, stvari pojasnjevati na enak način kot šestnajstletniku.

Menim, da bi morali tudi razviti učinkovitejše tehnologije filtriranja, saj se pogosto dogaja, da neželena sporočila s pornografsko vsebino prispejo v poštni predal, do katerega otroci z elektronskim poštnim računom zlahka dostopajo. Poleg tega si je treba še bolj prizadevati pri preverjanju starosti oseb, ki dostopajo do strani s pornografsko vsebino, saj je dostop do tovrstnih spletnih strani za mladoletne zelo preprost.

Nazadnje pa podpiram pobudo, ki spodbuja mednarodno sodelovanje na tem področju. Še bolje bi bilo, če bi sklenili globalni dogovor, zlasti glede označevanja spletnih strani z oznako „vsebina je varna za otroke“, saj ogromno za otroke škodljivih spletnih strani gostijo domene, ki jih ne upravljajo organizacije iz EU.

Zita Gurmai (PSE), v pisni obliki. – (HU) Vzpostavitev večletnega programa Skupnosti za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in druge sodobne komunikacijske tehnologije, je po mojem mnenju bistvenega pomena in nujna, saj je v našem skupnem družbenem interesu, da pri zaščiti naših otrok pred škodljivimi in nevarnimi vsebinami uporabimo vsa razpoložljiva sredstva.

Pobude – poleg dejstva, da so namenjene predvsem zaščiti otrok – bodo imele pomnoževalen učinek, saj bodo spodbujale tudi večjo varnost na internetu. Za doseg ciljev bomo potrebovali sodelovanje staršev, šol, ponudnikov storitev, javnih organov in združenj, kajti le če bomo vsi sodelovali, bomo uspeli učinkovito ukrepati in zaščititi naše otroke.

V boju proti škodljivim vsebinam so tudi ukrepi, ki jih sprejmejo države članice, zelo pomembni, enako kot postavitev nacionalnih kontaktnih točk in njihovo dobro sodelovanje. Menim, da je pomembno, da pripravimo učinkovite metode in mehanizme, ki vključujejo informacije, pomoč prek odprte telefonske številke, takojšnje ukrepanje, preprečevanje, postavitev podatkovne zbirke izkušenj in najboljših praks ter nenehno spremljanje.

Edít Herczog (PSE), *v pisni obliki*. – (HU) Gospod predsednik, gospe in gospodje, pripravljamo se k sprejetju nove resolucije o zaščiti otrok. Ker sem tudi sama mama, pozdravljam pobudo in soglašam, da morajo biti otroci zaščiteni pred nezakonitimi vsebinami na internetu in drugimi forumi, ki ciljajo nanje, ter proti vsebinam, ki na kakršen koli drug način ogrožajo njihov razvoj.

Poleg omenjenih ciljev pa sem prepričana, da ne bomo uspeli, če poskušamo otroke zaščititi zgolj tako, da iz njihovega okolja odstranimo pornografske ali nezakonite vsebine. Čeprav bi bilo idealno, če bi to lahko storili, je vendarle nemogoče. Zato menim, da je pomembno, da poleg preprečevanja otroke naučimo, kaj morajo storiti, če dobijo tovrstno prošnjo ali če so izpostavljeni takšnim vplivom.

Podučiti jih moramo, da lahko poiščejo pomoč – ki pa mora biti stvarna in dostopna. Vsakega otroka moramo vnaprej pripraviti na takšno možnost, enako kot jih učimo, da ne smejo stopiti v nepoznan avto ali sprejeti sladkarij od neznancev. Ta način priprave je osnovna odgovornost otrokovega neposrednega okolja: staršev, družine in šole. Predlog, o katerem bomo sedaj glasovali, je posebej pomemben, vendar pa je lahko učinkovit le, če gre z roko v roki s prizadevanji za zaščito otrokovega okolja.

Lívía Járóka (PPE-DE), *v pisni obliki*. – (HU) Želim čestitati kolegici poslanki Roberti Angelilli za poročilo o zaščiti otrok, ki uporabljajo internet in druge komunikacijske tehnologije, saj v ospredje postavlja resno nevarnost, ki iz dneva v dan narašča. Zaradi vse dostopnejših novih tehnologij in računalniških spretnosti so naši otroci vedno bolj izpostavljeni nevarnostim nadlegovanja, otroške pornografije, ustrahovanja in podžiganja rasizma. Vse več je primerov, ko zločinci izkoristijo klepetalnice na svetovnem spletu, da poiščejo mladoletne žrtve in si pridobijo njihovo zaupanje, da bi jih nato spolno zlorabili.

Zastrašujoči podatki kažejo, da se je treba novih nevarnosti, ki jih prinaša tehnološka revolucija, lotiti z usklajenim akcijskim načrtom EU, ki lahko problem obravnava celovito in vanj vključi otroke, družine, šole in učitelje, obenem pa omogoča sodelovanje z operaterji v komunikacijski tehnologiji in organi kazenskega pregona. Večletni program Skupnosti, ki ga je sprožila Komisija, mora vključevati ukrepe za boj proti žal vse bolj razširjenim nezakonitim in škodljivim vsebinam na spletu, po eni strani z ozaveščanjem, po drugi strani pa z učinkovitejšo in bolj usklajeno uporabo instrumentov kazenskega prava, ki je na voljo v vsaki državi članici. Poleg tega pa morajo biti učitelji, skrbniki in zlasti starši seznanjeni s prikritimi nevarnostmi novih komunikacijskih tehnologij. Prepričana sem, da bo Parlament – v skladu z namenom kolegice poslanke – odobril ta predlog takoj, ko bo mogoče, in da se lahko novi program prične izvajati januarja.

Katalin Lévai (PSE), *v pisni obliki*. – (HU) Po Evrobarometru 74 % dvanajstletnikov do petnajstletnikov vsak dan uporablja internet in zato so mnogi izmed njih izpostavljeni pornografskim posnetkom. Po podatkih raziskave, ki jo je opravila fundacija za spremljanje interneta Internet Watch Foundation (IWF), se je pojavnost spletnih zlorab otrok v zadnjih letih zvišala za 16 %. Ti podatki jasno kažejo, da lahko varnost otrok na spletu zagotovimo le s pristopom na več ravneh, ki vključuje otroke, družine, šole, operaterje v telekomunikacijskem sektorju in znotraj teh ponudnike internetnih storitev in pravosodne organe.

Menim, da mora pri zaščiti otrok na internetu ključno vlogo odigrati preprečevanje. Zdi se mi pomembno, da se zahteva posebno dovoljenje za upravljanje in dostopanje do strani s pornografijo, nasiljem in drugimi vsebinami, ki škodujejo otrokovemu razvoju. Glede na to, da je v nekaterih državah že ustaljena praksa, da se na podlagi sodnega dovoljenja blokirajo spletne strani s pedofilsko vsebino na domačih in tujih strežnikih, in ker trenutni pravni okviri v državah na splošno omogočajo odstranitev tovrstnih vsebin, pozivam sodne organe držav članic, da ustrezno ukrepajo, da se takšne strani blokirajo. Veljalo bi tudi razmisliti, ali bi poleg izdelovanja takšnih spletnih strani tudi njihovo ogledovanje predstavljalo kaznivo dejanje.

Za preprečevanje so potrebna ustrezna izobraževanja in obširne informacije. Otroci morajo biti oboroženi z ustreznim znanjem, da bodo lahko uporabljali različna orodja za odkrivanje potencialnih storilcev zlorab in se branili pred njimi.

Rovana Plumb (PSE), v pisni obliki. – (RO) Internet danes predstavlja svet, nabit z informacijami in zabavo, pa tudi okolje, ki je za otroke izredno nevarno. Zato se mi zdi absolutno pomembno, da zaženemo program „Varnejši internet“, da bi zaščitili otroke, ki uporabljajo internet in nove tehnologije.

Uspeh programa bo odvisen od načina uporabe 55 milijonov EUR finančnih sredstev, pa tudi od tega, kako dobro povežemo tehnične in izobraževalne vidike med seboj. Raziskave kažejo, da lahko uporaba programske opreme za filtriranje nevarnosti, ki so jim otroci izpostavljeni, zaščiti 90 % otrok, starši in skrbniki otrok pa so odgovorni še za preostalih 10 %. Mladoletnike morajo podučiti, da ne smejo privoliti v srečanje s katerim koli neznancem z interneta, da ne smejo odgovarjati na sporočila z obsceno vsebino in dajati neznancem svojih podatkov in osebnih fotografij.

Model, ki se uporablja v sektorju vizualnih množičnih medijev, kjer televizijski kanali navajajo najnižjo starost, pri kateri si je film ali program dovoljeno ogledati, mora biti prilagojen tudi za spletne medije. Prvi korak k zaščiti otrok pred nezakonitimi spletnimi vsebinami je označevanje strani s „primerno za otroke“.

Bogusław Rogalski (UEN), v pisni obliki. – (PL) Program za zaščito otrok, ki uporabljajo internet in nove tehnologije, je ena od osnovnih oblik zaščite otrok, tako glede širjenja tehnologije kot vse boljšega obvladovanja računalnika. Zaradi tega so otroci izpostavljeni tveganju zaradi nezakonitih vsebin in neprimerne vedenja, kot so otroška pornografija, nadlegovanje, navezovanje stikov in zapeljevanje prek interneta.

Po statistiki več kot 70 % mladih med 12 in 15 letom starosti uporablja internet vsak dan približno tri ure. Žal si je večina teh mladih že ogledovala pornografske posnetke. Rastoče število internetnih strani s pornografijo in vedno nižja starost otrok, ki postanejo žrtve tega procesa, sta tudi razloga za preplah.

Večstranski pristop je edini način za povečanje varnosti otrok v internetnem okolju. Ta široko zasnovan program mora vključevati otroke, njihove družine, šole, komunikacijske operaterje, ponudnike internetnih storitev in druge ustanove. Pomembno vlogo v boju proti škodljivemu vedenju na internetu bi morale imeti odprte telefonske številke, ki zbirajo informacije o nezakonitih vsebinah. Otroke je treba poučiti, kako se izogniti nevarnemu vedenju na internetu. Starši in učitelji pa bi morali sodelovati v izobraževalnih kampanjah o uporabi računalnika, da bi zmanjšali generacijski prepad na področju novih tehnologij in zagotovili, da je boj proti nevarnostim učinkovitejši.

Katrin Saks (PSE), v pisni obliki. – (ET) Ker je internet čedalje bolj del našega vsakdanjika, so današnji otroci toliko bolj izpostavljeni tveganju, da postanejo žrtve zlorabe, navezovanja stikov zaradi spolnih motivov ali nadlegovanja ipd. v spletnem okolju.

Po nedavno objavljenem poročilu projekta EU Kids Online ima 68 % otrok pri nas v Estoniji dostop do interneta doma. To je ena najvišjih števil v Evropi, podobna kot na Danskem, v Belgiji, na Švedskem in v Združenem kraljestvu.

Visoka dostopnost interneta ne bi smela avtomatično pomeniti, da je izpostavljenost nevarnosti nadlegovanja ali neprijetnih vsebin večja, vendar pa se je Estonija med vsemi preučevanimi državami znašla v skupini držav z največjo razpoložljivostjo interneta, skupaj z Nizozemsko in Združenim kraljestvom.

Po vsej Evropi opažajo veliko podobnosti – polovica otrok razkrije informacije o sebi, štirje od petih pridejo v stik s pornografskimi vsebinami, ena tretjina naleti na nasilne vsebine, veliko jih prejme neželena sporočila spolnega značaja, celih devet odstotkov pa se v resničnem življenju sreča z ljudmi, ki so jih spoznali na internetu. 15–20 % mladih Evropejcev je že doživelo nadlegovanje po internetu. V Estoniji je ta številka še višja, 31 % (v starosti od 6 do 14 let).

Mislim, da bi morali tem vprašanjem posvetiti več pozornosti. Zlasti v državah članicah, kot je Estonija, kjer otroci vedno bolj uporabljajo internet v vsakdanjem življenju. Uporaba interneta ima seveda svoje pozitivne plati. Vendar pa moramo več pozornosti namenjati nevarnostim, ki jih prinaša.

Toomas Savi (ALDE), v pisni obliki. – Gospod predsednik, poročilo Roberte Angelilli se osredotoča na pornografijo na internetu, ki je dostopna otrokom, vendar pa obstaja še ena zadeva, ki je še bolj zaskrbljujoča. Gre za nasilje. Pornografske vsebine so lahko morda samo moteče, medtem ko lahko ogledovanje nazornih podob nasilja proti drugim ali celo nad samim seboj resnično spodbudi mlade k nepremišljenim dejanjem. Spomnimo se samo diskriminacije in agresije nad mladimi pripadniki manjšin ali pa streljanj v šolah.

Pred kratkim sta se na Finskem zgodila dva primera streljanja v šoli – v neposredni bližini mojega volilnega okrožja v Estoniji. Kot sem slišal, je strelec neposredno pred zagrešitvijo tega grozljivega dejanja na internet

naložil nasilno vsebino. Do te vsebine so lahko dostopali drugi vedenjsko moteni mladostniki in ne moremo vedeti, kaj bo temu sledilo.

Menim, da bi morala Evropska unija izvesti stroge ukrepe in ustaviti reklamiranje nasilja, pri tem pa ne omejevati svobode izražanja. Vsako človeško življenje je treba ceniti in ko naši mladostniki potrebujejo pomoč ali usmerjanje, jim moramo to ponuditi. Ne moremo si privoščiti uničenja ali izgube življenj mladih, ki so prihodnost Evrope.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE), v pisni obliki. – (PL) Trenutna situacija je taka, da so mladi spretnejši pri uporabi novih tehnologij od starejše generacije. Internet ni za otroke in mlade nikakršna skrivnost, saj njegovo delovanje v glavnem bolje poznajo kot njihovi starši. Istočasno pa so ravno otroci in mladi najbolj izpostavljeni tveganju psihičnega nasilja na internetu.

V skladu s podatki, zbranimi v kampanji o uporabi interneta s strani otrok, je bila polovica vseh Poljakov, ki uporabljajo internet, že žrtev žalitev, poniževanja in groženj na internetu.

Situacija pa je še hujša, če so pri tem udeleženi otroci. Več kot 70 % mladih uporabnikov interneta je že dostopalo do pornografskih ali erotičnih vsebin, več kot polovica pa si je ogledovala krute in nasilne prizore.

Poudariti je treba, da je velika večina mladih na takšne vsebine naletela po naključju in nehote. Samo 12 % otrok je priznalo, da so tovrstne spletne strani namenoma iskali.

Te statistične podatke navajam, da poslanca pokažem, kako hudi nevarnosti so izpostavljeni naši najmlajši državljani, svojo državo pa sem uporabil kot primer.

Zato sem prepričan, da mora biti načrtovani program zaščite otrok brez dvoma izveden.

Silvia-Adriana Țicău (PSE), v pisni obliki. – (RO) Otroci vedno bolj uporabljajo internet za komuniciranje, iskanje informacij, dostopanje do znanj in preživljanje prostega časa. Otroci in njihove družine se morajo zavedati tveganj, ki jih prinaša uporaba interneta, in morajo zlasti upoštevati določena pravila, ki jim lahko zagotovijo zaščito pri uporabi interneta.

Internet mora ostati odprt medij, vendar mora biti istočasno tudi varen. Program za varnejši internet je nadaljevanje in izboljšana različica predhodnih programov „Varnejši internet“ in „Varnejši internet+“. Vseeno pa bi vas želela opozoriti na dejstvo, da je njegova učinkovitost odvisna od ozaveščenosti populacije in od načina uveljavitve posebne zakonodaje na nacionalni ravni. Vsak primer, ko je otrok ali mladostnik prek interneta izpostavljen neželenim zahtevam ali celo ustrahovan, moramo vzeti resno, o tem poročati in se zadeve lotiti na primeren način.

Novejše poročilo navaja, da sta dve tretjini mladih med uporabo interneta že prejeli neželene zahteve, 25 % pa si je ogledovalo nespodobne vsebine. Na žalost mnogi starši in učitelji še vedno ne znajo uporabljati digitalnih medijev in ne storijo, kar je potrebno za zaščito otrok na internetu. Pozivam Komisijo, da združi moči z državami članicami in spodbudi vzpostavitev centrov za obveščanje in odzivanje na incidente v zvezi z internetno varnostjo ter zagotovi njihovo medsebojno sodelovanje.

18. Obnovitev staležev trsk (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0340/2008) gospoda Buska v imenu Odbora za ribištvo o predlogu Uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 423/2004 glede obnove staležev trsk in spremembi Uredbe (EGS) št. 2847/93 (KOM(2008)0162 – C6-0183/2008 – 2008/0063(CNS)).

Niels Busk, poročevalec. – (DA) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, Komisija je predstavila dober, konstruktiven predlog za spremembo obstoječega načrta obnove staležev trsk, na primer v Severnem morju, Skagerraku in Kattegatu. Kljub obstoječemu načrtu obnove se še vedno ulovi veliko več trsk, kot jih nastane z reprodukcijo. V načrt obnove je bilo vključeno Keltsko morje, saj nove ocene kažejo, da so njegovi staleži trske prav tako prekomerno izkoriščani in so v slabem stanju.

Cilj teh sprememb je zagotoviti obnovo staležev trsk v naslednjih petih do desetih letih. Ta cilj naj bi dosegli z zmanjšanjem smrtnosti zaradi ribolova za 10 % do 25 %, odvisno od stanja staleža. Dopolnjevali naj bi ga predpisi za upravljanje ribolovnega napora kot tudi določbe v zvezi s spremljanjem in nadzorom. Cilje je treba ponovno preučiti, da bi zagotovili najvišji trajnostni donos, tudi če se oceanske razmere zaradi globalnega segrevanja spremenijo. Sistem upravljanja ribolovnega napora je treba poenostaviti. Postal je namreč tako

zapleten, da je potreben nov sistem, ki bo temeljil na zgornjih mejah ribolovnega napora, ki jih bodo določile države članice, in bo bolj prilagodljiv ter se bo zato učinkoviteje izvajal.

Načrt je treba prilagoditi različnim ravnem obnovitve, zato je del tega načrta modularna strategija, pri kateri je prilagoditev smrtnosti zaradi ribolova odvisna od dosežene ravni obnovitve. Uvedena so jasna pravila za primere, ko znanstveniki ne bodo mogli zagotoviti natančne ocene stanja staležev. Potrebno je zmanjšanje zavržkov z uvedbo novih mehanizmov za spodbujanje ribičev k sodelovanju v programih za izogibanje trski. Komisija zato želi sedanjí načrt za obnovev staležev trske spremeniti, da bi postal celovitejši, da bi upošteval nedavni razvoj ter da bi bil preprostejši, učinkovitejši in enostavnejši za izvajanje, spremljanje in nadzor.

Celotni dovoljeni ulov: uvajajo se nova pravila, ki določajo celotni dovoljeni ulov, po katerih se obseg staležev meri glede na najnižjo količino ali ciljno količino. Pri določitvi celotnega dovoljenega ulova naj Svet odšteje količino trsk, ki ustreza pričakovanim zavržkom, izračunano na podlagi celotnega ulova trsk. Drugi dejavniki, ki prispevajo k smrtnosti zaradi ribolova, bodo prav tako privedli do spremembe celotne količine ulovljenih trsk, ko se vzpostavi celotni dovoljen ulov.

Znanstveni, tehnični in gospodarski odbor za ribištvo bo vsaka tri leta ocenil obnovo staležev trsk. Če gibanje staležev ne bo zadovoljivo, bo Svet določil nižji celotni dovoljeni ulov, kot je opredeljen v zgoraj omenjenih pravilih, in manjši ribolovni napor.

Kot poročevalec sem vložil številne spremembe predloga Komisije, pa tudi moji kolegi so vložili nekaj sprememb. Najpomembnejša sprememba predvideva, da se kot referenčno obdobje upošteva obdobje 2004–2006 in ne obdobje 2005–2007, saj so podatki za leto 2007 tako novi, da ne moremo biti prepričani o njih, zato je bolje uporabiti podatke, o katerih smo prepričani.

Upošteva se dejstvo, da se staleži trsk v določenem trenutku obnavljajo, zato ne moremo uvesti samo zmanjšanja, temveč so potrebne spremembe. Sistem za prenos od ene skupine orodja na drugo je postal prožnejši, tako da se je mogoče odzvati na zunanje okoliščine, kot so naraščajoče cene goriva, ki so tudi po padcu v zadnjih nekaj tednih še vedno precej visoke. Regionalni svetovalni sveti bi morali biti čim bolj vpleteni. Tako ribiče kot države članice je treba spodbuditi k sprejetju ukrepov za znižanje smrtnosti zaradi ribolova in zavržkov.

Na koncu bi se rad zahvalil francoskemu predsedstvu in Komisiji za njuno izredno plodno sodelovanje.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, rad bi se zahvalil Odboru za ribištvo in zlasti poročevalcu gospodu Busku za njegovo izčrpno in premišljeno poročilo.

Veseli me, da se Parlament strinja s stališči Komisije o obnovitvi staležev trsk. Smrtnost zaradi ribolova je previsoka. Številčnost trske je premajhna. Čeprav je na nekaterih območjih več mladíc v morju kot pretekla leta, to predstavlja bolj priložnost kot obnovev.

Veseli me tudi, da se Parlament strinja, da je treba v načrt vključiti Keltsko morje, kot tudi, da je treba bistveno zmanjšati smrtnost zaradi ribolova z določitvijo manjšega celotnega dovoljenega ulova in ribolovnega napora. Strinjam se z mnogimi spremembami, ki jih predlaga Parlament, ne morem pa se strinjati neposredno z besedili Parlamenta. Slednje le zato, ker podobna pravna besedila že obstajajo ali pa se oblikujejo ob posvetovanju z državami članicami, in ne želim prejudicirati rezultatov tehničnih razprav, ki potekajo.

Zdaj pa k podrobnostim. Sprejemam vaše spremembe 1, 4, 5, 6, 7, 9, 13, 14 in 16. S spremembo 2 se načelno strinjam, toda pooblastila Komisije in Sveta so že opredeljena v Pogodbi ES, vloga regionalnih svetovalnih svetov pa je določena v členu 31 osnovne uredbe.

Kar zadeva spremembo 3 o zmanjšanju zavržkov, delam na ločeni pobudi. Gotovo ste seznanjeni s spomladanskim sporočilom Komisije iz leta 2007 o zavržkih. Kmalu mu bo sledil predlog uredbe.

Pri spremembi 7 se strinjam, da se za izjemno ogrožene staleže povečanje celotnega dovoljenega ulova omeji na 15 %. Toda Svet bi moral ohraniti možnost več kot 15 % zmanjšanja.

Pri spremembi 8 sprejemam vključitev omembe smrtnosti trsk zaradi tjulnjev kot primera ter upoštevanje ocene vpliva podnebne spremembe na staleže trsk pri spreminjanju načrta.

Pri spremembi 10 se poglavje pravilno nanaša na omejitvev ribolovnega napora. Omenjanje določitve bi pomenilo, da se bo ribolovni napor samo meril in ne upravljal. Zato te spremembe ne morem sprejeti.

Pri spremembi 11 lahko razmislim o drugi osnovi za izračun kW na dan. Toda v tej razpravi morajo sodelovati države članice.

Kar zadeva spremembo 12, je bilo besedilo predlaganega člena 8a v odstavku 3 res nejasno, zato ga bomo spremenili, da bo jasnejše.

Pri spremembi 15 je bil predlog glede omejitev zmogljivosti preveč omejujoč in bi lahko preprečil dejavnosti reorganizacije ribiških flot. Z državami članicami še vedno razpravljam o tem, kako zagotoviti ustrezno stopnjo prožnosti, obenem pa zagotoviti, da se ribolovni napor ne poveča. Zato bi raje videl, da se obstoječe besedilo izboljša in ne izbriše.

Pri spremembi 17 lahko sprejemem načelo prenosa napora ob upoštevanju korekcijskega faktorja, ki odraža pomembnost ulova trske v različnih sektorjih. Toda ta tema je zapletena in jo je treba dodatno preučiti.

Pri spremembi 18 zaradi pravnih razlogov ne morem sprejeti izbrisa omembe postopka sprejemanja odločitev. Omenjeni postopek predpisuje Pogodba ES.

Zahvaljujem se vam za vašo pozornost in konstruktivne prispevke k temu dokumentu.

Cornelis Visser, v imenu skupine PPE-DE. – (NL) Gospod predsednik, ta večer razpravljamo o poročilu gospoda Buska o predlogih Komisije za hitrejšo obnovitev staležev trsk v evropskih vodah. Rad bi čestital poročevalcu, gospodu Busku, za njegovo poročilo.

Trska je pomembna vrsta ribe v EU. Medtem ko je bila v preteklosti del osnovne prehrane ljudi in nadomestek za dražje meso, je trska dandanes luksuzna vrsta ribe, ki je na voljo samo po visoki ceni. Vse od konca osemdesetih in začetka devetdesetih let prejšnjega stoletja let oskrba s trsko vztrajno upada. Poleg raznolikih naravnih vzrokov, kot je segrevanje Severnega morja in praktičen neobstoj hudih zim, je to mogoče pripisati tudi intenzivnemu ribolovu trske. Komisija se želi v novem načrtu obnovitve staležev trsk posvetiti predvsem temu vzroku.

Lahko se poistovetim z željo Komisije, da se poenostavijo predpisi, namenjeni omejevanju ribolova trske. Obstoječa uredba je prezapletena in dovoljuje veliko razlik v tolmačenju, tako pri ribičih kot pri inšpektorjih. Poenostavitev bi rešila vsaj to težavo. Tudi zaradi nizozemskega ribolova moramo na evropski ravni vztrajati pri obnovitvi staležev trsk.

Predlagani ukrepi so potrebovali čas, da začnejo učinkovati. Več kot 18 mesecev so se staleži trsk v Severnem morju izjemno obnavljali. Parlament – vključno z mano – bi rad ribiško industrijo in regionalne svetovalne svete bolj vključil v ukrepe, ki naj se sprejmejo. S tem se bo izboljšala podpora v industriji. Kolikor vidimo, predstavljajo nova pravila korak v pravo smer. Države članice lahko ribolov trske uredijo učinkoviteje, medtem ko ribiči mnogo bolje vedo, kaj je dovoljeno in kaj ne.

Šele čez štiri do šest let se bo pokazalo, ali so zdaj sprejeti ukrepi učinkoviti. Zato komisarja pozivam, da si vzame čas za oceno sprejetih ukrepov, preden izdela nove. V nasprotnem primeru bo ribičem onemogočeno delo.

Ole Christensen, v imenu skupine PSE. – (DA) Gospod predsednik, najprej bi se rad zahvalil poročevalcu, gospodu Busku, za njegovo konstruktivno sodelovanje pri pripravi tega poročila. Mislim, da smo dosegli zadovoljiv rezultat. Zaradi naših sprememb bo sistem preprostejši, prožnejši, učinkovitejši in manj birokratski. V reviziji predloga Komisije na primer trdimo, da je uspeh obnovitvenega načrta v veliki meri odvisen od neiztovarjanja rib, ulovljenih z nezakonitim, neprijavljenim in nereguliranim ribolovom. Zato sta spremljanje in nadzor pomembna instrumenta za zagotavljanje izvajanja predpisov o ribištvu. Poleg tega je treba v postopek ocenjevanja in odločanja v večji meri vključiti ustrezne regionalne svetovalne svete in države članice, da bi zagotovili upoštevanje posebnih regionalnih značilnosti in potreb pri prihodnjem razvoju in razširitvi mehanizmov za upravljanje. Učinkovito izvajanje načrta obnovitve zahteva vključenost vseh strank, da se zagotovi zakonitost in skladnost s predpisi na regionalni ravni. V poročilu poudarjamo tudi, da bo imel načrt obnovitve pomembne posledice za ribiško industrijo kot tudi gospodarski in socialni razvoj lokalnih skupnosti, zato bi morala Komisija ponovno razmisliti o sistemu ribolovnega napora, ko se staleži trsk bistveno izboljšajo.

Jim Allister (NI). - Gospod predsednik, Komisija – in pa to poročilo – nenehno ponavljata, da se staleži trske neprestano zmanjšujejo. Toda letos bomo v EU v morje vrgli mrtve trske v vrednosti 50 milijonov EUR. Zakaj? Zaradi naše nore politike o zavržkih. Celotni dovoljeni ulov se je tako zmanjšal, da nastaja ogromno zavržkov. Verjetno pride na vsako obdržano trsko ena zavržena. Leto za letom zmanjšujemo celotni dovoljeni

ulov in s tem povečujemo zavržke ter tako v nedogled ohranjamo to noro ekološko politiko, ki je sama po sebi neučinkovita.

Najsi se trska obdrži ali zavrže, zmanjša se biomasa. Povečajte skupen celotni ulov in prepričan sem, da se bodo s tem zmanjšali zavržki ter povečala oskrba s hrano, ne da bi pri tem izčrpali biomaso bolj, kot jo zdaj s temi zavržki. To je po mojem mnenju prava pot, vključno z načrti za izogibanje trski, in potem bo ta politika morda imela nek smisel.

Struan Stevenson (PPE-DE). - Gospod predsednik, pohvaliti moram svojega dobrega prijatelja Nielsa Buska za njegov pogumni poskus, da sestavi še en načrt obnovitve staležev trsk. Vse od moje izvolitve leta 1999 smo imeli vsako leto načrt obnovitve staležev trsk.

Vsak načrt obnovitve staležev trsk uvaja še strožje predpise in zahtevnejše drakonske ukrepe. Ker imamo opravka z mešanim ribolovom, pri čemer se trske ujamejo skupaj s kozicami, moli in vahnjami, imamo vse te težave z zavržkom, o katerih je ravno govoril Jim Allister. Žal v tem primeru menim, da gospod Busk oponaša svojega znanega danskega prednika, kralja Knuta, ki je vladal Danski in Angliji v 10. stoletju ter slovi po tem, da je sedel na svojem prestolu ob obali in plimi ukazal, naj ne pride. Seveda zgodovina poroča, da se je pri tem zelo zmočil in skoraj utonil. Poskus uvedbe načrta obnovitve trsk – načrt upravljanja, ki bi pomagal obnoviti staleže trsk – je dejansko poskus kljubovanja naravi na enak način. Vemo, da se je zaradi podnebnih sprememb Severno morje ogrelo za stopinjo in pol ter da se je plankton, s katerim se hranijo ličinke trske, preselil več sto milj proti severu, zato večina velikih odraslih trsk, ki jih kupimo v trgovinah kjer koli v Evropi, prihaja iz okolice Norveške, Ferskih otokov in Islandije. Dokler se Severno morje ponovno ne ohladi, ne boste priča obnovitvi staležev trsk, in tega ne bodo spremenili vsi strogi načrti upravljanja, ki jih želimo uvesti, skupaj.

V tem primeru sem vesel, da je nocoj komisar dejal, da sprejema mojo spremembo, v skladu s katero se bo vsaj preučil vpliv podnebnih sprememb na obnovitev staležev trsk kot tudi vpliv predatorstva tjulnjev na trske. V Severnem morju je zdaj 170 000 sivih tjulnjev, od katerih vsak poje dve toni rib letno – med temi veliko trsk –, pred tem pa ni bilo politično korektno govoriti o tjulnjih v kakršni koli obliki. Zato menim, da je vsaka preučitev vpliva tjulnjev na populacijo trsk nocoj zelo pomemben korak. Pred Parlamentom pohvalim kralja Knuta in upam, da bo njegovo poročilo sprejeto.

Zdzisław Kazimierz Chmielewski (PPE-DE). - (PL) Gospod predsednik, uredba Sveta predstavlja še en poskus vzpostavitve ravnotežja med obstoječim znanjem o dejanskem stanju virov in naravno željo, da se izpolnijo obveznosti v zvezi z skrbništvom nad evropskim ribištvom in njegovim upravljanjem. Poročevalec je jasno opredelil to prдавno dilemo v novi obliki. Izpostavil je očitno nasprotje med plemenito namero, da se vire zaščiti, in dejanskimi možnostmi, da se ugotovi njihovo stanje.

Ob tej priložnosti se kot še nikoli doslej avtorji Uredbe strinjajo z Znanstvenim, tehničnim in gospodarskim odborom za ribištvo, da je še vedno premalo dovolj zanesljivih informacij, ki bi jih posredovali ribičem v obliki razumljivih mnenj o celotnem dovoljenem ulovu. Istočasno pa ustanove Unije, ki nedvomno ne želijo, da bi jih imeli za neaktivne, priporočajo oblikovanje določb, ki bi zagotovile dosledno izvajanje celotnega dovoljenega ulova, tudi ko je znano, da so podatki pomanjkljivi, kot navedeno zgoraj. Ribičem, ki pričakujejo potrditev ribolovnega napora, se zdi ta pristop pretirano previden in neprimeren z vidika razumne ribolovne politike. Trudil sem se razumeti nenavadno metodologijo, ki so jo sprejeli tisti, ki so na oblasti na tem področju. Kljub temu se čutim obvezanega, da poročevalca posvarim o socialnih in gospodarskih posledicah širjenja omejitev ulova ter nadležnih in birokratskih omejitev dejavnosti ribičev. Slednji vse bolj podpirajo znanstvenike pri ugotavljanju dejanskega stanja morske biomase. Poljski ribiči so se pridružili vse večjim kritikam zastarele zbirke podatkov, ki vse preveč temelji na ocenah. Morda je zdaj čas, da bolj upoštevamo mnenja ribičev, ki temeljijo na znanju več stoletij in zavedanju, da lahko ribiči preživijo le, če spoštujejo interese morskega okolja.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gospod predsednik, vsak načrt obnovitve staležev trsk bi moral najprej spodbuditi države članice in ribiče, ki prispevajo k zmanjšanju smrtnosti, zatem pa bi moral zmanjšati prilov in odpraviti zavržke – odpraviti zavržke, ne zmanjšati jih –, toda noben načrt obnovitve staležev trsk ni verodostojen, če ne upošteva v celoti podnebnih sprememb v zvezi z območji prehranjevanja in razmnoževanja trske, kot je pred nekaj trenutki učeno povedal moj kolega gospod Stevenson. To pa mora imeti veliko vlogo v vsakem načrtu obnovitve staležev trsk, če naj bo verodostojen v teh časih.

Strinjam se, da je zmanjšanje prilova s programi za izogibanje trski izjemno pomembno. Vendar pa moramo obravnavati potrebo po zmanjšanju prilova in odpravi zavržkov. To pomeni, da je zmanjšanje števila trsk, ulovljenih v mreže (prilov) in ne iztovorjenih (zavržek), ključno. Brez tega ribištvo ni trajnostno v ekološkem

ali gospodarskem smislu. Irska je za leto 2009 predlagala pilotni projekt za zmanjšanje zavržkov trske v okviru ribolova škampov v delu Keltskega morja, za katerega upamo, da bo vključeval spodbude za ribiče in jim dodelil pomembno vlogo pri spremljanju in nadzoru, ki bo ključna za uspešno uveljavljanje projekta, toda glede na to, da je naš poročevalec omenil „nove ocene, ki kažejo, da je Keltsko morje prekomerno izkoriščano in ga je zato treba nadzirati“, moram komisarju vseeno zastaviti vprašanje v zvezi s tem, da ICES priporoča celotni dovoljeni ulov za leto 2009 za Keltsko morje, ki kaže, da je stalež tam številčnejši kot v drugih območjih, ki jih pokriva načrt obnove. Ali naj bi bilo Keltsko morje vključeno v načrt obnove ali ne? Ali mora biti ali to ni potrebno? Komu naj prisluhnemo med znanstveniki?

Kathy Sinnott (IND/DEM). – Gospod predsednik, komisarja bi rada obvestila, da je bila trska nekoč med najpogostejšimi ribami v irskih vodah in na irskih mizah. Za moje ribiče je ribolov več kot le služba, je način življenja, tradicija, celo poslanstvo. Mnogi moji ribiči se ukvarjajo z mešanim ribolovom in zanje zavržki niso samo potrata in protislovje: so namreč gozota.

Ribičem moramo pomagati, da se opremijo za selektivnejši ribolov, da bi zaščitili trsko, hkrati z zmanjšanjem zavržkov, na katerega upamo, pa moramo zavržke začeti uporabljati koristno, jih iztovoriti in dati bolnišnicam. Ne smemo narediti konec le zavržkom trske in drugih rib, temveč moramo narediti konec sramotnim zavržkom trske in drugih rib.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Po mojem mnenju so spremembe, ki jih je vložil gospod Busk glede tako imenovanega načrta obnove staležev trsk, nujne za obnove staležev te vrste na raven, ki je obstajala pred leti. Zaščita staležev trsk je največji izziv, s katerim se mora spopasti naša skupna ribiška politika. Ne smemo pozabiti, da ribiške flote Evropske unije poleg papaline in skuše najpogosteje lovijo trsko. Na svetovni ravni je trska druga najbolj priljubljena vrsta.

Poleg tega, da je trska ključna vrsta ulova, je tudi nujna za ustrezno delovanje ekosistema. Trska naravno omejuje širjenje alg, predvsem v Baltskem morju. Skupaj s podnebnimi spremembami je torej zmanjšanje staležev te pomembne vrste bistven dejavnik sprememb, ki vplivajo na morske ekosisteme v severnem Atlantiku.

Na koncu bi rad predstavil stališče poljskih ribičev, ki so postali glavne žrtve zmotne in nepravilne politike o ribolovu trske. Poslanci gotovo vedo, da so bile prvotno omejitve ulova predpisane za plovila pod poljsko zastavo. Sledila jim je prepoved ribolova trske. To ni negativno vplivalo samo na preživljanje ribičev, temveč je privedlo tudi do niza bankrotov, ki grozijo poljski predelovalni industriji. Zato je treba izmed vloženih sprememb izpostaviti zlasti raziskave. Slednje nam bodo omogočile, da vzpostavimo dejansko stanje staležev trsk, kar nam bo nadalje omogočilo vodenje realistične ribiške politike. Hvala, gospe in gospodje.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi se rad zahvalil spoštovanim poslancem za zanimivo razpravo, ki dokazuje zavezo Parlamenta k obnovi staležev trsk.

Poročilo Parlamenta dejansko v veliki meri soglaša s predlogom Komisije, da bi naredili obstoječi načrt bolj prilagodljiv, učinkovitejši in obenem razumljivejši, in ga podpira. Kot ste mnogi izmed vas poudarili, so se začeli kazati določeni znaki izboljšanja staležev trsk in ribiči vam lahko povedo, da se je trska vrnila v naša morja.

Toda dejstvo je, da to lahko pripišemo določenemu letniku – letniku 2005 –, ker se je trska zdaj razvila do velikosti, kakršna se ulovi v naše mreže. Zato moramo biti pazljivi pri upravljanju, kajti če se zgodaj zanesemo na to določeno leto, se bomo znašli v situaciji, ko ne bo mogoče obnoviti tega staleža. To se je v zadnjih 15 letih zgodilo že dvakrat – enkrat v Irskem morju in enkrat v Severnem morju –, ko smo izvajali preuranjene ukrepe, zanašajoč se na določen letnik, in se znašli v situaciji, ko smo morali ponovno začeti z nič. Zato je ključno, da ukrepamo, kot nam odgovorno upravljanje nalaga, namreč po najboljših močeh se moramo potruditi, da zmanjšamo napor z različnimi ukrepi in sredstvi, obenem pa poskrbimo, da se zmanjšajo zavržki trske.

To je mogoče storiti z upravljanjem na podlagi rezultatov, ki ga uvaja načrt obnove staležev trsk. Spodbujam države članice, da sodelujejo z nami, da bomo lahko pripravili načrt obnove staležev trsk, ki bo sčasoma privedel do popolne obnove.

Glede na to bi rad omenil še zavržke na splošno, saj to ni problem, ki zadeva le trsko. Seveda govorimo o trski, ker je posebno pomembna za Severno morje, toda zavržemo tudi različne druge staleže rib, kar je zelo občutljivo vprašanje v Evropski uniji, kjer se mnenje javnosti zelo negativno stopnjuje. Odločen sem se mu posvetiti in nameravam ponovno preučiti celotno zadevo, saj je bil napredek do zdaj zelo počasen. Mislim,

da bi si morali zadevo ogledati s precej splošnejšega stališča, da bi lahko nemudoma začeli s pomembnimi ukrepi za zmanjšanje zavržkov, kasneje pa vam bom posredoval predloge o tem, kako lahko učinkovito zmanjšamo zavržke v Severnem morju. O tem razpravljamo tudi s partnericami, kot je Norveška, da bi ugotovili, kako lahko uvedemo učinkovite ukrepe za zmanjšanje ribolovnega napora za trsko, obenem pa uvedemo ukrepe za zmanjšanje zlasti zavržkov trske kot tudi preučimo problem zavržkov staležev drugih rib.

Kar zadeva Keltsko morje, ki ga je omenila gospa Doyle, drži, da ICES pravi, da je stanje staleža nekoliko boljše kot v drugih morjih. Ob tem pa vseeno trdijo, da je stalež v slabem stanju in ga je treba obnoviti, zato smo to morje vključili v nov načrt obnovitve staležev trske. Kljub temu je še vedno v zelo slabem stanju. Čeprav je določen celotni dovoljen ulov, to ne pomeni, da je stalež trske v dobrem stanju, ker za večino naše ribje populacije velja, da njen ulov presega trajnostno raven, vi pa ste določili celoten dovoljen ulov, ki bi bil manjši. Če bi bilo zares slabo, bi bil celotni dovoljen ulov nič. Kar zadeva Keltsko morje, je situacija nekoliko boljša, a ta stalež še zdaleč ni v dobrem stanju.

V zvezi s trditvijo o trski v Baltskem morju, ki sicer ni del tega načrta obnovitve staležev trsk, smo uvedli načrt obnovitve staležev trsk v Baltskem morju za leto 2007. Letos se je na podlagi nasveta ICES in verjetno ne toliko zaradi samega načrta obnovitve staležev trsk kot zaradi pomembnih prizadevanj Poljske in poljskih ribičev zelo slabo stanje vzhodnega staleža trske izboljšalo, vendar pa se je stanje staleža trske v zahodnem Baltskem morju poslabšalo. To pomeni, da bomo morali izvajati strožje ukrepe za stalež trske v zahodnem Baltskem morju, a morebiti nekoliko milejše ukrepe za vzhodni stalež trske.

Niels Busk, poročevalec. – (DA) Gospod predsednik, rad bi se zahvalil komisarju in svojim kolegom poslancem za njihov izjemen trud in izredno konstruktivne spremembe, ki so bile še kako potrebne, da je ta načrt obnovitve čim bolj dovršen.

Rad bi izpostavil, da je zdaj nadvse pomembno, da načrt obnovitve uspe. To dolgujemo ribičem, drži pa tudi, kot je bilo nocoj že omenjeno, da govorimo o obnovitvi staležev trske in tudi drugih vrst. O tem govorimo že zadnjih deset let, ne da bi izpolnili cilj. Zato je pomembno, da ga izpolnimo zdaj.

Želim povedati nekaj o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu. Seveda ne vemo, kako obsežen je, toda prepričan sem, da je imel izjemno negativne posledice za načrte obnovitve, ki smo jih izvajali v zadnjih letih. To je sramota, kar zadeva stalež rib, ter sramota za ribiško industrijo in vso družbo, na katero Evropski parlament znova in znova opozarja. Uvesti je treba precej boljši in učinkovitejši nadzor, da bomo lahko preprečili nezakonit ribolov. Rad bi povedal tudi, da moramo upoštevati in izmeriti tudi količino rib, ki jih pojedjo tjulnji, kormorani in druge ptice plenilke. Na tem področju seveda nihče ne upošteva kvot ter je stanje skoraj enako kot pri neprijavljenem ribolovu.

Zavržki so še eno vprašanje, o katerem razpravljamo že deset let. Seveda imajo zavržki neizogibne posledice za politiko kvot, toda ravno tako pomembno je, da zavržemo povsem uporabne ribe. Komisar, seveda sem vesel, da ste nocoj povedali, da imate načrt, toda povsem nesprejemljivo je, da o tem razpravljamo že deset let, pa nismo dosegli še nobenega cilja. To je žalostno stanje in nekaj moramo ukreniti, sicer bo tudi ta načrt obnovitve obsojen na neuspeh.

Predsednik. – Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Bogdan Golik (PSE), v pisni obliki. – (PL) Povsem razumljivo je, da so Evropska komisija in vlade držav članic zaskrbljene zaradi kritičnega stanja staležev trske v morjih Evropske unije. Mene pa skrbi, da pri svojih zakonodajnih postopkih in odločitvah ustanove Evropske unije izhajajo iz raziskav, ki so jih izvedli različni raziskovalni instituti, ki jih financira Evropska komisija. Redko se omenjajo raziskave neodvisnih znanstvenikov.

Obstajajo tudi protislovja glede uredb Sveta (ES) št. 812/2004 in št. 2187/2005, ki uvajata prepoved uporabe visečih mrež v EU. Na sestanku z GD za pomorske zadeve in ribištvo, ki sem ga organiziral pred mesecem dni, je postalo očitno, da je Evropska komisija odločena izogniti se vsem vprašanjem, ki so ji zastavljena o tej zadevi. Ne nudi določenih odgovorov in ne izpolnjuje svojih obveznosti skladno z določbami zgoraj omenjenih predpisov o raziskavah, da bi potrdila ustreznost izvajanja prepovedi.

,Kar zadeva trsko, je na primer premalo podrobnih statističnih podatkov o ulovih s plovili, krajšimi od 8 metrov. Ni bila izvedena primerjava med količino predelanih ribjih izdelkov in obsegom ulova, prijavljenega v posameznih državah članicah. Ustanove niso zagotovile posebnih informacij in načrtov. Poleg tega je neprimerno posploševanje v raziskavah prispevalo k zaostrovanju spora.

Ribištvo glede na svojo družbeno in gospodarsko osnovo vse bolj postaja razlog za demonstracije in proteste ribičev, med drugim tudi na Poljskem. Številne družine so ob vir dohodka za preživetje, na primer zaradi zmanjševanj ribolovnih kvot in prepovedi uporabe visečih mrež.

19. Upravljanje ribiških flot, registriranih v najbolj oddaljenih regijah Skupnosti (razprava)

Predsednik. – Naslednja točka je poročilo (A6-0388/2008) gospoda Guerreira v imenu Odbora za ribištvo o predlogu Uredbe Sveta o spremembi Uredbe (ES) št. 639/2004 o upravljanju ribiških flot, registriranih v najbolj oddaljenih regijah Skupnosti (KOM(2008)0444 - C6-0298/2008 - 2008/0138(CNS))

Pedro Guerreiro, poročevalec. – (PT) Glede na pogoje in stalne strukturne ovire, s katerimi se soočajo najbolj oddaljene regije, je treba sprejeti posebne ukrepe, ki spodbujajo njihov družbenogospodarski razvoj. Ti ne smejo temeljiti na prehodnih pogojih niti na naključnih ali umetno sproženih okoliščinah.

Ribiški sektor ima strateški pomen za te regije, kar zadeva oskrbo prebivalcev teh regij z ribami in zagotavljanje zaposlitve ter gospodarske stabilnosti njihovih ribolovnih skupnosti. Toda kljub opaženim izboljšavam so njihove ribiške flote večinoma sestavljene iz zastarelih plovil, ki so v povprečju starejša od 30 ali 40 let, zlasti v manjših flotah.

Nujna so nova finančna sredstva za obnovo in posodobitev ribiških flot v teh regijah in nepojmljivo je, da Evropska unija ta sredstva blokira. Nprekinjena sredstva za obnovo in posodobitev ribiških flot so *sine qua non* za izboljšanje delovnih in varnostnih pogojev ribičev ter pogojev za ohranitev staležev rib.

Odbor Evropskega parlamenta za ribištvo predlaga samo, da se dodeli državna pomoč za posodobitev flot v najbolj oddaljenih regijah do leta 2009 in omogoči registracija teh plovil do leta 2011. Kljub temu, da so predlogi obsežnejši od predlogov Evropske komisije, menimo, da so kljub vsemu nezadostni, saj ne upoštevajo pravih potreb ribičev v teh regijah, zlasti glede majhnih flot. Zato smo vložili spremembe, katerih cilj je zagotoviti državno pomoč za obnovo in posodobitev ribiških flot brez kakršnih koli časovnih omejitev in v skladu s potrebami sektorja v teh regijah.

Čeprav ni povsem nujen, lahko rečemo, da ta ukrep ne bo dodatno bremenil proračuna Skupnosti in ne bo povečal zmogljivosti flote. Dejansko so to predlogi, ki jih je Evropski parlament v preteklosti že sam sprejel in ki so leta 2005 ponovno poudarili, da so potrebna nadaljnja sredstva za obnovo in posodobitev ribiških flot v interesu donosnosti in konkurenčnosti sektorja v teh regijah. S temi predlogi se je strinjal tudi Odbor Parlamenta za ribištvo, ki je v začetku leta navedel, da so še vedno potrebna nova sredstva za obnovitev in posodobitev flot najbolj oddaljenih regij, glede na to, da bo ukinitve pomoči Skupnosti za prenovno flot zanje pomenila prikrajšanost pri nadoknadi zamude pri sestavi flot evropske celine. Tako bomo v ključnem trenutku, ko bo treba sprejeti odločitev, enostavno pozvali ta Parlament, da ravna v skladu s svojimi stališči.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, najprej bi se rad zahvalil Odboru za ribištvo in zlasti njegovemu poročevalcu, gospodu Guerreiri za poročilo.

Komisija se zaveda, s kakšnimi težavami se spopadajo najbolj oddaljene regije pri izvajanju odločitev o posodobitvi flot, sprejetih leta 2006. Ne more pa sprejeti nadaljnje dodelitve državne pomoči za obnovo in posodobitev flot, saj bi to privedlo do presežne kapacitete flot in srednje- do dolgoročno majhne gospodarske učinkovitosti. Toda razumemo trditev poročevalca, ki pravi, da so v nekaterih primerih odločitve, ki smo jih že sprejeli, povzročile zaostanek v ladjedelnicah, ki ne morejo opraviti predvidenega dela pred določenim rokom. Zato smo pripravljeni sprejeti podaljšanje roka za vstop v floto do leta 2011, kot predlaga poročevalec. Zato sem pripravljen sprejeti spremembi 2 in 7.

Vendar Komisija meni tudi, da je treba ohraniti osnovna pravila upravljanja flote – to pomeni režim vstopa in izstopa, ki jamči, da ne bo prišlo do povečanja zmogljivosti in ukinitve državne subvencije za takšno povečanje zmogljivosti. V nasprotnem primeru bi v najbolj oddaljenih regijah obstajala nevarnost – kot se je zgodilo z velemeznimi flotami – presežne ribolovne zmogljivosti, ki bi na koncu lahko spodbudila njihovo gospodarstvo.

Dovolite, da v zvezi s tem omenim še sveženj o gorivu, ki je bil kot posledica visokih cen goriv sprejet letos julija v sklopu gospodarske krize. Vse zadevne vpletene strani v najbolj oddaljenih regijah želim pozvati, da kar najbolje uporabijo ta sveženj in izboljšajo energetske učinkovitost svojih flot ter naredijo svoje flote gospodarsko uspešnejše s programi iz svežnja, kot so prestrukturiranje in umik dela plovil iz obratovanja. Zato na podlagi prej povedanega Komisija ni pripravljena sprejeti sprememb 1, 3, 4, 5, 6, 9, 10 in 11. Sprememba 8 bi lahko bila sprejeta, če se le upošteva, da mora Komisija počakati s poročilom, dokler niso na voljo vsi podatki o uporabi odstopanj, ki jih predvideva uredba.

Kar zadeva poziv Komisiji, da sčasoma predlaga nove ukrepe, želim poudariti, da to sodi v pravico pobude Komisije, ki bo v vsakem primeru predlagala nove ukrepe, če bo menila, da je to potrebno in ustrezno.

Emanuel Jardim Fernandes, v imenu skupine PSE. – (PT) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, v zvezi s tem poročilom moram najprej poudariti, da je treba upoštevati potrebe ribiškega sektorja v najbolj oddaljenih regijah. Drugič, izpostaviti moram podaljšanje odstopanja od splošnega režima vstopa/izstopa v korist najbolj oddaljenih regij.

To podaljšanje, o katerem so se dogovorili v okviru Odbora za ribištvo, pomeni, da lahko ribiška plovila, ki so prejela državno pomoč, na podlagi ustreznega odstopanja vstopijo v ribiško floto teh regij do leta 2011, ne da bi bilo treba to povečanje zmogljivosti izravnati z izstopom plovila enakovredne zmogljivosti. Ta sprememba, ki jo je predlagal Odbor za ribištvo, je rezultat dogovora med Socialistično stranko in skupino PPE-DE, v katerem so sodelovali člani teh dveh skupin, ki izhajajo iz najbolj oddaljenih regij, ter poročevalec, gospod Guerreiro, ki je želel iti še dlje, kot smo ravnokar slišali. Kot poročevalec v senci skupine PSE sem predan temu cilju in zato pozivam poslance, da jutri glasujejo za to poročilo. Komisijo, komisarja in Svet pozivam, da upoštevajo zakonodajno resolucijo Evropskega parlamenta, ki bo, upam, sprejeta jutri.

Kathy Sinnott, v imenu skupine IND/DEM. – Gospod predsednik, ključna vprašanja, ki zadevajo ribolov v najbolj oddaljenih regijah, so kot kaže enaka kot vprašanja, s katerimi se soočajo vsi ribiči, le da so večja. Prihodnost tega ribolova je resno ogrožena – piratstvo, zavržki, pojemaajoči staleži itn., vedno starejša plovila in flote –, toda te težave so zanje še večje breme, ker so že tako zelo ranljivi.

Pomagati moramo svojim najbolj oddaljenim ribiškim skupnostim ohraniti ne le vir sredstev za preživetje, temveč tudi sposobnosti, ki so jih pilili skozi generacije in ki jim, če jih ne zaščitimo, grozi, da bodo izgubljene – ne samo zanje, temveč tudi za nas.

Pozorni moramo biti na spreminjajoče se družbenogospodarske potrebe teh najbolj oddaljenih regij, upoštevajoč vpliv, ki ga čuti njihov sektor. Če jim želimo pomagati, da preživijo, jim moramo omogočiti večje sodelovanje v upravljanju kot tudi posebne ukrepe, na primer podaljšanje roka za obnovo flot.

Paulo Casaca (PSE). – (PT) Gospod predsednik, verjamem, da je bilo delo, ki so ga v Odboru za ribištvo opravili naš poročevalec, različne politične skupine in Evropska komisija, izredno plodno. Njegova posledica je bil zaključek, o katerem se strinjajo skoraj vsi, vključno z Evropsko komisijo, namreč da je podaljšanje roka do leta 2011 ter priprava poročila z oceno, ali je potrebno nadaljnje podaljšanje za ta ukrep, najustreznejši način, da se reši ta problem.

Zahvaliti se moram vsem kolegom iz skupine PPE-DE, ki so se z nami strinjali glede tega stališča, ter Evropski komisiji za njena prizadevanja pri sprejemu zaključka. Zdaj lahko le upamo, da bo Svet prav tako dovzeten za našo odločitev in da bo razumel, da je treba najbolj oddaljenim regijam dodeliti več časa za izpolnitev te zahteve.

Sérgio Marques (PPE-DE). – (PT) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, naj pooblastilo za državno pomoč, dodeljeno za obnovo in posodobitev ribiških flot najbolj oddaljenih regij, velja samo do konca leta 2009 ali naj bo neomejeno? Glede na naravo ribiške industrije v teh regijah bi lahko bila ta pomoč upravičeno na voljo tudi po letu 2009, pri čemer ne bi na noben način škodili morskemu okolju.

Neomejena državna pomoč za obnovo in posodobitev flot najbolj oddaljenih regij ne pomeni stalne in večne pomoči. Pomoč bo takoj ustavljena, če se pokaže, da je to potrebno glede na raziskave in ocene Znanstvenega sveta in regionalnih svetovalnih svetov. Ta rešitev je najprimernejša za zelo poseben položaj ribiške industrije v najbolj oddaljenih regijah. Isti razlogi, ki opravičujejo ekskluzivno ribolovno območje do 100 milj za ribiče iz najbolj oddaljenih regij, opravičujejo tudi različno obravnavo v zvezi s pomočjo za obnovo in posodabljanje flot. Zelo vesel sem, da je Odbor za ribištvo našel najboljše rešitve, da izpolni določene potrebe ribiškega sektorja v najbolj oddaljenih regijah.

Avril Doyle (PPE-DE). - Gospod predsednik, rada bi le pokazala malo solidarnosti, saj prihajam iz otoškega naroda, kjer je v obrobni regiji ribiška skupnost izjemno pomembna – kultura, tradicija in večina – ter kamor je druge industrije in način življenja ali poklice izjemno težko privabiti. Če lahko izkažemo solidarnost z obrobni regijami Evrope, kaj moramo izkazati najbolj oddaljenim regijam, ki so na skrajnem robu obrobnosti, če se lahko tako izrazim? Rada bi se zavzela za to zadevo, da se podpre večina, tradicije in kulturo ribiških skupnosti v teh najbolj oddaljenih regijah ter v zelo izoliranih in pogosto zelo majhnih otoških skupnostih v obrobni območjih EU.

Želim podpreti besede svojih kolegov in pozivam komisarja Borgia, da zagotovi, če gre za podaljšanje rokov državne pomoči za obnovo ribiških flot, da smo kar se da velikodušni pri vsem, kar je treba narediti.

Manuel Medina Ortega (PSE). - (ES) Gospod predsednik, komisar je govoril o presežni ribolovni zmogljivosti oziroma presežni zmogljivosti flot v najbolj oddaljenih regijah.

Strinjam se z njim. Moje vprašanje komisarju se glasi: ali se Komisija zaveda, da najbolj oddaljene regije – Kanarske otoke, Azore, Madeiro v srednjem Atlantiku, Guadeloupe, Martinik in Gvajano v Karibskem morju ter Reunion v Indijskem oceanu – obdaja ogromno morsko območje, kjer zaradi prekomernega ribolova ribolovni viri postopoma upadajo? Ali ima Komisija kakšne podatke o tem? Ali Komisija verjame, da lahko pomaga ribolovni floti v teh regijah tako, da pomaga ohraniti staleže rib na teh območjih?

Joe Borg, član Komisije. - Najlepša hvala za vaše pripombe. Lahko vam zatrdim, da sem predan temu, da kolikor le lahko in je mogoče pomagam flotam najbolj oddaljenih regij.

Dovolite pa, da poudarim, da ohranjanje ali celo povečanje zmogljivosti teh flot ni rešitev in je dejansko lahko del problema. Kot sem povedal v uvodnih pripombah, če mora biti uveden ukrep prestrukturiranja teh flot, vas pozivam, da upoštevate nedavno sprejeti sveženj o gorivu, ki nudi številne možnosti, ki bi lahko koristile flotam najbolj oddaljenih regij. Ponavljam, da lahko sprejem podaljšanje roka za vpis v register glede na težave z zaostanki, ki jih imajo ladjedelnice, ne morem pa sprejeti dodatnega podaljšanja roka za dodelitev državne pomoči za gradnjo in za režim vstopa/izstopa preko roka, ki ga je že odobril Evropski sklad za ribištvo ob posebnem upoštevanju najbolj oddaljenih regij, ker to ne bo rešilo nobene težave, temveč le ustvarilo nove.

Strinjamo se, da obstaja prekomeren ribolov in priznavamo, da je to posledica presežnih zmogljivosti. Komisija ne želi prispevati k presežni zmogljivosti tudi v obrobni regiji, saj bo to le povzročilo težave v prihodnosti. Kar zadeva možnost prekomernega ribolova okoli obrobni regij, smo to zadevo preučili in Svet je ravnokar sprejel uredbo o nezakonitem, neprijavljenem in nereguliranem ribolovu z blagoslovom Evropskega parlamenta. Od 1. januarja 2010 ne more priti na evropski trg nobena riba, za katero ni mogoče dokazati, da je bila ulovljena zakonito. Prevzeli smo tudi pobudo v regionalnih ribolovnih organizacijah, da bi predlagali trajnostni ribolov v oceanih, in sicer povsod, kjer imamo vpliv, kar pomeni v skoraj vseh regionalnih ribolovnih organizacijah. S temi prizadevanji nameravamo nadaljevati, da lahko na ta način zagotovimo trajnostni ribolov ne samo v naših vodah, pač pa tudi v mednarodnih, ki so tako ključne za naše najbolj oddaljene regije.

Pedro Guerreiro, poročevalec. - (PT) Zahvaljujem se vam za vaše besede, rad pa bi poudaril tudi, da so skladno z določbami Pogodb ukrepi za podporo najbolj oddaljenih regij možni in zaželeni. To možnost je torej treba udeležiti v posebnih ukrepih. Ribiški sektor je strateškega pomena za te regije. Za obnovo in posodobitev pa potrebuje podporo, zato je to povsem naravno vprašanje. Sredstva Skupnosti obstajajo in, kot je dokazala ta razprava, ne obstaja niti en sam utemeljen argument, da bi se še naprej preprečevala dodelitev državne pomoči za obnovo in posodobitev ribiških flot v teh regijah. V nasprotju s povedanim obnova in posodobitev teh flot ne bosta nujno povzročili presežnih zmogljivosti ali povečanja presežne zmogljivosti.

Torej je treba zastaviti vprašanje, zakaj se ne izvajajo ukrepi za podporo tega sektorja? Po tej razpravi smo bolj kot kdaj koli prepričani, da ni nujno le podaljšanje roka za vstop plovil, ki jim je bila dodeljena državna pomoč za posodobitev, kot sta predlagala Evropska komisija in Odbor za ribištvo, temveč je treba tudi zagotoviti možnost državne pomoči za obnovo in posodobitev flot v teh regijah, zlasti majhnih flot, brez časovnih omejitev, kot smo nekoč že smiselno trdili.

Zato želimo, da se spremembe, ki smo jih s tem namenom vložili, jutri sprejmejo. To narekuje situacija in čas bo dokazal, da imamo prav.

Predsednik. - Razprava je zaključena.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Margie Sudre (PPE-DE), v pisni obliki. – (FR) Navdušena sem, da je Evropski parlament dovolil gradnjo ribiških plovil do 31. decembra 2011 za flote, registrirane v najbolj oddaljenih regijah, ki prejemajo državno pomoč za obnovo.

Rada bi se zahvalila tistim kolegom poslancem, ki so z mano ukrepali med trdimi pogajanjmi s Komisijo, da bi pridobili dve leti več, kot je bilo prvotno predlagano. Dejansko teh plovil ne bi bilo mogoče pravočasno zgraditi zaradi poznega sprejetja zakona, ki državam članicam dovoljuje dodelitev te pomoči, in zaradi omejene zmogljivosti ladjedelnic. Vesela sem, da je Evropska komisija prisluhnila zahtevam ribičev, čeprav obžalujem, da se je Komunistična skupina odločila, da nas ne podpre.

Ta dogovor dokazuje, da Evropska unija še vedno upošteva posebne okoliščine v najbolj oddaljenih regijah in to celo bolj kot kdaj koli, saj je pristala na podaljšanje sistema odstopanj. Ne pozabimo, da je bila državna pomoč za gradnjo novih plovil prepovedana v preostali Evropski uniji od leta 2005.

Pozivam ministrstva za ribištvo, da ta sklep izdajo zelo hitro, da bodo lahko ribiči v najbolj oddaljenih regijah pridobili sodobna plovila, ki zagotavljajo optimalne varnostne pogoje.

20. Globalno zavezništvo o podnebnih spremembah (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0366/2008) gospoda Wijkmana v imenu Odbora za razvoj o oblikovanju globalnega zavezništva o podnebnih spremembah med Evropsko unijo in na podnebne spremembe najboljčutljivejšimi revnimi državami v razvoju (2008/2131(INI))

Anders Wijkman, poročevalec. – Gospod predsednik, to poročilo je odgovor na globalno zavezništvo o podnebnih spremembah, ki ga je Evropska komisija uvedla proti koncu lanskega leta. V osnovi je globalno zavezništvo o podnebnih spremembah zelo dobra pobuda. Predvsem gre za priznanje, da bodo države z nizkimi prihodki izpostavljene velikemu tveganju zaradi podnebnih sprememb.

Ironično je, da je bil pred vsega osmimi leti sklenjen dogovor o razvojnih ciljih tisočletja v New Yorku. Ti cilji skorajda niso omenjali podnebnih sprememb, kljub temu, da je bilo – že takrat – očitno, da bodo negativni vplivi podnebnih sprememb hudo prizadeli mnoge države z nizkimi prihodki.

Vendar je način naše organizacije, tj. znotraj nacionalnih organizacij, vlad itd. – podnebne spremembe na eni strani, razvojno sodelovanje na drugi strani – že takrat predstavljal resno oviro ali prepreko, da bi v celoti prepoznali nevarnost podnebnih sprememb za razvoj in zmanjšanje revščine.

Izziv je seveda velik. Če želimo državam z nizkimi prihodki pomagati pri prilagajanju in zmanjšanju tveganj ter v prizadevanjih za blažitev in poiskati sinergije med temi aktivnostmi, se moramo osredotočiti zlasti na krčenje gozdov in končno, kar je najpomembneje, posvetiti se vsem tem zadevam v kontekstu načrtovanja razvoja in zmanjšanja revščine.

Ključno je, da na koncu nimamo cele vrste posamičnih projektov za prilagajanje. Namesto tega moramo prilagajanje in zmanjšanje tveganj vključiti v razvojno sodelovanje.

Veliko vprašanje pri razpravi o tej zadevi v Odboru za razvoj je bilo, kako to financirati. Predlog Komisije predvideva samo 60 milijonov EUR. To je kaplja v morje. Nihče ne ve, koliko bo stalo prilagajanje in zmanjšanje tveganj; nihče ne ve, koliko bo stalo tehnološko sodelovanje, kar zadeva blažitev. Svetovna banka, Oxfam, Program Združenih narodov za razvoj (UNDP) in drugi so pripravili ocene, ki se gibljejo med 10 milijardami USD in okrog 100 milijardami USD letno. Za nekatere ukrepe bi to lahko bilo dovolj; če pri načrtovanju razvoja in strategijah za zmanjšanje revščine upoštevamo negativne učinke podnebnih sprememb že na začetku, morda na koncu stroški ne bodo višji. Toda vemo, da bodo dodatni stroški na številnih področjih. Kmetijske prakse, zmanjšanje tveganj za ekstremne vremenske razmere, dvig morske gladine, zdravstveni ukrepi: še bi lahko naštevali.

Vprašanje je: kje bomo dobili dodatna sredstva? V poročilu smo podali nekaj predlogov. Med njimi je seveda predlog, da se uporabi del prihodkov iz predvidene dražbe dovoljenj za emisije v prihodnosti. Zelo pomembno je, da se nekako namenijo sredstva za države v razvoju za ta namen.

Drug predlog je, da države članice podprejo pobudo Komisije in ne sprožajo lastnih pobud. To je novo področje, kjer je smiselno združiti vire.

Na koncu naj povem, da moramo pri vsem, kar delamo na tem področju, imeti v mislih podnebna pogajanja, ki bodo naslednje leto v Københavnu. Da bi dosegli globalen sporazum na tem področju, je ključno proaktivno delovanje držav iz Priloge 1 – zlasti EU.

Poročilo o razvoju obravnava omenjena vprašanja – in številna druga – v duhu podpore pobude Evropske komisije in s poglobitvenim ciljem krepitve te podpore, tako vsebinsko kot finančno.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, pozdravljam poročilo gospoda Wijkmana in se mu zahvaljujem za neprekinjeno podporo globalnega zavezništva o podnebnih spremembah. V celoti gledano smo prepričani, da poročilo izpostavlja prava vprašanja in opredeljuje ključne izzive, s katerimi se sooča mednarodna skupnost pri zagotavljanju podpore za ublažitev podnebnih sprememb ter prilagajanje le-tem v državah v razvoju. Zlasti cenimo predloge poročila. Prvič, da mora globalno zavezništvo za podnebne spremembe postati „klirinška hiša“ za pobude držav članic. Strinjamo se, da so zdajšnja prizadevanja pomagati državam v razvoju na tem pomembnem področju razdrobljena ter v nasprotju z načeli pariške deklaracije o učinkovitosti pomoči, ki so jo podpisale vse države članice EU.

Drugič, predlog, da se vzpostavi dolgoročni finančni cilj za globalno zavezništvo o podnebnih spremembah. Vendar je ključno, da se države članice EU povsem uskladijo v zvezi s to pobudo in globalnemu zavezništvu o podnebnih spremembah dodelijo večjo uradno razvojno pomoč in inovativne vire financiranja. Samo finančni cilj, ki ga določa Evropska komisija, je brez pomena.

In zadnji predlog, da se del pričakovanih prihodkov od dražbe pravic do emisij v sistemu EU za trgovanje z njimi porabi za globalno zavezništvo o podnebnih spremembah ter druge ukrepe za podnebne spremembe v državah v razvoju. Potrebujemo – zlasti v obstoječem kontekstu – neprekinjeno podporo Evropskega parlamenta pri izpolnjevanju teh predlogov, zlasti s sodelovanjem z nosilci odločanja na ravni držav članic.

Poročilo izpostavlja več zadev, ki jih mora Komisija dodatno pojasniti, predvsem glede izrecne dodane vrednosti globalnega zavezništva o podnebnih spremembah. Na splošno naj bi bilo globalno zavezništvo o podnebnih spremembah ključni sestavni del politike Evropske unije o podnebnih spremembah. Običajno je bila ta politika osredotočena na ublažitev v Uniji in zunaj nje. Postopek zelene knjige/bele knjige se zdaj ukvarja predvsem s prilagajanjem znotraj Unije. Globalno zavezništvo o podnebnih spremembah predstavlja zunanjo dimenzijo naših prizadevanj za prilagajanje. Poleg tega je pomembno poudariti dejstvo, da mora mednarodna skupnost skleniti sporazum o globalnih podnebnih spremembah decembra leta 2009 v Københavnu, da bi se izognili vrzeli med Kjotskim protokolom in naknadnim sporazumom. Države v razvoju bodo tak sporazum sprejele samo, če bo izrecno upoštevano prilagajanje. Evropska unija mora tudi prevzeti vodilno vlogo v tem smislu, globalno zavezništvo o podnebnih spremembah pa je orodje, s katerim bomo dokazali našo zavezo.

Poročilo gospoda Wijkmana bi se lahko bolj sklicevalo na to politično obvezo. Poleg tega je Evropska unija največji donator razvojne pomoči. Podnebne spremembe so nedvomno grožnja razvoju. Namen globalnega zavezništva o podnebnih spremembah je trdno umestiti prilagajanje na podnebne spremembe v razvojno politiko EU.

Končno pa je namen globalnega zavezništva o podnebnih spremembah uporabiti različna sredstva za razvoj pomoči, povezane s podnebjem, in sicer na podlagi pristopov, temelječih na programu, in ne projektnem financiranju. Prepričani smo, da je mogoče odpornost proti podnebnim spremembam učinkovito doseči le na ta način. Komisija je že sprožila prvo fazo izvajanja globalnega zavezništva o podnebnih spremembah. Pri tem ustrezno pozornost namenja predlogom, podanim v poročilu, zlasti kar zadeva tesno sodelovanje predstavnikov partnerskih držav in tesno usklajevanje z drugimi sorodnimi, dvo- in večletnimi večstranskimi pobudami.

Komisija pa končno priznava tudi, da mora bolje vključiti podnebne spremembe v svoje programe pomoči v tesnem sodelovanju s partnerskimi državami in razvojnimi partnerji na državni ravni. Pri teh prizadevanjih nam bo v pomoč tekoče delo v OECD na področju oblikovanja smernic za vključevanje prilagajanja v razvojno sodelovanje.

Predsednik. – S tem se točka zaključí.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Mihaela Popa (PPE-DE), v pisni obliki. – (RO) Ta pobuda je upravičena v kontekstu odgovornosti, ki jih je prevzela Evropska unija do držav v razvoju, in glede na dejstvo, da je Evropska unija največji donator humanitarne pomoči na svetu.

Glede na to je pomembno, da se izognemo podvajanju pobud, ki se nanašajo na države v razvoju in ki smo jih sprožili na ravni Skupnosti ali držav članic.

Po mojem mnenju je ključno, da skrb glede podnebnih sprememb ni enostranska zaveza, temveč da upoštevamo pomen preventivnega delovanja v okviru vseh ukrepov, ki jih je sprejela EU, zlasti tistih, ki so povezani z razvojno pomočjo.

Nenazadnje, menim, da moramo preventivno delovanje zastaviti kot prednostno nalogo, pomembnejšo od ukrepov, povezanih s humanitarnimi krizami, upoštevajoč dejstvo, da so stroški obnavljanja veliko višji v primeru katastrof.

Evropska unija mora pokazati ne le solidarnost, temveč tudi odgovornost do drugih svetovnih regij, zato je globalno zavezništvo o podnebnih spremembah pomemben korak v tej smeri.

Pierre Schapira (PSE), v pisni obliki. – (FR) Globalno zavezništvo o podnebnih spremembah mora postati učinkovit instrument, ki najrevnejšim državam, ki so glavne žrtve podnebnih sprememb, omogoča, da se prilagodijo na posledice podnebnih sprememb.

Spremembe, ki jih je Skupina socialdemokratov vložila v Evropskem parlamentu, so omogočile nadgraditev odličnega dela, ki ga je opravil poročevalec.

Kar zadeva financiranje zavezništva, se PSE pridružuje poročevalcu v obžalovanju, da je Evropska komisija namenila tako malo sredstev v ta namen na letni ravni.

Obžalujemo tudi kvazisistematičen poziv Evropskemu razvojnemu skladu, da naj zagotovi sredstva za nove pobude, kot je zavezništvo. Uporaba sredstev bi morala biti strogo nadzorovana, s čimer bi zagotovili, da se sredstva dejansko namenijo razvojnim ukrepom in da so omejena na prvo leto delovanja zavezništva. Komisija mora zato spoštovati svojo zavezo, da bo našla dodatna sredstva za zavezništvo.

PSE je tudi izrazila svojo podporo, da se vzpostavi tesna povezava med podnebnimi spremembami in obstoječo prehrabeno krizo. Zavezništvo bi moralo predlagati konkretne pobude na tem področju, kot je uvedba zelenih pasov okrog mest na jugu zemlje, s čimer bi spodbudili kmetijstvo za proizvodnjo hrane.

Na koncu smo pozvali, da se določijo okoljska, socialna in gospodarska merila v zvezi s proizvodnjo biogoriv ter da se najprej zagotovi preskrba s hrano, preden se spodbuja kmetijstvo za izvoz.

21. Vodenje in partnerstvo na nacionalni in regionalni ravni ter osnova za projekte regionalne politike (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0356/2008) gospoda Beaupuyja v imenu Odbora za regionalni razvoj o vodenju in partnerstvu na nacionalni in regionalni ravni ter osnovi za projekte regionalne politike.

Jean Marie Beaupuy, poročevalec. – (FR) Gospod predsednik, komisar, gospe in gospodje, moram povedati, da sem bil izredno zadovoljen, ko sem sam uporabljal načela upravljanja med pripravo tega poročila z različnimi zainteresiranimi stranmi.

Ta metoda se je še dodatno izkazala kot koristna pri pripravi poročila, ker mi je omogočila, da sem upošteval skoraj vse predloge svojih kolegov poslancev, 9. septembra pa se je to odrazilo v soglasnem glasovanju v Odboru za regionalni razvoj.

Toda to soglasje bi bilo brez vrednosti, če ne bi bilo konkretno oblikovano v besedilo, ki je natančno in skladno, kar vam bom v kratkem dokazal. Zato se želim toplo zahvaliti vsem kolegom poslancem, ki so sodelovali pri tem poročilu, zlasti pa poročevalcem v senci, ki bi si zelo želeli nocoj tu izkazati svojo zavezo.

Komisar, vsa zahvala gre tudi službam Komisije in hvaležen bi vam bil, če bi jim to sporočili, saj je bilo to sodelovanje tako konstruktivno kot prijetno.

Zahvalil se bom tudi Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in njegovemu poročevalcu, gospodu van Ierslu, Odboru regij, gospodu Kisyovu in številnim organom, ki so odigrali svojo vlogo.

Zakaj gre torej pri upravljanju in partnerstvu? Sestaviti moramo samoiniciativno poročilo o tem vprašanju vodenja in partnerstva, ker sta „upravljanje“ in „partnerstvo“ izraza, ki se uporabljata vsak dan. Dovolj je, da vzamete v roke časopis ali poročilo in tam boste ti besedi vedno našli.

Komisar, je čas za besede in je čas za dejanja. Je čas za določanje ciljev in je čas, da si zagotovimo sredstva za doseg le-teh. Že nekaj let nenehno poslušamo, da je treba upravljanje izboljšati. Vključeno je v naše predpise, o njem razpravljamo v debatah, toda nismo dosegli velikega napredka. Kaj se zares dogaja, ko vidimo, da se celovit pristop pojavlja v mnogih poročilih Komisije in Parlamenta?

Ali naše evropske politike o prometu, okolju in regionalnem razvoju zares upoštevajo druga drugo? Kje je celovit pristop, ki se ga nadevamo? Vsaka politika ima svoj proračun, ministra, lastnega komisarja in urnik. Prav v zvezi s strukturnimi skladi pa lahko tudi vidimo, da ESRR, ESS in EKSRR na tem področju delujejo vsak zase.

Komisar, pri izpolnjevanju vaših dolžnosti skupaj s kolegi se zavedate, da vsi menimo, da je zelo pomembno doseči lizbonske cilje. Vendar ali mislite, da bo to mogoče, če bomo tako nadaljevali, s takšnim porazdeljenim pristopom na tem področju? Ali menite, da lahko organizacija, ne glede na to, kako močna ali odločna je, uspe kljub temu, da uporablja pristop „vsak zase“ na tako pomembnem področju?

Danes je čas, da različni zasebni in javni akterji združijo naše sposobnosti, proračune in urnike, ko se ukvarjamo z isto zadevo na istem geografskem območju. Moje poročilo predlaga 37 posebnih ukrepov, kako to doseči, vendar jih ne bom našteval, omenil bom le tri ključne točke.

Prva ključna točka je, da moramo dati različnim zainteresiranim stranem, tj. zasebnim, javnim, posameznikom ali organizacijam, sredstva za izvajanje tega upravljanja. Prva točka, kot sem jo izpostavil pri vaši kolegici gospe Danuti Hübner, je priprava praktičnih navodil o upravljanju. Ne govorimo več o abstraktnih sporočilih – navodila morajo biti praktična.

Druga točka predstavlja usposabljanje izvoljenih predstavnikov v okviru programa Erasmus. Naši lokalno in regionalno izvoljeni predstavniki bi morali biti prava gonilna sila sprememb v okviru novega upravljanja ozemelj. Poleg tega – in to je druga ključna točka – morajo naše evropske in nacionalne ustanove predstavljati zgled. Zato v svojem poročilu pozivam k letnemu sestanku ministrov, ki so odgovorni za kohezijske politike v Svetu. Komisar, sami veste, da obstajajo tudi razlike med komisarji in različnimi generalnimi direktorati. Delo med resorji mora biti učinkovitejše. Kar zadeva Odbor regij, je le-ta predvidel mojo prošnjo, saj je pred dvema tednoma odgovoril na naše predloge.

In tretjič, komisar, gotovo bomo potrebovali obvezujoče postopke. Ker se mi je čas iztekel, jih ne bom mogel podrobneje predstaviti, vendar ne pozabite, da pričakujemo, da bo Komisija zdaj delovala na čelu te revolucije v obstoječi praksi. Preiti moramo od besed k dejanjem. Jaz in moji kolegi, ki smo delali na teh besedilih, pričakujemo, da bo Komisija sprejela hitre in učinkovite odločitve.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, v imenu Komisije bi se rad zahvalil gospodu Beaupuyu za njegovo poročilo o vodenju in partnerstvu na področju regionalne politike, saj sta partnerstvo in vodenje dejansko ključni načeli kohezijske politike.

Poročilo gospoda Beaupuyja vsebuje številne predloge, zlasti pa zagovarja potrebo po krepitvi celovitega pristopa, večji decentralizaciji kohezijske politike ter popolnem priznanju in povezovanju različnih partnerjev, predvsem lokalnih in mestnih organov, v programe regionalne politike.

Poročilo tudi predlaga razvoj orodij za krepitev partnerstva in novega upravljanja. Gospodu Beaupuyu lahko zagotovim, da so glavna sporočila njegovega poročila v skladu s tem, kar Komisija zagovarja in spodbuja. Praksa je pokazala, da je sposobnost vzpostavljanja pristnih partnerstev pogosto pogoj za uspeh in učinkovitost programov, ki jih podpirajo strukturni in kohezijski skladi.

To je razlog, da se je to načelo ohranilo in okrepilo v vseh programskih obdobjih s tem, ko se je razširila sestava takšnega partnerstva in njegov obseg.

Zaradi skupnih prizadevanj Komisije in Parlamenta ter pritiska civilne družbe predstavljajo predpisi iz leta 2006 za tekoče obdobje korak dlje, saj prvič izrecno vključujejo nove partnerje iz civilne družbe.

O mehanizmi uresničevanja so razpravljali med pogajanji o vsakem nacionalnem strateškem referenčnem okviru in operativnem programu za obdobje 2007–2013, Komisija pa si jih je prizadevala izboljšati, da bi bili manj institucionalni. Še vedno obstajajo pomembne razlike med državami članicami in regijami, toda na splošno je prišlo do dejanskih izboljšanj pri uporabi načela partnerstva. Na Poljskem, na primer, je bil zaradi zahtev kohezijske politike pospešen dialog s civilno družbo in zlasti z nevladnimi organizacijami.

Sčasoma je kohezijska politika razvila močan večstranski sistem upravljanja, ki vključuje številne partnerje, tako na vertikalni kot horizontalni ravni. Ker ne obstaja recept, ki bi bil primeren za vse, je za uspeh politike nujno potrebno intenzivnejše vključevanje regionalnih in lokalnih organov – kot tudi vseh zadevnih zainteresiranih strani – pri oblikovanju, izvajanju in ocenjevanju posegov glede na sistem, prilagojen skupini in seveda regiji. Kljub temu je treba priznati, da nas čaka še veliko dela, če želimo vzpostaviti pravo in aktivno partnerstvo in upravljanje, ne samo pri postopku priprave in pogajanja, temveč tudi v drugih fazah življenjske dobe operativnih programov, ki so: izvajanje, spremljanje in ocenjevanje. Gospodu Beaupuyu lahko sporočim, da službe komisarja Hübnerja trenutno delajo na raziskavi regionalnega upravljanja v kontekstu globalizacije, da bi pridobile jasnejši pogled na obstoječe stanje in prakse. Ta raziskava nam bo zagotovila obsežne informacije o tem, ali bi bila navodila, kot zahteva gospod Beaupuy v svojem poročilu, koristna v tej zadevi.

Komisija je tudi prepričana, da je treba kohezijsko politiko poenostaviti, zagotoviti mora dodano vrednost za regionalni razvoj in obenem biti bližje evropskim državljanom. Komisija se strinja, da je treba ponuditi celovit pristop različnih sektorskih politik na določenem ozemlju, da bi dosegli boljše rezultate. Bolj poglobljeno moramo razmisliti na eni strani o tem, kako se kohezijski skladi trenutno izvajajo in usklajujejo, in na drugi strani o tem, kako bi lahko bili začrtani za naslednje programsko obdobje po letu 2013, da bi ohranili realno skladen strateški razvoj na regionalni ravni. Ta skrb je dejansko izražena v številnih prispevkih, predloženih v okviru javnih posvetovanj o prihodnosti politike.

Poročilo med orodji za izboljšanje novega upravljanja predlaga ustanovitev programa Erasmus za lokalne predstavnike. Komisija si bo po najboljših močeh prizadevala uresničiti to zanimivo zamisel, čeprav je to lahko težko, če jo organ za nadzor proračuna odobri kot pilotni projekt.

Poleg temeljnega načela kohezijske politike, ki je in mora ostati osrednji stebler za doseganje novih ciljev trajnostnega razvoja, ter z namenom pomagati regijam, da se soočijo z bližnjimi globalnimi izzivi, ki bodo imeli vse večji vpliv na njihov razvoj, Komisija meni, da moramo vsi še naprej krepiti mehanizme uresničevanja kohezijske politike, ki temeljijo na načelih celovitega pristopa, partnerstva in večstranskega upravljanja.

Komisija je prepričana, da bosta poročilo gospoda Beaupuyja in podpora Parlamenta v veliki meri prispevala k izboljšanju stanja.

Predsednik. – S tem se razprava zaključuje.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Bairbre de Brún (GUE/NGL), v pisni obliki. – (GA) V celoti pozdravljam to odlično poročilo gospoda Beaupuyja o vodenju in partnerstvu.

Na žalost se načelo partnerstva pri porabi strukturnih sredstev ne upošteva vedno. Kljub temu sem bila na Severnem Irskem priča zelo dobrim primerom, kako naj bi delovalo partnerstvo, in koristim pravilnega partnerstva.

Pozdravljam tudi pozive, ki jih to poročilo vsebuje, k tesnejšemu sodelovanju in stikom med lokalnimi in regionalnimi organi ter drugimi ravnmi upravljanja, zlasti z Evropsko komisijo. Skupščina Severne Irske mora graditi na že vzpostavljenih povezavah z Evropsko komisijo. To velja zlasti za delo delovne skupine, ki jo je ustanovil predsednik Evropske komisije gospod Barroso.

Skupščina Severne Irske in naše lokalne skupnosti so pripravljene prevzeti večjo vlogo pri izvajanju programov EU na ravni Skupnosti. To poročilo navaja, kako jih je mogoče za to opolnomočiti.

Rumjana Želeva (PPE-DE), v pisni obliki. – (BG) Dovolite mi, da najprej čestitam gospodu Beaupuyu za odlično poročilo. Kot poročevalka v senci skupine PPE-DE sem glasovala za to poročilo, ki podpira dobro vodenje in partnerstvo v regionalni politiki.

Ob tej priložnosti bi vas rada opomnila, da je bilo julija, po kritičnem poročilu Komisije o Bolgariji, začasno prekinjeno financiranje v okviru treh predpristopnih programov, PHARE, ISPA in SAPARD. Istočasno so

bili vpeljeni postopki, ki omogočajo začetek operativnih programov za uporabo sredstev iz strukturnih in kohezijskih skladov. S tem se je moja država znašla v zelo težkem položaju. Ob sprejetju tega poročila želim izraziti upanje, da bodo zamrznjena sredstva za Bolgarijo odmrznjena ter da bodo bolgarski državljani lahko v celoti izkoristili ugodnosti članstva Bolgarije v Uniji.

V skladu s pozivom poročila državam članicam bi rada pozvala h krepitvi procesa decentralizacije za izvajanje regionalne politike v Bolgariji, kar bi zagotovilo najučinkovitejše delovanje sistema upravljanja na več ravneh na podlagi načel partnerstva in subsidiarnosti.

Hvala za vašo pozornost.

Grażyna Staniszevska (ALDE), v pisni obliki. – (PL) Ključno je, da se spoštuje načelo partnerstva na vseh ravneh upravljanja pri izvajanju regionalne politike. To je še zlasti pomembno za učinkovitost. Če želijo nacionalni in regionalni organi v celoti mobilizirati družbo, si morajo prizadevati vključiti in pritegniti lokalne prebivalce, tako k načrtovanju sprememb kot zatem k spremljanju uporabe strukturnih skladov. Če se prebivalci ne poistovetijo z regionalnimi cilji, to vedno privede so nasprotij in zadržuje ukrepanje, kar pa povzroči številne zamude.

Nujno je tudi pristno in ne plitko partnerstvo v kontekstu Evropske skupnosti, saj lahko le na ta način zagotovimo, da državljani prejmejo informacije o naravi dejavnosti Evropske unije. Partnerstvo je ključno, ampak tudi stane. Zato moramo zanj nameniti 2–3 % strukturnih sredstev. Obstoječe prostovoljno načelo ne deluje. Če regije niso zavezane porabiti denarja za organizacijo sestankov, delavnic ali ocenjevanje izvajanja, tega preprosto ne storijo. Še največkrat je načelo partnerstva omejeno na pošiljanje načrta po pošti in v nekaterih primerih je za pripombe na voljo vsega teden dni.

Menim, da bi bilo pametno temu problemu nameniti bistveno več pozornosti, če želimo zagotoviti, da Evropa postane skupnost aktivnih, zavednih in sodelujočih državljanov.

22. Boljša priprava zakonodaje 2006 v skladu s členom 9 Protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0355/2008) gospoda Medine Ortege v imenu Odbora za pravne zadeve o boljši pripravi zakonodaje 2006 v skladu s členom 9 Protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti. (2008/2045(INI)).

Manuel Medina Ortega, poročevalec. – (ES) Gospod predsednik, predstavljam samoiniciativno poročilo o „boljši pripravi zakonodaje 2006“ v skladu s členom 9 Protokola o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti.

Poročilo je razmeroma obsežno, zato bi se rad osredotočil na dva ali tri vidike. Prvi vidik je pomen zakonodajnega postopka v Evropski uniji. Opazna je postopna težnja k sprejetju tako imenovanega „mehkega prava“, kar pomeni, da se določena sporočila, poročila in dokumenti upoštevajo kot zavezujoči pravni predpisi. V poročilu izražam zaskrbljenost glede jasnega razlikovanja med preprostimi smernicami, ki jih izdajo upravne ustanove, in zakonodajnim postopkom.

Zakonodajni postopek, ki zajema predpise in direktive, je v celoti predviden v Pogodbah o Evropski uniji in zahteva pobudo Komisije, ki jo mora odobriti bodisi samo Svet ali Svet v postopku soodločanja s Parlamentom.

V zvezi s tem menim, da je ključno poudariti pomen te zakonodajne narave, saj le-ta upošteva javni interes s predložitvijo peticij organom z zakonodajno pristojnostjo.

Obstaja nevarnost in še eno možno odstopanje, če se določenim organom ali sektorjem dovoli samoregulacija. To je lahko na primer primerno za določena združenja, strokovne organe, gospodarske subjekte in tako naprej, toda po mojem mnenju je zelo huda napaka dovoliti določenemu sektorju samoregulacijo. Nedavno smo bili priča rezultatom deregulacije v Združenih državah, ki je finančnemu sektorju omogočala samoregulacijo, kar pa je imelo izredno resne posledice za celotno svetovno gospodarstvo. Z drugimi besedami, regulacije ne smemo prepustiti tistim, ki so predmet regulacije. Samoregulacija je protislovje in je primerna le, ko se interni organi regulirajo sami. Ne smemo misliti, da se lahko neki sektor regulira sam prek sistema samoregulacije, enako pa bi lahko rekli za soeregulacijo.

Kar zadeva Evropski parlament, je bistveno zahtevati, da vzpostavi jasne zakonodajne postopke. Z drugimi besedami, o predlogih Komisije morata razpravljati Parlament in Svet ter sprejeti je treba zakonodajne resolucije.

Drugi vidik je vse večja zapletenost prava EU in težave, s katerimi se soočajo navadni državljani, pa tudi strokovnjaki s področja prava EU, pri razumevanju, kaj se dejansko dogaja. Poskrbeti moramo, da bo pravo EU lažje razumljivo, to pa lahko dosežemo le s kodifikacijo, prenavljanjem ali čim podobnim. Ne moremo še naprej oblikovati pravnih predpisov, kot in ko je to potrebno, ter nato pozabiti, kaj smo sprejeli.

Res je, da je v zadnjih letih na tem področju prišlo do izboljšanj, saj sta Komisija in Svet, skupno delujoča skozi Parlament, spremenila na primer komitološke postopke. Toda v tej dobi informacijske tehnologije bi idealno morali imeti samodejen komitološki postopek, kjer bi bil vsak nov sprejet pravni predpis takoj zabeležen in usklajen skozi kodifikacijske postopke.

Poročilo vztraja pri redni kodifikaciji. Po mojem mnenju bi moralo biti to praktično samodejno, tako da bi bili pravni predpisi ob sprejetju vključeni v korpus prava EU in tvorili nov zakonik EU. Ne predlagam neke vrste Napoleonovega zakonika za pravo EU, temveč stalno kodifikacijo, kar po mojem mnenju ne bo težko v obstoječi dobi informacijske tehnologije, kot sem omenil prej.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, boljša pravna ureditev ni sama sebi namen. Gre za to, da imajo zaradi poenostavitve in izboljšanja regulativnega okolja v Evropi korist državljani in podjetja.

Zato Komisija pozdravlja pričujoče poročilo gospoda Medine Ortege o boljši pripravi zakonodaje. V središču ohranja boljšo pravno ureditev v skladu s podobnimi predhodnimi pobudami, ki jih je Evropski parlament dal lansko leto. Opazil sem tudi zelo pronicljive opazke, ki jih je ravnokar izrazil gospod Medina Ortega.

Zdaj pa bi vas rad spomnil na pomembne korake, ki so že bili narejeni, in na delo, ki poteka v odgovor na zahteve in skrbi, ki jih je izrazil Evropski parlament v zvezi z boljšo pravno ureditvijo.

Boljša pravna ureditev je pri tem najpomembnejša prednostna naloga, v letih ocenjevanja učinka, poenostavljanja in zmanjšanja upravnih stroškov pa smo dosegli bistven napredek. Odbor za oceno učinka, ki ga je konec leta 2006 osnoval predsednik Barroso, ima dejanski učinek na kakovost našega dela. Kljub temu pa se zavedamo, da moramo stalno stremeti k izboljšanju sistema.

Številne izboljšave, ki jih želimo uvesti, se bodo izvajale na podlagi naših revidiranih smernic o oceni učinka. Ta revizija temelji na izkušnjah Odbora za oceno učinka, zunanji presoji in zatem posvetovanju med ustanovami, uporabniki in zainteresiranimi strankami.

Okrepili bomo smernice glede vprašanj, kot so subsidiarnost, nacionalni in regionalni učinki ter posebni učinki, na primer na SME in potrošnike. S Svetom in Parlamentom tudi preučujemo skupen pristop k oceni učinka, da bi ugotovili, kje lahko dosežemo napredek. Delo se je že začelo na tehnični ravni in upamo, da bomo do konca leta dosegli nekaj konkretnih rezultatov vsaj z izmenjavo skupnih izkušenj v okviru treh ustanov.

Od uvedbe programov za obdobje 2005–2009 je Komisija od 162 sprejela 119 predlogov za poenostavitve. Eden izmed ključnih izzivov je zagotoviti, da se predlogi za poenostavitve, ki se obravnavajo v Svetu in Parlamentu, hitro sprejmejo. Na področju upravnih stroškov je bil zaključen pregled pglavitnih obveznosti EU glede obveščanja, ki ga je za Komisijo izvajal zunanji konzorcij, razčlenitev stroškov teh obveznosti pa bo narejena do konca leta.

V januarskem strateškem pregledu nameravamo poročati o napredku in opredeliti jasen načrt, kako doseči ambiciozno ciljno 25-odstotno zmanjšanje do obdobja 2010–2012.

In končno, kar zadeva medinstitucionalno sodelovanje o boljši pripravi zakonodaje, moramo priznati, da ni bilo preprosto izvesti Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje, ki velja od decembra 2003. To nas ne sme odvrniti od nadaljnega dialoga. Nasprotno, Komisija je nedavno izrazila mnenje, da je čas, da se večji politični pomen pripiše razpravam o boljši pravni ureditvi na splošno. Parlament sem spodbujal, da bi v bližnji prihodnosti sklical sestanek na najvišji politični ravni za medinstitucionalno izmenjavo mnenj o boljši pravni ureditvi, bodisi v okviru tehnične skupine na visoki ravni za medinstitucionalno sodelovanje, konference predsednikov ali konference predsednikov odborov.

Na koncu bi rad poudaril, da so za boljšo pravno ureditev odgovorne vse evropske ustanove skupaj in seveda države članice. Vsi lahko storimo več in delamo bolje, da bi izboljšali kakovost naših zakonodajnih predlogov in celotnega regulativnega okvira.

Predsednik. – S tem se točka zaključí.

Glasovanje bo potekalo v torek.

Pisne izjave (člen 142)

Bert Doorn (PPE-DE), v pisni obliki. – (NL) Sprejetje poročila gospoda Medine je jasen znak, da se bo zakonodaja začela izboljševati. Poročilo vsebuje najpomembnejša mnenja skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov, med drugim:

Neodvisno preverjanje izvajanja ocen učinka s strani Evropske komisije;

Pravočasno in celovito posvetovanje z zainteresiranimi stranmi;

Cilj, da se upravni stroški zmanjšajo za 25 %, mora biti neto cilj. Zmanjšanja stroškov, doseženo prek obstoječe zakonodaje na nekaterih področjih, ne smejo izničiti novi upravni stroški iz naslova nove zakonodaje.

Na žalost naslednje točke ne uživajo zadostne podpore drugih skupin:

Podpora Komisiji, da samoregulacijo in so regulacijo obravnava kot resni strateški politični možnosti.

Širša uporaba ocene učinka, ki bi med drugim zajemala komitološke predpise ter pomembne spremembe zakonodajnih predlogov s strani Sveta in Parlamenta.

Skupina Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov tudi meni, da je pomembno, da Komisija resno vzame zahteve, ki jih je postavila skupina za upravne obremenitve na visoki ravni (skupina gospoda Stoiberja). Obetaven znak v zvezi s tem je dejstvo, da je Generalni direktorat za notranji trg in storitve naznanil, da je pripravljen mala podjetja oprostiti zahteve, da pripravijo letne izkaze, ter v ta namen spremeniti 4. in 7. direktivo.

23. 24. letno poročilo Komisije o spremljanju uporabe prava Skupnosti (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0363/2008) gospe Geringer de Oedenberg v imenu Odbora za pravne zadeve o 24. letnem poročilu Komisije o spremljanju uporabe prava Skupnosti (2008/2046(INI))

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, poročevalka. – (PL) Gospod predsednik, učinkovitost politik Evropske unije je v veliki meri odvisna od njihovega izvajanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni. Skladnost držav članic s pravom Skupnosti je torej treba budno spremljati. Kot poročevalka o 24. letnem poročilu Parlamenta o tej temi lahko rečem, da se je število postopkov za ugotavljanje kršitev, ki jih je sprožila Komisija, nekoliko zmanjšalo. Kljub temu jih je vseeno še vedno več kot 2 500.

Omeniti je treba tudi 16-odstotno zmanjšanje števila postopkov v zvezi z neizpolnjevanjem obveznosti obveščanja o postopkih prenosa v razširjeni Uniji 25 držav članic. To je znak boljše discipline držav članic, kar zadeva obveščanje. Kot v preteklih letih se večina pritožb nanaša na neustrezno delovanje skupnega trga, zlasti na izvajanje načela prostega pretoka oseb, blaga in storitev. Mnoge pritožbe so povezane tudi s kršitvijo pravic, ki izhajajo iz državljanstva Evropske unije in ki zagotavljajo načelo enakih pravic in priložnosti za vse državljane. Dne 5. septembra 2007 je Komisija predlagala, da se spremenijo delovne metode, ki so se uporabljale do takrat. Namen predloga je zagotoviti učinkovitejše upravljanje postopkov. Predlog je podprla večina poslancev tega Parlamenta. Bil pa je izražen pomislek, da lahko zaradi novega postopka Komisija izgubi institucionalno odgovornost kot varuhinja Pogodb, saj postopek predvideva, da Komisija pritožbe, ki jih prejme, posreduje nazaj državi članici, ki je *in primis* odgovorna za nepravilno izvajanje zakonodaje Skupnosti. Zato mora Komisija nujno predložiti Parlamentu prvotno poročilo o rezultatih, pridobljenih v prvih šestih mesecih pilotnega projekta, ki se je začel 15. aprila letos in v katerem sodeluje 15 držav članic. Komisija je pogosto najvišja ustanova, kateri lahko državljani posredujejo primere neustreznega izvajanja zakonodaje. Zato mora Komisija voditi evidenco vse korespondence, ki bi lahko vsebovala informacije o primerih kršitev zakonodaje Skupnosti.

Pri obstoječem postopku za ugotavljanje kršitev je največja težava še vedno pretirano dolga obravnava pritožb. V povprečju traja 20,5 meseca, kar je preveč. Komisija si mora z vsemi močmi prizadevati, da dolgotrajne postopke skrajša in najde praktične rešitve. Slednje bi lahko vključevale uporabo sistemov, kot je SOLVIT, ki se še vedno premalo priporoča. Precejšnje povečanje primerov kršitev zaradi neizvrševanja

sodb Sodišča Evropskih skupnosti je bilo zabeleženo leta 2006. K temu prispeva dejstvo, da je sodelovanje med nacionalnimi sodišči in Sodiščem Evropskih skupnosti pogosto preslabo. Poleg tega se ne uporablja mehanizem predhodnega odločanja o vprašanjih iz člena 234 Pogodbe. Vzrok za to je še vedno premajhno znanje o pravu Skupnosti na ravni določenih držav članic.

Če se ozremo k medinstitucionalnemu sodelovanju, bi morali sporazumi o spremljanju izvajanja zakonodaje Skupnosti in tesno sodelovanje med Svetom, Komisijo in evropskim varuhom človekovih pravic skupaj z ustreznimi odbori tega Parlamenta določiti standard za zagotavljanje učinkovitega poseganja v vseh primerih, ko tožnik predloži utemeljeno pritožbo o kršitvi zakonodaje Skupnosti. Število neustreznih vloženih pritožb, ki je bilo v preteklih letih visoko, ostaja na visoki ravni. Nekatere pritožbe se napačno naslovijo na Odbor za peticije, druge pa ne sodijo v pristojnost ustanov, katerim so predložene. Takšnih je bilo kar 75 % pritožb, ki jih je prejel varuh človekovih pravic leta 2006. To pomeni, da je nujno treba več prizadevanj usmeriti v izboljšanje informacij, ki so na voljo državljanom, boljše napotke tožnikom, da se lahko obrnejo na organ, ki je najbolj sposoben obravnavati njihov primer, bodisi na nacionalni ali evropski ravni. Pritožbe državljanov so neprecenljiv kazalnik njihovih najbolj perečih potreb. Komisija se mora pri zakonodajnih pobudah ravnati po teh informacijah.

V sklopu analize izvajanja prava Skupnosti v letu 2006 želim pozvati zlasti tiste države članice, ki bi imele največje koristi od strukturnega financiranja iz naslova finančnega okvira 2007–2013, da hitro in ustrezno prilagodijo svojo nacionalno zakonodajo evropski. Tu mislim predvsem na področje okoljske zaščite, da bi razpoložljive strukturne vire učinkovito uporabili ter pospešili socialni in gospodarski razvoj regij.

Na koncu bi rada povedala, da mi je žal, da so imeli člani Odbora za pravne zadeve iz skupine Evropske ljudske stranke (Krščanskih demokratov) in Evropskih demokratov ključno vlogo pri izključitvi pomembnih določb iz mojega poročila. Te določbe so se nanašale na enako obravnavo žensk in moških pri dostopu do zaposlitve, izobraževanja, napredovanja in socialnega zavarovanja. Enaka obravnava v mnogih državah članicah še vedno ni pravilo, kar je v čistem nasprotju z načelom enakosti, ki bi ga morali mi vsi postaviti na prvo mesto.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, Komisija toplo pozdravlja splošno podporo, ki jo je Parlament izrazil pristopu Komisije, opredeljenem v sporočilu Komisije iz leta 2007 „Evropa rezultatov: uporaba prava skupnosti“, in se zahvaljuje gospe Geringer za njeno poučno poročilo.

Komisija velik pomen pripisuje pravilni uporabi prava Skupnosti. Upošteva prednostne naloge, ki jih je določila Barrosova komisija, ter budno izvaja svojo vlogo varuhinje Pogodbe. Zato je Komisija veliko truda namenila izboljšanju svojih delovnih metod v korist državljanov in podjetij, kot je pojasnjeno v sporočilu iz leta 2007.

Te izboljšave zajemajo letošnjo uvedbo pogostejšega odločanja o primerih kršitev, s čimer bi se izognili zamudam pri posredovanju primerov naprej, in uvedbo pilotnega projekta EU letos aprila. S tem pilotnim projektom bomo v 15 državah članicah preizkusili izboljšano metodo reševanja težav in posredovanja informacij, da bi državljanom in podjetjem zagotovili hitrejša in boljše rezultate. Poročevalka bo prejela najnoveše dejanske informacije o delovanju tega pilotnega projekta EU, celotno poročilo pa bo na voljo po enem letu, kot obljubljeno, ko bo pridobljenih dovolj izkušenj za prve zaključke. Preizkušamo tudi, kako se obnesejo uradniki v nekaterih predstavništvih držav članic pri spremljanju vprašanj v zvezi z uporabo prava Skupnosti, da bi ugotovili, kako lahko s tem izboljšamo učinkovitost. To odraža realnost, namreč da so pri vseh vprašanjih glede uporabe prava Skupnosti vpleteni ukrepi držav članic. To delo torej Komisiji nalaga tesnejše sodelovanje z oblastmi držav članic pri iskanju pravih in hitrih rešitev. V tem pomembnem delu načrta za boljšo pravno ureditev lahko vidno vlogo igra tudi skupni medinstitucionalni sporazum.

V tem kontekstu sem se ponudil, da bom s poročevalko uskladil prihodnje preglede uporabe pravnega reda Skupnosti na različnih področjih, da bi zagotovil najnoveše informacije. Trudimo se, da bi uvedli pobude, omenjene v sporočilu iz leta 2007, o večji preglednosti. Letošnje poročilo zaključujemo s strateško oceno obstoječega stanja, prednostno razvrstitvijo vprašanj in programom ukrepov, da bi vzdrževali medinstitucionalno razpravo.

Za konec bi rad omenil, da poročilo gospe Geringer podpira tudi skupne kontaktne točke za usmerjanje državljanov. Lahko potrdim, da Komisija že dela na tem. Svojo oceno in predloge bomo predložili, čim bo mogoče.

Gospa Geringer, posebno pozornost pripisujete spremljanju izvajanja direktiv o enaki obravnavi. Lahko vam zagotovim, da je bila izvedena popolna ocena prenosa držav članic. Sproženih je bilo več kot 40 postopkov za ugotavljanje kršitev, ki se aktivno izvajajo z namenom pridobitve rezultatov v kratkem času.

Predsednik. – S tem se točka zaključí.

Glasovanje bo potekalo v torek.

24. Strategija za prihodnje reševanje institucionalnih vidikov regulativnih agencij (kratka predstavitev)

Predsednik. – Naslednja točka je kratka predstavitev poročila (A6-0354/2008) gospoda Papastamkosa v imenu Odbora za ustavne zadeve o strategiji za prihodnje reševanje institucionalnih vidikov regulativnih agencij (2008/2103(INI)).

Georgios Papastamkos, poročevalec. – (EL) Gospod predsednik, 29 evropskih regulativnih agencij je na prvi pogled podobnih mikroinstitucijam, toda imajo očitno velik vpliv in so že postale priznan parainstitucionalen del Evropske unije.

Posledice čezmernega povečanja števila regulativnih agencij so bile brez dvoma pretirano povečanje evropskega regulativnega posredovanja, razpršitev evropskih politik in zmanjšanje njihove preglednosti ter, v širšem pomenu, težje funkcionalno usklajevanje.

Nujno je treba obravnavati vprašanje vmesnega pregleda dela vseh evropskih agencij in njihovih rezultatov. Treba je določiti minimalna skupna pravila in načela glede struktur, delovanja in nadzora regulativnih agencij, da bi te lahko usklajeno sprejele temeljna načela, ki izhajajo iz Pogodb.

Zatem ko je Svet zavrnil sprejetje pravno zavezujočega instrumenta in predloga za sklenitev medinstitucionalnega sporazuma, se je Komisija odločila, da predlaga ustanovitev medinstitucionalne delovne skupine, katere naloga bo opredeliti skupni okvir regulativnih agencij in pristojnosti vseh organov Evropske unije v zvezi s temi agencijami.

Menim, da je ta predlog pod pričakovanji Evropskega parlamenta glede sklenitve medinstitucionalnega sporazuma. Skupni pristop je dejansko vmesna stopnja na poti do sprejetja pravno zavezujočega besedila. Vendar razumem, da Komisija želi najti izhod iz tega že dolgo trajajočega pasivnega medinstitucionalnega položaja. Menim, da je dobrodošla ustanovitev medinstitucionalne delovne skupine, ki bo obravnavala podrobne skupne rezultate izkušenj, ki izhajajo iz dejavnosti regulativnih agencij, in ki bo morala odločiti o položaju, ki ga bodo te agencije imele v evropskem upravljanju na več ravneh.

Namen v čim večji meri skupnega pristopa, opredeljenega glede strukture in delovanja omenjenih agencij, je zmanjšati administrativna bremena, da bodo te agencije lahko pravilno in učinkovito opravljale svojo regulativno vlogo, da jih bo v prihodnje mogoče nadzorovati ter da se bo lahko vsaj delno izpolnila potreba po nadzoru (reviziji) in sprejemanju odgovornosti, ki je potrebna v tem času. Prednostna naloga pri iskanju skupnega okvira glede medinstitucionalnega sporazuma in pristopa je na splošno optimizirati dodano vrednost regulativnih agencij v evropskih upravnih strukturah s tem, da se kot pogoji določijo večja preglednost, jasen demokratični nadzor in okrepljena učinkovitost.

Na koncu bi rad izpostavil, da zagotavljanje parlamentarnega nadzora, ki se izvaja nad strukturo in delovanjem regulativnih agencij, poteka v skladu s klasičnim demokratičnim načelom, ki določa povečanje politične odgovornosti vseh organov z izvršilno oblastjo. Možnost Evropskega parlamenta, da dodeli politično odgovornost omenjenim agencijam, je povezana z osrednjim načelom predstavniške demokracije, ki vključuje nadzor nad zakonitostjo in utemeljenostjo odločitev izvršilne oblasti.

Joe Borg, član Komisije. – Gospod predsednik, Komisija pozdravlja pozitivno stališče poročevalca, gospoda Papastamkosa, ter odgovornih in povezanih odborov do ključnih elementov, omenjenih v marčevskem sporočilu „Evropske agencije – smernice za prihodnost“. Te predstavljajo moratorij na predloge za nove agencije, bližajočo se oceno sistema agencij in oblikovanje medinstitucionalne delovne skupine.

Kot veste, pripisujemo velik pomen ponovni vzpostavitvi medinstitucionalnega dialoga o vlogi in položaju agencij v evropski upravi, ki je namenjen celostni viziji in skupnemu pristopu v zvezi z regulativnimi agencijami.

Komisija verjame, da bo Parlament zdaj lahko takoj imenoval svoje predstavnike v medinstitucionalno delovno skupino.

Računamo tudi na ugoden odgovor Sveta, ki bi omogočil pravočasen napredek na podlagi sporočila Komisije.

Prepričani smo, da bo medinstitucionalna delovna skupina vzpostavljena pred iztekom leta. Ta skupina bo tesno sodelovala v postopku ocenjevanja, ki ga bo Komisija vsak čas začela.

Preden končam, naj povem še, da Komisija pušča odprto vprašanje oblike končnega rezultata medinstitucionalnega dialoga, da ne bi prejudicirala razprav. Medinstitucionalna delovna skupina naj sama odloči, v kakšni obliki želi podati svoje zaključke. Za izvajanje slednjih je namreč na voljo več načinov – včasih zadostuje širjenje najboljših praks, včasih pa so lahko potrebne spremembe temeljnih aktov agencij.

Sodelovanje med Parlamentom in Komisijo na tem področju je zgledno in prepričan sem, da bomo nadaljevali z delom na tej osnovi.

Predsednik. – S tem se točka zaključí.

Glasovanje bo potekalo v torek.

25. Dnevni red naslednje seje: glej zapisnik.

26. Zaključek seje

(Seja se je zaključila ob 23.55)